

Obrana

november 2006

Duklianske zastavenia

„Už v bojoch pred 62 rokmi bola cieľom obrana demokracie. S rovnakým cieľom pokračujeme aj dnes v boji proti terorizmu. Naše tradície nás vedú a vždy budú viesť k obrane najvyšších ľudských hodnôt“, vyhlásil minister obrany František Kašický pri Pamätníku československých vojakov v Duklianskom priesmyku.

Pamiatku bojovníkov Dukly si spolu s ním uctil aj predseda vlády SR Robert Fico, podpredseda vlády a minister vnútra Robert Kaliňák, minister dopravy Ľubomír Vážny, poslanci NR SR, zástupcovia diplomatického zboru akreditovaní v SR, generalita slovenských i českých ozbrojených síl, predstavitelia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, vojnoví veteráni zo Slovenska, Česka i Poľska.

Počas všetkých pietnych aktov stáli čestnú stráž okrem iného aj manželia Jirka a Lenka Hálovci. Obaja členovia príbramského klubu vojenskej histórie boli oblečení v dobových uniformách červenoarmejcov. Spolu s 250 milovníkmi vojenskej histórie zo Slovenska, Česka a Poľska nechýbali ani nasledujúci deň pri rekonštrukcii bojov o kótu Obšár na poliach neďaleko Kapišovej v tzv. Údolí smrti. Organizátor celej akcie, ktorej prizeralo niekoľko tisíc divákov od nás i zahraničia, Vladimír Kost z košického klubu vojenskej histórie priznal, že aspoň takto chceli najmä mladšej generácii priblížiť krvavé boje na Dukle pred 62 rokmi. Niektoré kluby, napríklad 98. horský regiment z Brna, či vyznávači vojenskej histórie z Pardubic, Košíc, Bratislavy, Zvolena, Malacie a Považia sú pravidelnými účastníkmi rekonštrukcií bojov na Dukle. Iné, ako Podkarpacie z poľského Przemysla, mali v tomto roku na Dukle svoju zahraničnú premiéru. Jihlavský klub ARCI má za sebou úspešné vystúpenia pri príležitosti 60. výročia vylodenia spojencov v Normandii, ale aj v Belgicku, Holandsku a v Rusku. Podľa svojho predsedu Dušana Hladeckého však Dukla v žiadnom prípade nemôže v ich programe chýbať. „Práve tu sa začala cesta k oslobodeniu Slovenska i Česka. Ignorovať túto skutočnosť nemožno. Aspoň týmto spôsobom si chceme pripomenúť obeť z radov českých, slovenských a sovietskych vojakov,“ zdôraznil.

Jozef ŽIAK

Foto autor, Mário PAŽICKÝ

Vydavateľ:
Ministerstvo obrany SR
Komunikačný odbor

Šéfredaktor:
Mgr. Pavol VITKO
tel.: 0960 313 072, 0903 820 847
pavol.vitko@mod.gov.sk

Redaktori:
Jozef ŽIAK
tel.: 0960 332 755, 0903 820 194
e-mail: jozef.ziak@mil.sk

nadporučík Mgr. Vladislav VAVRINEC
tel.: 0960 312 980, 0903 820 854
e-mail: vladislav.vavrinec@mod.gov.sk

Vedúci vydania a jazyková úprava:
PhDr. Michal KRÍSKO, tel.: 0960 313 054
e-mail: michal.krisko@mod.gov.sk

Fotograf:
Michal BURZA, tel.: 0903 824 155
e-mail: michal.burza@mod.gov.sk

Tajomníčka redakcie:
Milena SLEZÁKOVÁ
tel.: 0960 312 984, fax: 0960 312 520
e-mail: milena.slezakova@mod.gov.sk

Grafická úprava:
kpt. Ing. Otakar HRABÁK
Ivana MIŠKOLCIOVÁ
5. kartoreprodukčná základňa Nemšová

Adresa redakcie:
Mesačník OBRANA
Komunikačný odbor MO SR
Kutuzovova 8
832 47 Bratislava
e-mail: obrana@mod.gov.sk

Rozširuje:
Podacie stanice MO SR

Tlač:
5. kartoreprodukčná základňa Nemšová

Na titulnej strane strelby sliačskych letcov
v Poľsku (reportáž na str. 22-25).
Foto **ppráp. Ľuboslav BALINT**

Nevyžiadané fotografie a rukopisy
nevraciamy.

© Ministerstvo obrany SR
Registračné číslo: 758/93

Z obsahu

Fénix na Záhori

str. 4 – 5

Pod modrou zástavou

str. 6 – 7

Na poľskom nebi

str. 22 – 25

Prvá púť do Vatikánu

str. 35

Editoriál

Ponuka obsadiť pozíciu veliteľa misie UNDOF na Golanských výšinách príslušníkom našich ozbrojených síl je ocenením profesionality všetkých slovenských vojakov, ktorí pre misie OSN pracovali priamo, alebo napomáhali úspechu mierotvorcov plnením úloh doma.

Bolo by zaujímavé spočítať tie hromady zneškodnených mín a municie, postavené mosty, opravené cesty, strážené objekty. Pociť, že niekde sa aj vďaka našim borcom začalo dať viac života ako zabíjaniu či strachu, ten je úžasný. Nuž – a jedným zo symbolických sladkých plodov, ktoré nám OSN po tolkej práci ponúka, je velenie v UNDOF. Lenže – je tu maličký háčik. Ten šťavnatý plod by mal prísť za nás na Golany odtrhnúť vojak najlepšie v generálskej uniforme a podľa nepísaných zvyklostí by mal mať bohaté skúsenosti z misií. A my takého nemáme! Všetka úcta a česť našej generalite. Ak sa politické vedenie rezortu rozhodne ponuku prijať, veríme, že medzi generálmi nájde nejedného, ktorý spomenutú funkciu bude vedieť ukormidlovať. Alebo to bude plukovník, menovaný za generála, ktorý na to má? Lenže fakt, že ani po toľkých rokoch od vzniku našej armády sa medzi elitu nosiacu generálske epolety nedostal jediný dôstojník so skúsenosťami mierotvorcu, je udivujúci. Vari tam celé tie roky chodili ľudia, ktorí nemali na viac? Alebo sa po príchode domov uspokojili a stratili ďalšie ambície? Alebo im postup ku generálskym hviezdám nebol dožičený? Alebo nedozrel čas?

V tomto čísle OBRANY publikujeme viac príspevkov od našich spolupracovníkov. Nie je to tým, že by nášmu redakčnému minitímu dochádzal dych. Hoci - v porovnaní s redakciami iných vojenských periodík, ktoré sme mali možnosť odsledovať na októbrovom 27. kongrese Európskej asociácie vojenskej tlače v Bruseli, Obrana je v pomere počtu redaktorov a odvedenej práce azda aj šampiónom starého kontinentu. Okrem toho – nie zriedka sa s upravením príspevku od dopisovateľa potrápate viac, ako keby ste si ho napísali v redakcii. To je však naša práca. Aktivite spolupracovníkov redakcie sa tešíme. Ak prijímú ponuku, radi im metodicky pomôžeme. Napríklad talentovaná rotná Zuzana Mildeová bola na stáži v OBRANE šesť týždňov a výsledok si môžete prečítať aj v tomto čísle. Podobne môžete posúdiť fotografie stážistu na komunikačnom odbore ministerstva nadporučika Mária Pažického. Takže už len odpoveď na otázku čím to je, že sa začala aktivita spolupracovníkov redakcie prebúdzajú práve teraz? Súvislosť nachádzam v nadväznosti na nedávno realizovanú prvú celorezortnú diskusiu o novele Zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov. Ľudia aj na nižších stupňoch velenia a riadenia pocítili, že niekoho zaujíma ich názor.

Peknú neskorú jeseň.

Fénix na záhoráckych pieskoch

Ku kontajnerovému polu, kde je pripravený materiál na zásobovanie vojsk, prichádza kolóna stredných terénnych automobilov Aktis. Vozidlá zastavujú pri kontajneroch a v priebehu 7 – 12 minút ich osádky naložia zásoby a odvážajú do priestoru rozvinutia jednotky. Ešte sa ani poriadne neusadil prach a piesok, ktorý vozidlá zvířili, a už sa objavuje ďalší zásobovací prúd. Tvoria ho nové Tatry 815 8x8. Odvezú trojnásobné množstvo zásob ako Aktisy. Súčasne prichádza aj súprava cisternových tatroviek s prívesmi. Je to súčasť cisternového prepravného práporu zo Zemianskych Kostolian.

Prezident republiky Ivan Gašparovič spolu so štátnym tajomníkom ministerstva obrany Jaroslavom Baškom a ďalšími hosťami pozorne sleduje priebeh cvičenia hlohovského multifunkčného práporu.

PRESNÍ VODIČI

Útvar vznikol v októbri 2004, je súčasťou trenčianskeho veliteľstva Síl výcviku a podpory. Po ukončení afirmačného procesu v nasledujúcom roku by mal byť pripravený na nasadenie a komplexné logistické zabezpečenie mechanizovaných jednotiek vysielaných do zahraničia v rámci mnohonárodných operácií NATO.

Cisterny zastavujú pri výdajnom hrebeni. Môžu sa z neho naraz naplniť až štyri vozidlá. Po 15 – 18 minútach nabrali pohonné hmoty z rozvinutého skladu a odchádzajú. Sklad predstavujú pružné vaky, každý s obsahom až 100 metrov kubických paliva. Ku kontajnerovému polu prichádza kolóna nákladných vozidiel Tatra 815 Multilift. Vodiči musia cúvnuť doslova na milimeter presne ku kontajnerom, aby ho nakladacie zariadenie vozidla mohlo postupne natiahnuť

na korbu. Naloženie jedného vozidla trvá asi desať minút. Veliteľ veliteľstva logistiky plukovník Anton Goffa poznamenáva, že v budúcom roku by mali do výbavy hlohovského práporu pribudnúť aj kontajnerové nakladacie vozidlá, ktoré umožnia nakladať kontajnery z boku. Lebo niektorý materiál sa nemôže v kontajneri preklápať postupným nasúvaním na vozidlo zozadu.

SPOKOJNÝ PREZIDENT

Vzadu medzitým rota ťažkej prepravy odváža poškodené obrnené vozidlá do priestoru práporu opráv techniky. Na kontajnerové pole priľieta vrtuľník Mi-17 a niečo neskôr odváža v podvese zásoby pre ďalšiu činnosť vrtuľníkového roja. Po ceste za nízkym borovicovým porastom sa po pieskovom podloží presúva zásobovacia kolóna asi 30 vozidiel. Zrazu pri

týždňového cvičenia vo Vojenskom výcvikovom priestore Záhorie Fénix 2006 bolo precvičiť súčinnosť práporu, vrtuľníkového roja, ako aj vyčlenených súčastí práporu RCHBO, práporu potrubnej prepravy, práporu opráv techniky i vojenskej polície.

„Je to už naše tretie tohtoročné vyvedenie. Tie predošlé boli vo Vojenskom výcvikovom priestore Lešť. Záhorie sme si vybrali aj preto, že svojimi prírodnými podmienkami, najmä pieskovým podložíom dosť verne simuluje možný priestor nášho budúceho pôsobenia. Chceli sme si overiť, ako sa v tomto prostredí bude správať technika i ľudia pri dlhodobejšom zaťažení. Vojaci všetky úlohy plnili so zbraňami, v nepriestrelných ochranných vestách. Zabezpečovali výstavbu tábora, jeho chod i obranu. Pociťovali, že nie je také jednoduché postaviť tábor v piesku. Museli vyhlbiť štyri veľké jamy. Každú s obsahom 50 kubíkov. Pod kuchynsko-jedáľenským blokom až 200 metrov kubických veľkú jamu. Doslova pre mamuta. Pri hĺbení museli zabezpečiť steny proti zrúteniu, potom celý tábor dôkladne zamaskovať a vybudovať guľometné hniezda. Bola to pre nich užitočná skúška. Som rád, že v nej až na niektoré maličkosti obstáli,“ spokojne konštatuje veliteľ práporu.

Pochvaľuje si najmä činnosť veliteľa prvej multifunkčnej rotý kapitána Stanislava Planku, ale aj veliteľa čaty poručíka Juraja Jánošíka, veliteľa družstva úpravy vody desiatnika Juraja Berka, veliaceho poddôstojníka rotmajstra Mariána Zemana aj vodiča Tatry 815 Multilift desiatnika Romana Matušika.

Kapitán Planka poznamenáva, že vodiči dostali poriadne zabráť pri manévrovaní s vozidlami na piesku. Najmä s plne naloženými autami to nebola maličkosť. Po návrate do posádky si budú musieť znova zopakovať prípravu techniky na zimnú prevádzku. „Všetky filtre sú zanesené. Ale technika

vydržala. Aj nové osemkolesové valníky Tatra 815. Zlepšila sa súčinnosť všetkých čiat. Všetci príslušníci roty si v priebehu cvičenia uvedomili, že úlohy v prípadnej operácii v zahraničí sme schopní splniť,“ hovorí spokojný veliteľ roty.

FÉNIX SA NESTRATIL

Celkovo sa na cvičení Fénix 2006 zúčastnilo vyše 300 vojakov a 170 kusov rôznej vojenskej techniky. Podľa mienky zainteresovaných nebol vybraný do znaku hlohovského multifunkčného práporu Fénix náhodou. Veľký vták so šarlátovým perím a veľkým zlatým chvostom, zobákom a pazúrami vlastne symbolizuje hlavné poslanie práporu. Keď mu začne zlyhávať telo, vzbĺkne a z popola znovu povstane, jeho slzy majú liečivé účinky, spev čarovnú moc upokojenia a povzbudení, navyše je schopný uniešť ťažký náklad.

Aj multifunkčný prápor má zabezpečovať plnenie úloh logistickej podpory pre pozemné i vzdušné sily. Teda zásobovať materiálom všetkých piatich materiálových tried, náhradnými dielcami, pohonnými hmotami, zabezpečovať prepravu bojovej techniky družstvami ťažkej prepravy. Ale aj zabezpečovať hygienu pre podporované a vlastné jednotky, pranie a údržbu ľahkej výbavy vojaka, ťažbu, úpravu a distribúciu pitnej vody, výrobu a distribúciu pekárenských výrobkov, zber ranených z práporných obväzísk a ich odvoz do poľnej nemocnice či zber a evidenciu padlých, uskutočnenie opatrení pre ich identifikáciu a zabezpečenie presunu do vlasti.

Kontajnerové pole, ktoré by malo zabezpečiť približne 30-dňové zásoby, by sa v reálnych podmienkach rozkladalo až na ploche dvakrát dva a pol kilometra.

Jozef ŽIAK

Foto npor. Mário PAŽICKÝ

jednom z vozidiel vybuchne nástražný výbušný systém. Auto zastavuje a sústreďuje sa na neho paľba prepadového komanda. Ostatné vozidlá medzitým urýchlene opúšťajú zasiahnutý priestor a pokračujú v ceste, aby sa nestali ďalším cieľom prepadu. Osádka Aligatora, ktoré je v kolóne, zaujíma spoločne s vojenskými policajtními kruhovou obranu. Po vyčistení priestoru môže priletieť vrtuľník, ktorý neskôr v podvese odtransportuje najťažšie zraneného vojaka...

Ivan Gašparovič sa neskôr zastavil aj v poľnej pekárni, kde mu veľmi chutil chlieb, ktorý upiekli vojaci. V poľnej práčovni sa zasa zaujímal, či jej kapacita postačuje na zabezpečenie všetkých cvičiacich vojakov čistými odevmi a bielizňou. Na slávnostnom nástupe poďakoval všetkým cvičiacim vojakom a ich veliteľom za predvedený výkon a vyjadril presvedčenie, že pri prípadnom nasadení v zahraničí budú šíriť dobré meno slovenského vojaka.

JAMY PRE MAMUTA

Veliteľ multifunkčného práporu podplukovník Ľubomír Podhorec zdôraznil, že hlavnou úlohou troj-

Vojenský poradca Stálej misie Slovenskej republiky pri OSN plukovník Roman Lackovič: **Modrá zástava má vážnosť**

● *Kolko mierových operácií OSN v súčasnosti zastrešuje a ako vyznieva pomer slovenských vojakov v porovnaní s inými krajinami?*

Slovensko je s počtom 292 vojakov v absolútnom poradí 38. zo 108 prispievateľov do mierových operácií OSN. Postupným narastaním počtu prispievateľských krajín a zvyšovaním príspevkov ďalších krajín (Mongolsko, Peru, Indonézia, Guatemala, Malawi, Kambodža, Burkina Faso a ďalšie) sa SR posúva stále ďalej. Narastanie počtu nových krajín, ktoré sú schopné a ochotné prispieť vojenskými a policajnými silami pri riešení konfliktov, je dôkazom významného vplyvu OSN. Svojím angažovaním hrá kľúčovú úlohu pri zabezpečení a udržiavaní mieru vo svete aj napriek nárastu vplyvu EÚ a NATO mimo hraníc týchto organizácií. OSN v súčasnosti riadi 16 mierových a dve politické misie s približne 93 000 osobami a rozpočtom do 6 miliárd dolárov, ktorý stále narastá. Po úplnom nasadení do misie v Sudáne (počet by sa mal pohybovať medzi 15 300 až 18 600 vojakmi s rozpočtom približne 1,7 mld dolárov), vo Východnom Timore a v Libanone bude v operáciách pod modrou zástavou OSN vyše 140 000 vojakov, policajtov a civilných pracovníkov. Chceme tým povedať,

že netreba preceňovať tento príspevok ozbrojených síl. Je mnoho oblastí, kde máme čo zlepšovať, aj keď sa nám zdá, že sme operácie OSN už zvládli.

● *Často ale počuť, že OSN nehospodári so zverenými financiami práve najefektívnejšie...*

Viac ako 18 miliárd dolárov, ktoré OSN za posledných päť rokov na tieto operácie potrebovala, je vnímaných aj ako dôkaz nedostatočných preventívnych opatrení v oblasti nakladania s financiami a núti sa zamyslieť sa nad efektívnosťou vynaložených prostriedkov do mierových operácií. Za neustálym nárastom financií je tiež ale treba vidieť aj neschopnosť vlád jednotlivých krajín udržať bezpečnostné prostredie po odchode vojsk OSN a riadiť vnútroštátne aktivity. Preto sa OSN bude v budúcnosti musieť zameriavať na inú podporu konfliktných regiónov, ako len na vysielanie nových mierových kontingentov. S tým by malo súvisieť aj ďalšie snaženie SR na poli Organizácie spojených národov. Pre ozbrojené sily to bude znamenať mať skúsenosti nielen z typických vojenských operácií, ale aj z postabilizačných operácií, ktoré sú charakterizované mnohými civilnými aspektmi (tzv. Peacebuilding).

● *Naša účasť v zahraničných operáciách nedávneho obdobia nebola vnímaná ako prioritná a počet vojakov v nich klesal. Ako hodnotíte tento trend?*

OSN má svoje prednosti aj negatíva. Prednosťami operácií OSN sú relatívne nízke náklady, relatívne vysoké percento úspešnosti, najakceptovanejší systém pre väčšinu krajín a najvyšší stupeň medzinárodnej legitimity. Myslím si, že SR zatiaľ nedokázala zhodnotiť všetky výhody mierových operácií OSN. Pri nasadení do rôznych typov operácií dostatočne nezvažovala perspektívu a náročnosť, čím bol pomerne drahý vycvičený personál neefektívne využívaný na ľahké operácie. Z politického hľadiska nám kapitál nepochybne prinášajú, ale z hľadiska vojenského v oblasti zvyšovania profesionálnych zručností tá pridaná hodnota až taká vysoká byť nemusí. Na druhej strane pri bližšom pohľade na skutočné schopnosti ozbrojených síl ako celku čaká rezort ešte kus cesty ku skutočnej vysokej profesionalite každého vojaka. Preto bude možné a aj potrebné z operácií OSN vyťažiť maximum pre rýchly rozvoj základných zručností doteraz v zahraničí nevyužívaných jednotiek a nie-

ktorých odborností. Z profesionálneho hľadiska pre špičkové mechanizované jednotky misie ako UNFICYP na Cypre a UNDOF na Golanských výšinách iste veľa neprinesú. Ide o jednoduché misie I. kategórie, bez väčších vojenských rizík, kde obe strany sú uzrovnené so situáciou a rešpektujú oddeľovacie vojská OSN. No práve tieto misie môžu byť ideálnym prostredím na výchovu nového profesionálneho personálu. Výhodou je finančná veľmi nízka náročnosť, keď okrem nákladov na výcvik profesionála v domácych podmienkach OSN refunduje všetky náklady spojené s pôsobením v misii. No práve tým, že v spomínaných misiách máme len personál s minimom našej vlastnej techniky, nevyužívame vo väčšej miere možnosť pripraviť vojakov na prácu s touto technikou v iných klimatických a geografických podmienkach a v multinárodnom prostredí.

• *Ako ste z pozície bývalého účastníka misie a potom dôstojníka na ministerstve obrany, ktorý sa misiami zaoberal, vnímali danú problematiku?*

Ako vojak by som nerád komentoval niektoré politické rozhodnutia, takže azda iba toľko, že podľa mňa nie vždy boli v súlade so schopnosťami a potrebami Ozbrojených síl SR. Pre rezort obrany a celý slovenský „peacekeeping“ to prinieslo množstvo problémov v plánovaní a dlhodobom uvažovaní o rozvoji. Spomenúť by sa dalo napríklad eliminovanie ženijného vojska, ktoré nám vo svete získalo veľký rešpekt. Spomenúť možno aj to, že priame náklady na nové operácie často kvôli rýchlym rozhodnutiam neboli plánované v rozpočte rezortu, ale zaplatené byť museli. To prinášalo a ešte aj dnes v dozvukoch prináša problémy vo financovaní rozvojových programov. Mohli by sme sa inšpirovať príkladmi zo Španielska aj iných krajín.

• *V čom ešte v rámci misií OSN vidíte rezervy v porovnaní s inými krajinami?*

Rezorty, ktoré pripravujú svoj personál do mierových operácií, sa musia viac otvoriť svetu a musia byť nevyhnutne viac zainteresované do všetkých prebiehajúcich procesov. Napríklad osvojenie si civilných aspektov vojenskej služby, hlbšie znalosti z oblasti medzinárodného, humanitárneho práva a pravidiel správania sa v krajine pôsobenia, integrované plánovanie, postupy spolupráce či rôzne aspekty budovania mieru a podobne. Tak ako som už naznačil, musíme sa zamyslieť nad efektivitou vynaložených finančných prostriedkov do mierových operácií OSN. Naš ekonomický sektor by mal tiež lepšie zhodnocovať investovanú energiu, prestíž a získané pozície, ktoré v jednotlivých misiách odovzdali naši vojaci. Správne prepojenie politických a hospodárskych záujmov prostredníctvom účasti civilných firiem na obnovovaní krajiny môže Slovensku často vrátiť investície v podobe vyslania vojakov, alebo policajtov.

Pavol VITKO

Ilustračné foto **archív R.L.**

Slováci pomáhali utečencom z Libanonu

Podplukovník Jaroslav Schönvický je veliteľom slovenského kontingentu UNFICYP. Na Cypre nie je prvý raz. Pôsobil tu už ako sektorový inžinier ženista. Má skúsenosti aj z misie UNPROFOR na území bývalej Juhoslávie. Okrem 195 slovenských vojakov (medzi nimi 13 žien) je v jeho podriadenosti ako veliteľa sektoru 4 aj maďarská rota a chorvátski vojenski pozorovatelia.

• *Aké hlavné úlohy plnili v uplynulom období slovenskí vojaci?*

Predovšetkým patrolovanie v nárazníkovej zóne, monitorovanie vojenských objektov, pozorovanie situácie po oboch stranách zóny, ale aj rekonštrukciu cestných komunikácií. Len na dokreslenie, patrolovanie cesty majú dĺžku vyše 500 kilometrov. Z nich sme zrekonštruovali vyše 50 kilometrov, prevažne v horskom

teréne argentínskeho sektoru. Ženisti postavili dva mosty, budujú nové tábory, ochranný plot, ženijné zátarasy pri jednotlivých táboroch, plochy na kontajnery, na pristátie vrtulníkov, ale aj medicínske centrum v campe San Martin.

• *Vo februári minulého roku bol znížený početný stav celej misie UNFICYP, ako sa to prejavilo na jej činnosti?*

Trochu zjednodušene by sa dalo povedať, že s menším počtom ľudí musíme plniť podobné úlohy ako v minulosti. Máme o jednu rotu menej. Situácia kladie zvýšené nároky na väčšiu spoluprácu s miestnou políciou a civilnými zložkami misie UNFICYP. Keďže máme menší počet ľudí, musíme pri patrolovaní viac využívať motopatroly. Zhruba o 30 – 40 percent nám ale narástol počet najazdených kilometrov.

• *Po útoku izraelských síl na postavenia Hizballáhu v južnom Libanone hľadali tisíce civilných obyvateľov tejto krajiny útočisko aj na Cypre. Ako sa do zabezpečenia humanitných úloh zapojili slovenskí vojaci?*

Výčlenili sme 60 vojakov na pomoc utečencom. Príslušníci nášho kontingentu sa podieľali na vykládke vojenských i civilných lodí, ktoré privážali utečencov z Libanonu, ako aj na nakladaní lodí, ktoré do tejto krajiny smerovali s humanitárnou pomocou. Naši vojaci pripravili 15 ubytovacích kontajnerov pre utečencov i potrebné zabezpečenie okolo nich. Mali sme pripravený zdravotnícky tím na prevoz zranených osôb. Nakoniec sme ho nemuseli využiť. Podieľali sme sa na zabezpečovaní evakuácie časti personálu misie OSN v Libanone. Dych vojnového požiaru sa takto nepriamo dotkol aj Cypru. Veď od Libanonu nás delí len stokilometrová vzdialenosť cez Stredozemné more.

Jozef ŽIAK

Foto **Mário PAŽICKÝ**

Vláda rozhodla o návrate z Iraku

Vláda SR rozhodla 18. októbra o návrate 99 slovenských vojakov z Iraku domov. Vrátia sa vo februári 2007. V Iraku zostane 6 dôstojníkov vo veliteľstvách Irackej slobody a 5 vo výcvikovej misii NATO.

Slovensko v prípade záujmu irackej strany pomôže výcvikom policajtov a špecialistov na odmiňovanie. Navyše do Iraku pošleme 572 súprav guľometných pásov za 4,6 milióna korún a zostanú tam dve zo štyroch odmiňovacích zariadení Božena. Stiahnutie vojakov z Iraku nepodmieňuje podľa ministra obrany Františka Kašického súhlas parlamentu. Rozhodnutie dá vláda na vedomie predsedovi NR SR. Stiahnutie bude stáť 32 miliónov korún, vojaci a materiál sa domov presunú lietadlami, loďou a vlakom. Odchodom sa podľa ministra usporí necelých 105 miliónov korún. Rok pobytu ženistov v Iraku stál 270 miliónov.

Stiahnutie vojakov z Iraku avizoval Robert Fico už pred voľbami. Ak by slovenská armáda začala Iračanov narábať s Boženou, poslala by do krajiny deväť vojakov.

(r)

Ilustračné foto **Pavol Vitko**

Vo Fínsku o Kosove aj Bosne

Ministri obrany Európskej únie na stretnutí vo fínskom Levi diskutovali aj o ďalšom osude misie ALTHEA v Bosne a Hercegovine. Podľa Františka Kašického by sa v misii ALTHEA mali upravovať štruktúry v závislosti od vývoja bezpečnostnej situácie v krajine. Ťažisko operácie by sa malo preniesť na úlohy spojené s postkonfliktnou rekonštrukciou krajiny, ako aj bojom s organizovanou kriminalitou.

Ministri obrany posúdili aj otázky operácie EÚ v Sudáne, ktorej cieľom je zabezpečiť účinnú pomoc v politicko-vojenskom a policajnom riešení krízy v Darfure. Slovenská republika v roku 2006 finančne prispela do spoločného rozpočtu pre operáciu a v tejto oblasti pôsobia aj dvaja slovenskí vojenski pozorovatelia.

Súčastou diskusie bola aj otázka zhodnotenia stavu prípravy plnej operačnej spôsobilosti bojových skupín EÚ. Kašický zdôraznil, že SR sa zapája do procesu budovania dvoch európskych bojových skupín (Battle Groups), a to v roku 2009 s ČR a v roku 2010 spolu s Poľskom, Nemeckom, Slovinskom, Lotyšskom a Litvou.

(TO)

V Topoľčanoch o brigáde

Obyvatelia a návštevníci Topoľčan si 12. októbra 2006 vychutnali na námestí M. R. Štefánika vojenskú parádu. Podujatie, pri príležitosti 4. výročia založenia Ľahkej brigády Topoľčany a súčasne jej premenovania na 1. mechanizovanú brigádu, zorganizoval jej veliteľ, brigádny generál Stanislav Petrevec. Okrem štátneho tajomníka MO SR Juraja Bašku, zástupcov veliteľstiev síl a slovenskej generality sa na akcii zúčastnili aj zahraniční vojenski pridelenci akreditovaní v SR. Bohatý program pozostával zo slávnostného nástupu, dynamickej vzorky výcviku jednotlivých praporev brigády, statickej ukážky vojenskej techniky a kultúrnych vystúpení.

Text a foto **rtn. Zuzana MILDEOVÁ**

[Z REZORTU]

Obrana 11/2006

Liaheň Obrany

Už druhý rok vojenský časopis *Obrana* tlačí 5. kartoreprodukčná základňa v Nemšovej. Základňa neďaleko Trenčína za takmer 50 rokov zažila mnohé zmeny. Z pôvodnej prevádzky, kde prevažovala vôňa tlačiarenských farieb a topiaceho sa olova, správaná monotónnym zvukom rezačiek papiera a tlačiarenských strojov, postupne vyrástla moderná polygrafická základňa.

Je určená predovšetkým na polygrafické a reprodukčné zabezpečenie Generálneho štábu Ozbrojených síl SR a operačných veliteľstiev, na výrobu tlačív a pečiatok pre útvary a zariadenia rezortu obrany. Základňa je priamo podriadená trenčianskemu veliteľstvu logistiky Veliteľstva síl výcviku a podpory OS SR.

PRE SPOKOJNOSŤ ZÁKAZNÍKA

„Naším krédom je vysoká kvalita tlače, spojená s rastúcim štandardom služieb. Tento prístup je základom našej filozofie. Jej výsledkom je spokojný zadávateľ,“ zdôrazňuje veliteľ základne podplukovník Maroš Miškolci a na dokreslenie dodáva: „Výrobný program zahŕňa grafickú prípravu, tlač a spracovanie časopisu, ktorý práve čítate, zabezpečenie útvarov a zariadení polygrafickými výrobkami, výrobu vojenských tlačív, tlač a spracovanie

vojenských predpisov i výrobu pečiatok. Okrem toho vyrábame vizitky, vstupenky, kalendáre, letáky, prospekty, samolepky, výsekové obaly, hlavičkové papiere, katalógy, ako aj knižné publikácie.“

Na začiatku celého výrobného procesu je skupina technológie, ktorá prijíma objednávky od zadávateľov. Samotná výroba pozostáva z troch pracovísk: grafického štúdia, skupiny tlače a skupiny expedície. V súčasnosti sú schopní realizovať štvorfarebnú tlač na rôznorodé materiály. Počínajúc ofsetovým papierom, cez kartóny, samolepiace až kvalitné natierané papiere s vysokým leskom a gramážou.

V Nemšovej sa môžu pochváliť grafickým pracoviskom, ktoré má k dispozícii najmodernejšiu technológiu. Je schopné zhotoviť finálny produkt. Napríklad grafické návrhy, skenovanie, zálohovanie údajov na CD nosičoch, málo nákladovú farebnú tlač, ako aj prípravu tlačových podkladov potrebných na komplexnú realizáciu objednávky.

ÚSPORA PEŇAZÍ PRE REZORT

V uplynulom roku nemšovská základňa zabezpečovala len tlač vojenského časopisu *Obrana*. Aj to však predstavovalo pre rezort úsporu nemalých finančných prostriedkov oproti minulosti, keď sa časopis tlačil v civil-

ných tlačiarenských prevádzkach. Od začiatku tohto roku sa v Nemšovej zabezpečuje aj kompletná grafická príprava *Obrany*. Veľkú zásluhu na kvalitnom zvládnutí tejto úlohy má predovšetkým kapitán Otakar Hrabák so svojim kolektívom.

V Nemšovej plnili mnohé úlohy. Medzi rozsahom najväčšie patrila Panoráma globálneho bezpečnostného prostredia. Len poskladané potlačené hárky zabrali 15 palet naložených do výšky zhruba 70 centimetrov...

Podplukovník Miškolci a jeho kolegovia majú aj do budúcnosti smelé plány. „Chceli by sme na základe nových požiadaviek našich odberateľov podstatne rozšíriť knihársku spracovanie a poloaufomatickú linku na výrobu tvrdých knižných väzieb. Práve takáto väzba dodá publikáciám na vážnosti, zároveň predlžuje aj ich životnosť. Ďalšou technológiou, ktorú by sme chceli zaviesť do našej výroby, je digitálna tlač. Je to svetový trend, ktorému sa postupom času nevyhne žiadna tlačiareň, čo chce prežiť. Navyše digitálna tlač je ekonomicky výhodná. Najmä pri málo nákladovej tlači v krátkych termínoch, čo predstavuje značnú časť našej výroby. Znamená tiež skrátenie výrobného procesu, lebo sa z neho vynechajú postupy náročné na presnosť a čas. Výsledkom je zvýšenie kvality, väčšia operatívnosť pri plnení objednávok a v konečnom dôsledku aj šetrenie finančných prostriedkov,“ naznačuje veliteľ 5. kartoreprodukčnej základne v Nemšovej podplukovník Maroš Miškolci niektoré predstavy o budúcnosti.

Jozef ŽIAK

Foto kpt. OTAKAR HRABÁK

Najväčšia brigáda

Prvého apríla sa začala písať história územne najväčšieho útvaru ozbrojených síl. Vznikla Brigáda velenia, riadenia a prieskumu vzdušných síl s veliteľstvom vo Zvolene. Transformovali sa v nej centrum riadenia vzdušných operácií, prápor rádiodiagnostického prieskumu, prápor podpory velenia i spojovací prápor. Brigáda má svoje zložky a stovky príslušníkov rozmiestnené od Bratislavy a Mierova na západe až po Michalovce na východe Slovenska nepretržite zabezpečujú vzdušný priestor republiky.

Veliteľ vzdušných síl, brigádnym generálom Juraj Baránek, je s doterajšou činnosťou brigády spokojný. Podľa jeho slov sa podarilo naplniť všetky predstavy, ktoré viedli k integrácii dovtedy relatívne samostatných súčastí, zabezpečujúcich pohotovostný systém, do jedného celku.

USPORILI SME FINANČIE I ĽUDÍ

Podobný názor má aj samotný veliteľ brigády plukovník Ľubomír Svoboda. Rodák zo Starej Turej po skončení Vysokej vojenskej leteckej školy v Košiciach dlhé roky pôsobil v dopravnom letectve. Najskôr ako pilot v Mošnove, neskôr od učiteľa lietania až po zástupcu veliteľa leteckej základne v Piešťanoch. Má na lietaní vyše 3000 hodín. Vzdelanie si rozšíril štúdiom na Kráľovskej leteckej škole v Bracknell vo Veľkej Británii i na Akadémii obrany NATO v Rime. Zastupoval naše ozbrojené sily vo vrchnom veliteľstve spojeneckých síl (SHAPE) v Monse.

„Velenie sa stalo pružnejším. Zoštilhli sme riadiace štruktúry bývalých práporov. Z troch malých logistik vznikla jedna spoločná. Došlo k úspore personálu i finančných prostriedkov,“ vytráňa hlavné doterajšie pozitíva novej brigády jej veliteľ plukovník Svoboda a pokračuje:

„Našu úlohou okrem iného je aj zber, spracovanie a distribúcia informácií pre potreby veliteľstva vzdušných síl i zodpovedné orgány NATO.“

Zmeny sa brigády dotknú ešte aj v priebehu budúceho roku. Podľa plukovníka Svobodu dôjde k zrušeniu spojovacieho práporu. Jeho časť prejde do Ružomberka, kde bude spojovací prápor pre potreby pozemných i vzdušných síl a v brigáde zostane spojovacia rota. Po rokoch neustálych zmien mala by to byť posledná väčšia reorganizačná zmena.

ZAŠKOLIŤ LETOVODOV

Stredisko riadenia a uvedomovania zabezpečuje aj letové akcie. V tejto súvislosti sa ako najväčší problém ukazovalo obsadenie funkcií letovodov. Za ostatné dva roky sa síce podarilo naplniť ich plánované počty absolventmi vojenskej akadémie, ale iba polovica letovodov môže pôsobiť v pohotovostnom systéme.

„Z mladých poručíkov sa v tom lepšom prípade stanú skutoční letovodi za dva až tri roky. Potom budú môcť samostatne pracovať. Ich príprava je dlhodobý proces. Aj preto, lebo časť z nich bola v škole pôvodne pripravovaná na štábne funkcie. Sme pritom viazaní na liehtanie. Keď sa neliehta, nemáme koho navádzať. Pozitívnu správu pre nás je podpísaná dohoda s Francúzmi. Ponúkli sa, že nám zoberú štyroch ľudí do kurzu letovodov. Pre budúci rok nám sľúbili podobné školenia aj Nemci, Američania a Taliani. Veľmi nám to v príprave mladých letovodov pomôže. Na tomto konkrétnom prípade vidieť prínos členstva v NATO pre náš útvár,“ hovorí plukovník Ľubomír Svoboda.

Reálna schopnosť príslušníkov brigády zabezpečiť náš vzdušný priestor a prispieť svojím dielom do ochrany integrovaného vzdušného priestoru aliancie NATINADS sa prejavuje na mnohých zamestnaniach, keď určené lietadlo „hrá“ narušiteľa – renegáta. Nie vždy ale ide iba o nácvik. Po prvý raz musel 16. augusta vyštartovať na pokyn Centra vzdušných operácií NATO v Nemecku slovenský stíhač na Mig - 29 a sprevádzal počas letu nad naším územím podozrivé lietadlo Boeing 757, ktoré na území troch štátov (Česka, Slovenska a Maďarska) v letovej výške 10 tisíc metrov neopovedalo na pokyny orgánov riadenia letovej prevádzky. Nad našou štátnou hranicou odovzdal dohľad nad spomínaným dopravným lietadlom maďarskému kolegovi. Nakoniec sa všetko skončilo dobre a nad územím Rumunska si pilot „spomenul“ na svoju povinnosť ohlásiť sa.

Skupina taktického leteckého navádzania, ktorej úlohou je navedenie letectva na pozemné ciele pri usku-točňovaní priamej leteckej podpory, dostala nedávno vítaného pomocníka – špeciálne upravené vozidlo Aligator. Postupne sa zavádzajú nové, modernizované prostriedky aj v ostatných súčiastiach brigády.

ŽENSKÁ OSÁDKA RÁDIOLOKÁTORA

Výnimkou nie je ani prápor rádiolokačného prieskumu. Svoje pracoviská má po celom území Slovenska. Jeho príslušníci musia zabezpečiť nepretržitý rádiolokačný prieskum vzdušného priestoru republiky, včas zistiť a vyhodnotiť objekty, ktoré sa v tomto priestore nachádzajú. V michalovskejrote rádiolokačného prieskumu zažili pred rokom menší šok. Priamo zo školy k nim nastúpili tri nové poručičky ako osádka lokátora. Ženy u nich pracovali aj predtým, ale nikdy nie na jednom pracovisku.

„Cítili sme, že pre mužov je to určitý šok. Ženy a ešte na funkcii, ktorá si vyžaduje znalosť techniky. Napokon si zvykli. Jedna z nás postupom času odišla na inú funkciu, no my s Renátou sme zostali. Aj keď začiatky neboli jednoduché,“ spomína dôstojníčka

rádiolokátora poručička Katarína Darnaiová. Rodáčku z Gabčíkova od malička ťahalo k armáde. Preto jej kroky po maturite na dunajskostredskom gymnázii viedli do vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši.

Svoj prvý rádiolokátor P – 18 si bola prevziať v Mierove. „Spôčiatku to vyzeralo dobre. Všetko fungovalo. Po vyše 400 - kilometrovom presune k Michalovciam ale nešlo vôbec nič. Mašina nenaskočila, anténa sa neroztočila. Bolo to na zúfanie. Nakoniec sa nám ju spolu s technikmi podarilo dať dohromady. S týmto prvým lokátorom, starším ruským strojom bolo dosť problémov. Ale aj tie časté poruchy boli na niečo dobré. Aspoň sme sa pri ich odstraňovaní mnohému naučili. V máji som prevzala modernizovaný lokátor P – 37 MSK a hneď za čerstva som s ním vyrazila na cvičenie na Lešť. Vyskúšala som si rozvíňovanie a zvinovanie stroja. Aj napriek tomu, že len pár ľudí s tým malo skúsenosti, sa nám podarilo časové normy splniť. Ale hlavne potom zvládnuť úlohy cvičenia. Krušné chvíle sme zažili, keď nám začala haprovať najskôr jedna centrála, potom ďalšie. Nakoniec sme prišli na chybu. Po tejto i niektorých ďalších skúsenostiach z Lešte nedám na svoju osádku dopustiť,“ zdôraznila poručička Darnaiová.

HOROROVÁ PRVÁ SLUŽBA

Spokojná s kolektívom, v ktorom sú muži a ženy, je aj jej kolegyňa poručička Renáta Banincová. Rodáčka z Jasenice v okrese Považská Bystrica sa pri spomienke na prvú 24-hodinovú službu dnes už usmieva. Vtedy jej ale nebolo práve do smiechu.

„Ako na potvoru čo mohlo, to sa vtedy pokazilo. Asi na naše uvítanie... Hlavami krútili aj skúsenejší technici. Vraj málokedy sa toľko porúch vyskytne počas jednej služby. Potom to už bolo lepšie. Aj keď napríklad v zime sme mávali často problémy s námrazou. Doslova skovala reduktor kývania, odchádzal magnetron. I napriek tomu by som dnes svoju prácu nemenila. Podarilo sa nám vytvoriť dobrý kolektív, v ktorom jeden druhému pomôže. Vôbec neľutujem, že nie som v kasárňach, ale v poliach, pár kilometrov za mestom, kde sme si v zime užili poriadne fujavice a záveje. Práca niekde v kancelárii by ma tak neoslovovala,“ poznamenáva poručička Banincová.

Zástupca veliteľa rotý nadporučík Ivan Murín je s prácou žien spokojný. So smiechom priznáva, že keď pred vyše rokom prišli tri poručičky, nikto z nich nevedel, čo môže od nich očakávať. Práca so ženami je podľa neho trochu zložitejšia, ale na druhej strane plnia úlohy veľakrát zodpovednejšie ako muži.

„Katka Darnaiová má dnes prevzatý náš najmodernejší lokátor. Za pomerne krátky čas ho zvládla. Venuje sa mu aj mimo pracovného času pri odstraňovaní porúch. Poznám, či niekto príde do práce len si odsedieť pracovný čas. Obe poručičky sú príkladom toho druhého prístupu. Vidieť u nich veľkú snahu čím skôr sa zžiť s technikou, vychytať jej muchy. Dnes by som ich v žiadnom prípade nenechal za chlapov,“ zdôrazňuje nadporučík Murín.

Jozef ŽIAK
Foto autor

Barbora a delostrelci

Štvrtého decembra, v deň svätej Barbory, svojej patrónky, si delostrelci pripomínajú sviatok. Pri tejto príležitosti je dobré spomenúť si na jeden z najväčších delostreleckých útvarov u nás, dnes už neexistujúcu jelšavskú delostreleckú brigádu. Od roku 1992 trinásť rokov patrila k ťažiskovým oporám slovenských ozbrojených síl.

História brigády sa začala písať tesne po skončení druhej svetovej vojny, začiatkom októbra 1945 vo Svitavách. Neskôr pokračovala v Olomouci, Přerove, až sa koncom roku 1950 na dlhé roky stal jej sídlom Jičín vo východných Čechách. Ťažká delostrelecká, neskôr kanónová delostrelecká brigáda bola priamo podriadená veliteľstvu 4. armády v Písku.

Z ČIECH NA SLOVENSKO

V posledný deň novembra 1991 bola reorganizovaná na 3. delostreleckú brigádu s určením pre vtedajšie Vo-

jenské veliteľstvo Východ v Trenčíne. Koncom apríla nasledujúceho roku bola prepodriadená trenčianskemu veliteľstvu a jej jednotky sa premiestnili na Slovensko, do gemerského mestečka Jelšava.

Novým domovom delostrelcov sa stali kasárne, v ktorých dvadsať rokov pôsobili jednotky sovietskej armády. Treba dodať, že jelšavská posádka patrila medzi profesionálnymi vojakmi k tým najmenej populárnym. Umiestnenka do Jelšavy po ukončení strednej či vysokej vojenskej školy bola pre čerstvých rotmajstrov a poručíkov doslova strašiakom. Starší vojaci si možno spomenú na podobne „oblúbené“ posádky v rámci bývalej federálnej armády, ktoré boli umiestnené najmä na Šumave.

Slovná rýmovačka: „Nikdy více Janovice!“ platila nielen pre Janovice nad Úhlavou. Aj v prípade Jelšavy mala svoje opodstatnenie. Pričinila sa o to najmä zanedbaná infraštruktúra mestečka i celej oblasti, postihnutej vysokou mierou nezamestnanosti, ne-

dostatok služieb i možností kultúrneho vyžitia.

Opäť sa ale potvrdilo, že práve takéto nepriaznivé podmienky vedú vojenský kolektív, zložený vo veľkej miere z mladých vojenských profesionálov, stmeliť. Práve takto si dnes, s odstupom času, na roky strávené v tejto brigáde spomínajú jej bývalí príslušníci.

VOJENSKÝ KŤŤ SLUŽOBNÝ

Delostrelecká brigáda, ktorá bola v roku 1995 prečíslovaná na piatu, okrem výchovy nových delostreleckých špecialistov plnila jedno obdobie úlohy aj pri ochrane našej východnej štátnej hranice. Bola známa aj veľmi dobrými vzťahmi s civilnou verejnosťou a jednotlivými obcami regiónu. Aj preto 27. septembra 1996 brigáda ako útvar ozbrojených síl prevzala od starostu obce Lubeník čestnú zástavu. Príslušníci brigády pomáhali rozvíjať kultúrny i športový život celého Gemera.

Vyhľadávané boli najmä delostrelecké plesy. Areál

Rakúšania a my

Príslušníci 3. palebnej batérie zmiešaného samohybného delostreleckého oddielu v Michalovciach si v lete overili svoje schopnosti v spoločnom cvičení s príslušníkmi Rakúskej armády. Rakúšania získali informácie o systéme riadenia činnosti delostreleckých jednotiek OS SR v boji.

Na spoločnom výcviku sa zúčastnili kadeti ppor. Alexander Wurzer, ppor. Thomas Baumann a ppor. Bernd Keuschl (na snímke), študenti 5. ročníka Vojenskej akadémie Rakúskej armády. Prvý z nich bol zaradený na funkciu veliteľa palebnej čaty, druhý na funkciu zástupcu veliteľa batérie a tretí na funkciu veliteľa veliteľskej čaty. Z týchto veliteľských pozícií riadili výcvik 3. palebnej batérie.

KVALITA ANGLIČTINY A TECHNIKY

Počas výcviku a spoločných aktivít v čase voľna komunikovali iba v anglickom jazyku. Ako veliteľ batérie môžem zhodnotiť, že komunikácia prebiehala na dobrej úrovni. Kadeti Rakúskej armády mali znalosti z anglického jazyka na vyššej úrovni ako poručíci OS SR, ktorí čerstvo absolvovali Vojenskú akadémiu v Liptovskom Mikuláši, pričom obaja moji velitelia čiat majú prípravu na stupni SLP-2. Hostia sa zdôverili, že jazykovej príprave sa v Rakúskej armáde venuje mimoriadna pozornosť, znalosť anglického jazyka u dôstojníkov je u nich jednou zo základných podmienok služby v armáde a každý dôstojník ovláda ešte jeden doplnkový jazyk.

V priebehu mesačnej stáže mali kadeti Rakúskej armády možnosť kompletne oboznámiť sa s formami a metódami výcviku príslušníkov OS SR. Organizácia výcviku je v oboch armádach približne rovnaká, aj keď v rakúskej platí doposiaľ základná vojenská služba. Rozdiel je predovšetkým v materiálne - technickom zabezpečení výcviku a v možnosti viesť

výcvik v Rakúsku aj v civilnom priestore. Rakúski kadeti absolvovali 18. - 19. júla s príslušníkmi 3. palebnej batérie výcvik z radiačnej, chemickej a biologickej ochrany, zdravotnej a žienijnej prípravy a 31. júla aj zo streleckej prípravy. V oblasti RCHBO boli výrazné rozdiely v činnosti na signály z dôvodu zavedenia iného typu ochranných prostriedkov jednotlivca.

ČASOVÉ NORMY

Od 10. do 14. júla vo VVP Valaškovce a od 24. do 28. júla vo VVP Ozorovce sme spoločne precvičili činnosť batérie pri plnení neplánovaných a plánovaných palebných úloh vo dne aj v noci podľa zásad riadenia palby delostreleckých jednotiek na Slovensku a v Rakúsku. Na záver každého výcvikového dňa bola beseda, ktorý systém je lepší a kto má aké normy na plnenie úloh v boji. Môžem zodpovedne vyhlásiť, že väčšina časových noriem pre plnenie úloh delostreleckej palebnej podpory je na Slovensku náročnejšia ako v Rakúsku. Zato u delostreleckých jednotiek Rakúskej armády prebehla úplná modernizácia systému riadenia palby, celý systém je automatizovaný a pre prenos dát používajú moderné rádiové stanice. Na Slovensku pre prenos povelov doposiaľ delostrelecké jednotky používajú stanice R-108d, ktoré sú už výrazne morálne aj fyzicky zastarané.

Dňa 27. júla 2006 navštívil vojenský pridelenec Rakúska v SR brigádny generál Helmuth Dörner zmiešaný samohybný delostrelecký oddiel v Michalovciach s cieľom skontrolovať úroveň spoločného výcviku príslušníkov Rakúskej armády s delostreleckami 3. palebnej batérie. Zúčastnil sa na nácviku strelby a riadenia palby vo VVP Ozorovce a vysoko hodnotil úroveň vedenia spoločného výcviku. Som presvedčený, že ten priniesol užitočné poznatky a skúsenosti pre obe strany.

kpt. Roman BOBAL

kasární, ktorý bol za nemalé finančné prostriedky zmodernizovaný, i príslušných vojenských bytoviek sa stal doslova oázou v rámci zanedbaného mestečka. Obľúbené bolo letné kino, knižnica i vojenský klub. Jelšava bola jediným útvarom, v ktorom boli štyri vojenské kone. Veľmi rýchlo sa stali miláčikmi nielen vojakov, ale aj detí.

PRVÉ ZUZANY

Práve v jelšavskej delostreleckej brigáde boli zaradené dve palebné batérie vyzbrojené našou najmodernejšou technikou, samohybnou kanónovou húfnicou Zuzana. Pri práci s touto technikou vyrástli mnohí uznávaní odborníci. O ich prípravu i dobré výsledky, ktoré jednotky brigády dosahovali na mnohých cvičeniach sa výraznou mierou zaslúžili nielen jednotliví velitelia brigády plukovníci: Milan Sikorai, František Bobal, Štefan Trpiš a Marián Gurtler, ale aj desiatky dôstojníkov, práporčíkov, poddôstojníkov, vojakov i občianskych zamestnancov.

Pri tejto príležitosti by sme im chceli vziať úctu za to, že nie v najľahších podmienkach dokázali vždy doviesť vojenský útvar 8022 Jelšava k výborným výsledkom.

Bývalí príslušníci delostreleckej brigády v Jelšave

Foto Peter DOVINA

Českí vojaci dostanú tatrovky neskôr

Česká armáda dostane nákladné autá Tatra neskôr, ako sa pôvodne plánovalo. Dôvodom je nečakané krátenie peňazí zo štátneho rozpočtu na armádne výdaje. Preto sa nákup tatroviek pravdepodobne nestihne do roku 2009.

Armáda nákup neruší, iba ho posunie o niekoľko rokov. Plánuje sa nákup 555 vozidiel za 6,8 miliardy českých korún. Pôvodne mali zmluvu podpísať do konca tohto roku. Česká armáda však v rozpočte na budúci rok dostala o päť miliárd menej, ako pôvodne počítala.

Briti zmodernizujú saudské Tornado

Saudská Arábia v posledných mesiacoch objednala v USA a v Európe novú vojenskú techniku a modernizačné programy za 30 miliárd dolárov (900 mld korún). Nákupná horúčka sa však ešte neskončila. Šejkovia si chcú okrem nových Eurofighterov ponechať aj staršie stroje Tornado. Firma BAE Systems získala kontrakt na ich modernizáciu za 2,5 miliardy libier (140 mld korún). Saudská Arábia má 96 lietadiel v stíhacej-bombardovacej verzii IDS a 24 stíhačiek Tornado F3 ADV. Po modernizácii by mali vydržať v službe približne do roku 2020.

Iračania prechádzajú na americký kaliber

Iracká vláda požiadala USA o nákup množstva nových zbraní za 750 miliónov dolárov. Najradikálnejší je nákup viac ako 100 000 pušiek M16A2 a M4A1, vyše 8000 guľometov M249 Minimi a príslušnej munície kalibru 5,56 mm - spolu viac ako 37 miliónov nábojov. Znamená to, že iracká armáda prechádza z tradičných zbraní ruskej výroby kalibru 7,62 mm (najmä rôznych verzií AK-47) na americkú výzbroj. Okrem ručných zbraní žiada Bagdad aj silnejšiu výzbroj v podobe 600 ľahkých obrnených transportérov vychádzajúcich z vozidla Cougar a 20 transportných helikoptér Mi-17. Irak chce tiež vlastnú logistickú podporu a náhradné diely pre svoje vozidlá a vrtulníky. To všetko doteraz poskytovala najmä americká armáda.

Dvojstranu pripravil **Miroslav BARIČ**
Foto **autor, RAF, USArmy**

Raketomety do Emirátov

Spojené Arabské Emiráty objednali 20 amerických samohybných raketometov HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System) spolu s podpornými vozidlami a zásobou rakiet. Dvanásťtonový HIMARS je namontovaný na nákladnom aute a na rozdiel od väčšieho 22-tonového MLRS nesie iba jeden odpaľovací kontajner so šiestimi raketami. Zato sa však zmestí do transportného lietadla C-130. HIMARS vstúpil do služby pred dvoma rokmi. Ak Spojené Arabské Emiráty dostanú všetko, čo objednali, bude ich to stáť vyše 750 miliónov dolárov.

Pomoc ruským výsadbákam

Rusko schválilo sériovú výrobu nového vozidla BMD-4 pre vzdušné výsadkové jednotky. Základom je korba BMP-3, veža je úplne nová. Nesie 100 mm kanón s dostrelom 7000 metrov, ktorý je spriahnutý s 30 mm kanónom s dostrelom 4000 metrov. Výzbroj dopĺňajú dva guľomety kalibru 7,62 mm. Hlavný kanón má zásobu 34 vysoko výbušných granátov, okrem toho možno cez hlavňu vypúšťať protitankové rakety. Tie vozidlo nesie štyri. BMD-4 dokáže plávať a možno ho zhodiť z lietadla na padáku. Váži 13,6 tony, má trojčlennú posádku a uvezie päť ďalších vojakov. Posádka má k dispozícii termovíziu. Rýchlosť na ceste je 70 km/h, vo vode pláva 10 km/h. Jedno vozidlo stojí asi 1,1 milióna dolárov. Prvých desať dodali vlni, tento rok mali ruskí výsadbári dostať ďalších tridsať.

Optika pre obojživelníky AAV7

Obojživelné vozidlá AAV7 americkej námornej pechoty dostanú vylepšené termálne optické systémy M36E3. V Iraku totiž vozidlá slúžia ako transportéry hlboko vo vnútrozemí a takýto systém im citelne chýbal. Prístroje musia byť schopné detekovať cieľ na vzdialenosť 4,7 km a spoľahlivo ich identifikovať na vzdialenosť 700 metrov. Cez deň musia dokázať „vidieť“ aj cez dym a hmlu. Kontrakt za 35,6 milióna dolárov na testovanie a výrobu nových vylepšených termálnych systémov získala firma L-3 Communications Cincinnati Electronics v Ohio.

Krátko

Turecko má záujem o 30 stíhačiek F-16C Block 50. Celková cena aj s dodatočným vybavením sa môže vyšplhať na 2,9 miliardy dolárov. Nové lietadlá doplnia už rozbehnutý modernizačný program za 1,1 miliardy. Na jeho konci by celá turecká flotila viac ako 200 stíhačiek F-16 mala byť v rovnakej konfigurácii.

Kanada sa pripravuje na kúpu štyroch obrovských transportných lietadiel C-17 Globemaster III. Ešte pred ich príchodom nakúpila za 1,3 miliardy dolárov podporné vybavenie a náhradné diely. Medzi nimi je 18 motorov, počítačové vybavenie a prístroje na nočné videnie. Celková cena kontraktu má horný limit 3 miliardy dolárov. Jedno lietadlo by malo stáť 180 až 200 miliónov.

Jemen kupuje 32 ruských stíhačiek MiG-29. Za každé lietadlo zaplatí 41 miliónov dolárov. Jemen od roku 2001 nakúpil 26 stíhačiek tohto typu. Pre MiG je tento predaj veľmi vítaný, pretože v poslednom období ťahal na trhu za kratší koniec v porovnaní s iným ruským výrobcom Suchoj, ktorý úspešne predáva svoje Su-27. Vďaka jemenskému nákupu bude mať na budúci rok MiG štvornásobný obrát oproti roku 2006.

Nemecká zbrojovka Rheinmetall získala multimiliónovú zákazku od gréckej armády. Kontrakt súvisí s nákupom tankov Leopard z augusta 2005. Gréci vtedy kúpili 183 vozidiel vo verzii 2A4 a 150 Leopardov 1A5. Tanky predtým používal nemecký Bundeswehr a stáli 270 miliónov eur. Rheinmetall do nich teraz namontuje velitelské a informačné displeje Iniochos. Firma tiež dodá diagnostické systémy na testovanie všetkého elektronického a optického vybavenia tankov.

Čína objednala šesť vznášadiel Zubr od ruskej lodenice Almaz. S výtlakom 555 ton sú to najväčšie vznášadlá na svete. Unesú náklad 150 ton a rôznu výzbroj vrátane rakiet a 30 mm kanónov. Ich dosah je 300 námorných míľ. Vznášadlá sú vhodné pre obojživelné operácie. Momentálne má tri Zubry ruské námorníctvo, dva Ukrajina a štyri kúpilo Grécko.

Iracké námorníctvo kupuje štyri talianske hliadkové plavidlá triedy Diciotti. Lode sú dlhé 50 metrov a majú výtlak 450 ton. Dosahujú rýchlosť 37 km/h. Výzbroj tvorí 25 mm kanón a na korme je pristávacia plocha pre vrtuľník. Posádku tvorí 25 námorníkov, výdrž na mori je 7 až 10 dní. Plavidlá tejto triedy používa pobrežná stráž Talianska a Maľty. Iračania s nimi budú pátrať po pašerákoch a hliadkovať na trasách ropných tankerov pozdĺž pobrežia.

Muničná pobočka spoločnosti General Dynamics v Marione v Illinois získala kontrakt za 9,2 milióna dolárov. Za túto sumu upraví vysoko výbušné zápalné granáty z 30 mm kanóna útočných lietadiel A-10 Warthog tak, aby sa dali použiť v štvormotorových turbomotorových strojoch AC-130H a AC-130U. Práce majú byť hotové do augusta 2007 a ich súčasťou je najmä výroba nových nábojových pásov a zásobníkov.

Texaská firma Raytheon vyrobí nové zameriavacie systémy ITAS za 285,4 milióna dolárov. ITAS vyvinuli pre protitankové rakety TOW, ktoré slúžia približne 30 rokov. Nový palebný systém výrazne zlepší detekovanie a identifikáciu cieľov. Navyše ho možno použiť aj ako čisto prieskumný prostriedok, bez zásahu cieľa. Objednané systémy ITAS by mali dokončiť do roku 2012.

Samohybná „superhúfnica“ Pion

Pamätníci niekdajších vojenských prehliadok si ešte spomenú, že samohybnú artilériu našej armády veľkého kalibru na nich prezentovali najmä sovietske pásové 122 mm húfnice 2S1 Gvozdika a čs. kolesové 152 mm „samohybky“ vz. 77 Dana. Potom vznikla zlepšená 152 mm Ondava s automatickým nabíjaním, ktorá sa však do výzbroje nedostala, a napokon od nej odvodená 155 mm samohybná kanónová húfnica Zuzana.

Zuzanu sme už na prehliadke neuzreli, pretože posledná bola v Bratislave v máji 1995 a ona prišla do výzbroje až v roku 1997. Nikdy sa verejnosti nepredstavila ani ďalšia impozantná zbraň – sovietska 203 mm samohybná kanónová húfnica 2S7 Pion, hoci ju čs. armáda mala vo výzbroji už od roku 1985. Mohla totiž strieľať i jadrovou municiou, čo sa vtedy tajilo.

Z HISTÓRIE „SAMOHYBIEK“

Raketová technika po 2. svetovej vojne sovietskej „verchuške“ tak učarovala, že akoby zabudla na rozvoj delostrelectva – ťahaného i samohybného. Na prelome 40. a 50. rokov síce v ZSSR vzniklo niekoľko nových konštrukcií, ale okrem 122 mm dela Su-122-54 žiadny iný typ do výroby nedali. Potom, až do polovice 60. rokov, nastal útlm. Na Západe, najmä v USA, sa zatiaľ intenzívne

rozvíjala produkcia samohybných diel i húfníc, najskôr typov M-52 (105 mm), M-41 a M-537 (155 mm) a M-55 (203 mm), ktoré v šesťdesiatych rokoch nahradili modernejšie systémy M-108 (105 mm), M-109 (155 mm), M-107 (175 mm) a M-110 (203 mm).

Až po skúsenostiach z vojen v Kórei, na Blízkom východe a v Indočíne a v súvislosti s novou doktrínou NATO o „pružnej reakcii“, ktorá počítala so súčasným vedením niekoľkých lokálnych vojen aj s použitím taktických jadrových zbraní, sa Sovieti prebudili. V polovici 60. rokov prišli s projektom ľahkej plávajúcej 122 mm samohybnéj húfnice 2S1 Gvozdika. Po nej nasledovala ťažká 152 mm húfnica 2S3 Akacija a 240 mm samohybný mínomet 2S4 Tulpan. Napokon v roku 1975 do výzbroje zaviedli 152 mm húfnicu 2S5 Giacint a v roku 1976 spomínanú samohybnú 203 mm kanónovú „superhúfnicu“ 2S7 Pion.

NA HRANICIACH DVOCH SVETOV

Do výzbroje sovietskej armády začali húfnice 2S7 Pion zavádzať začiatkom druhej polovice 70. rokov a v rovnakom čase sa objavili aj ako doplnok 152 mm húfnic Akacija a Giacint v Západnej skupine sovietskych vojsk na území vtedajšej NDR. Menším počtom týchto zbraní (6 až 12 kusov) údajne disponovala aj Stredná skupina sovietskych vojsk v bývalej ČSSR. Samotná čs. armáda

prijala do výzbroje 12 Pionov v roku 1985 (posádka Žamberk), ale vyradila ich už v roku 1991. Ešte v roku 2000 mala Piony vo výzbroji napríklad Ukrajina (100 kusov), Rusko (80 kusov), Bielorusko a Uzbekistan (po 48 kusov) a Poľsko (8 kusov). Na „Západe“ i po páde „železnej opony“ bola protipólom Piona americká samohybná 203 mm húfnica M-110A2. Okrem USA a Saudskej Arábie (počty nepoznáme) ju ešte v roku 2004 mali napr. Grécko (181 kusov), Južná Kórea (99 kusov), Španielsko (64 kusov), Pakistan (40 kusov), Holandsko (30 kusov), ako aj Izrael, Jordánsko a Taliansko (po jednom kuse).

Pion a M-110A2 majú rovnaký kaliber 203 mm a schopnosť strieľať i jadrovou municiou. V ostatných parametroch sa dosť líšia. Týka sa to napr. ich pásových podvozkov. Zatiaľ čo M-110A2 má na každej strane jedno hnacie (vpred) a päť veľkých pojazďových kolies, pričom posledné slúži aj ako napínanie, Pion má medzi prednými hnacími a zadnými napínacími sedem pojazďových kolies a nad nimi šesť podporných kladiek. Jeho napínanie kolesá sú za jazdy v hornej polohe (farebná kresba), ale pred palbou sa zosunú nadol (fotografia) a spolu s pojazďovými kolesami a opornou radlicou tak zvyšujú stabilitu zbrane pri strelbe.

PhDr. Ján DOLINAY
Kresba Rudolf TOMŠA
Foto archiv

ZÁKLADNÉ TECHNICKO-TAKTICKÉ ÚDAJE

2S7 Pion: celková hmotnosť – 46 t, dĺžka – 13,2 m, šírka – 3,38 m, výška – 3,0 m, max. rýchlosť – 50 km/h, max. dojazd – 650 km, dĺžka hlavne 11,24 m, námer – 0° až 60°, odmer – 15° na každú stranu, max. dostrel so štandardným strelivom (hmotnosť strely 110 kg) – 37,5 km, s municiou s prídavným pohonom – 47,5 km, rýchlosť strelby – 1,5 až 2 výstrel/min., osádka – 7 + 7 osôb (veliteľ, vodič a operátor v tzv. veliteľskej sekcii v prednej časti kabíny, štyri osoby v tzv. sekcii obsluhy za motorom a ďalších sedem osôb v sprievodnom muničnom vozidle).

M-110A2: celková hmotnosť – 28,2 t, dĺžka – 10,36 m, šírka – 3,15 m, výška – 3,15 m, max. rýchlosť – 56 km/h, max. dojazd – 720 km, dĺžka hlavne – 8,24 m, námer – 0° až 65°, odmer – 15° na každú stranu, max. dostrel so štandardným strelivom (hmotnosť strely 90 kg) – 26 km, s municiou s prídavným pohonom – 30 km, rýchlosť strelby – 2 výstrel/min., osádka – 13 osôb (vodič, dvaja strelci a dvaja nabíjači v kabíne, osem osôb v sprievodnom muničnom vozidle).

Velil okupácii Československa

Maršal Sovietskeho zväzu Ivan Ignatievič Jakubovskij reprezentoval v priebehu 2. svetovej vojny vo veliteľskom zbore Červenej armády nádejnú mladšiu generáciu sovietskych veliteľov, aj preto bol jeho vstup medzi sovietsku vojenskú elitu spojený až s obdobím studenej vojny. Vtedy sa ako vrchný veliteľ Spojených ozbrojených síl členských štátov Varšavskej zmluvy a najmä chránenec generálneho tajomníka ÚV KSSZ Leonida I. Brežneva, rozhodujúcou mierou spolupodieľal na upevňovaní pozícií východnej supervelmoci v Európe.

TANKISTA

Narodil sa 7. januára 1912 v Bielorusku. Pochádzal z roľníckej rodiny a už od malička mu boli vštepované idey vlastenectva a národnej hrdosti. Po štúdiu na pedagogickom inštitúte dobrovoľne vstúpil do Červenej armády, ktorej zasvätil celý život. Pôvodne bol pridelený k delostrelectvu, avšak postupný rast významu tankovej zbrane ako rozhodujúcej ozbrojenej zložky ho nakoniec priviedol k „tankánom“. Tým ostal verný až do konca profesionálnej kariéry a nikdy nezaprel svoju príslušnosť k tejto údernej zbrani. Po absolvovaní zdokonaľovacieho kurzu pre veliteľov tankových jednotiek v roku 1935 následne pôsobil v rámci tejto ozbrojenej zložky v rôznych veliteľských a štábných funkciách – najprv ako veliteľ tankovej čaty, neskôr tankovej roty a nakoniec ako pobočník veliteľa tankového práporu.

POLNÝ VELITEĽ

Prvým bojovým krstom prešiel počas okupácie východného Poľska v septembri 1939, avšak skutočný krst ohňom absolvoval dva mesiace na to, keď bol po vypuknutí sovietsko-fínskej vojny už vo funkcii náčelníka štábu tankového práporu prevelený na fínsky front. Bol však nechceným svedkom katastrofálnych porážok, ktoré neskúsenej sovietskej armáde uštedrili fínske jednotky. Tento sovietsky neúspech však paradoxne odštartoval jeho vojenskú kariéru, keďže zmenu taktiky sprevádzali aj nevyhnutné personálne zmeny v bojujúcich jednotkách. Koncom zimy energický Jakubovskij prevzal samotné velenie tankového práporu, s ktorým sa zúčastnil krvavého prelomenia Mannerhaimovej línie. Od leta 1940 už ako inštruktor pôsobil na tankovom učilišti, kde odovzdával cenné a čerstvo nadobudnuté skúsenosti. Výraznou mierou sa tak podieľal na propagovaní tanku ako kľúčovej zbrane pri vedení moderného ozbrojeného zápasu. Výrazný bol aj

jeho vklad do taktiky nasadenia a použitia tankových jednotiek. Jakubovského praktické skúsenosti sovietske velenie opäť využilo po napadnutí ZSSR Nemeckom v júni 1941, keď bol najprv poverený velením tankového práporu a čoskoro aj tankového pluku. Bleskový postup Wehrmachtu a zdrvivúce porážky Červenej armády, ktoré ho sprevádzali, však nedali možnosť mladému veliteľovi príležitosť vyznamenať sa. Potvrdili však jeho presvedčenie o nenahraditeľnej úlohe, ktorú mali v manévrovej vojne obrnené zbrane zastávať.

ÚSPECHY

Nedostatok obrnených prostriedkov, spôsobený katastrofálnymi porážkami tankových zväzkov, sa podpísal pod skutočnosť, že Jakubovského v septembri 1941 prideliť k záložným jednotkám, kde sa podieľal na výcviku tankistov i jednotlivých tankových osádok. Na front sa opäť dostal až v januári 1942 ako zástupca veliteľa tankovej brigády. Od marca 1942 už velil 93. samostatnej tankovej brigáde, s ktorou sa na prelome rokov 1942 a 1943 vyznamenal v tvrdých bojoch okolo Stalingradského kotla. Bol tiež účastníkom tankovej bitky pri Kursku v lete 1943, najväčšej bitky „obrnencov“ vo vojenských dejinách. Jednotky pod jeho schopným a energickým vedením sa významnou mierou spolupodieľali na oslobodzovaní celej Ukrajiny, čo mu vyneslo prvé a neskôr aj druhé ocenenie Hrdinu ZSSR. Od júla 1944 už zastával funkciu zástupcu veliteľa 6. tankového zboru (neskôr premenovaného na 7. gardový tankový zbor), s ktorým v zostávajúcom období vojny absolvoval viaceré útočné operácie v Poľsku a Československu, vrátane oslobodzovania Prahy v máji 1945.

POVOJNOVÁ EPOPEJA

Po skončení vojny v Európe dostal prvú generálsku hodnosť. Po krátkom pôsobení vo funkcii zástupcu veliteľa 7. gardovej tankovej divízie bol následne vo februári 1946 povolaný na dvojročné štúdium na Akadémii Generálneho štábu v Moskve, absolventi ktorej boli predurčení zastávať kľúčové pozície v štruktúrach sovietskych ozbrojených síl. Po úspešnom ukončení bol v marci 1948 menovaný veliteľom elitnej 4. gardovej tankovej divízie, pôsobiacej v sovietskom hlavnom meste ako tzv. prehliadková divízia. Od apríla 1952 už velil tankovým vojskám Karpatského vojenského okruhu a údajne to bol generálpukovník Jakubovskij, kto po smrti J. V. Stalina hrozbou vojenského zásahu dopomohol odstať Stalinovho „nohsleda“ a všemocného šéfa sovietskej tajnej polície L. P. Beriju, čo mu nikdy nezabudli jeho nástupcovia vo funkcii generálneho tajomníka

KSSZ N. S. Chruščov a potom aj L. I. Brežnev. Akosi odmenou bolo jeho prevelenie do Nemeckej demokratickej republiky koncom roka 1953, kde prevzal velenie 2. gardovej mechanizovanej (po reorganizácii gardovej tankovej) armády. V lete 1957 sa tu stal zástupcom veliteľa Skupiny sovietskych vojsk v Nemecku, aby v apríli 1960 nakoniec prevzal v hodnosti armádneho generála samotné velenie.

„SILNÝ MUŽ“

Ako veliteľ sovietskych okupačných vojsk v NDR pôsobil až do konca roka 1964, s výnimkou obdobia augusta 1961 až apríla 1962, keď ho v čase tzv. druhej berlínskej krízy vystriedal maršal ZSSR I. S. Konev a keď sa Jakubovskij vrátil späť na post zástupcu veliteľa. Pôsobenie v tomto strategickom priestore (ktorý bol po predpokladanom vypuknutí 3. svetovej vojny považovaný za hlavné pôsobisko prípadných vojenských operácií) mu vyneslo povest silného a nekompromisného veliteľa, na ktorého je spoľahlivý. V januári 1965 ho nakoniec sám Brežnev povolal späť do ZSSR, aby prevzal velenie strategicky významného Kyjevského vojenského okruhu a v apríli 1967 dokonca post zástupcu ministra obrany. Súčasne zastával rad straníckych funkcií a z pozície člena ÚV KSSZ významnou mierou pomáhal spoluurčovať dianie tak doma, ako aj v krajinách východného bloku. Po povýšení na maršala ZSSR bol v júli 1967 poverený velením Spojených ozbrojených síl Varšavskej zmluvy a s jeho menom je nezmazateľne spojené výrazne prehĺbenie sovietskeho vplyvu na vývoj vojenstva a ozbrojených síl krajín východného bloku. Najvýznamnejšou „bojovou“ akciou maršala Jakubovského bola príprava vpádu sovietskej armády a vojsk členských krajín Varšavskej zmluvy do Československa v auguste 1968. Funkciu zastával až do svojej predčasnej smrti, ktorá ho nečakane zastihla v moskovskej pracovni 30. novembra 1976.

Alex MASKALÍK
Vojenský historický ústav

Vojenský technický ústav ako akciovka

Vojenský technický ústav (VTÚ) Liptovský Mikuláš bol do 4. augusta tohto roka príspevkovou organizáciou ministerstva obrany s povolenou podnikateľskou činnosťou. V súčasnosti je akciovou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu a jeho zakladateľom je MO SR. V akej kondícii sa ústav nachádza? Aké sú jeho plány? Zhovárali sme sa o tom s riaditeľom a prededom predstavenstva a. s. Ing. Petrom Varholákom.

Mikulášsky VTÚ sa v posledných rokoch dostal do povedomia najmä vďaka diaľkovému detektoru toxických chemických látok, ktorý na seba upútal pozornosť počas nasadenia našich vojakov v Kuvajte na začiatku operácie Iracká sloboda. Najnovšie získal ocenenie na výstave IDEB 2006 v Bratislave.

REORGANIZÁCIA

VTÚ na Liptove vznikol v roku 1978 ako pracovisko, ktoré sa venovalo a venuje elektronizácii armády v oblasti automatizovaného velenia, spojenia a prieskumných systémov. „Ďalšie naše oddelenie rieši otázky vstrojovania a ochrany vojakov proti chemickým, biologickým a radiačným zbraňam a s tým súvisiacej zdravotníckej techniky,“ dodáva P. Varholák (na fotografii vľavo). Mimochodom – plukovník v zálohe, ktorý v 80-tych rokoch minulého storočia pracoval vo vojenských výskumných ústavoch v Prahe a potom sa vrátil na Slovensko. „Na realizáciu úloh tu máme aj malý prototypový závod. Filozofia je taká, aby sme po výskumnej etape mohli realizovať výrobu prototypov, alebo malých úvodných sérií nových výrobkov. Na našich pracoviskách tiež môžeme galvanizovať, opravujeme elektronické a optické zariadenia, pričom máme potenciál aj v ďalších oblastiach,“ vysvetľuje riaditeľ.

V rámci rezortu obrany sú podobné výskumno-vývojové technické pracoviská tri. Okrem mikuláškeho aj Slovenský

letecký inštitút v Košiciach, ktorý je od 1. augusta tiež štátnou akciovkou. Tretím je Vojenský technický skúšobný ústav Záhorie, ktorý ostal príspevkovou organizáciou MO SR. „Rezort obrany už nemá povinnosť prispievať na našu činnosť. No na druhej strane sa nám uvoľnili ruky na podnikanie. Teraz bude záležať na intelektuálnom, manažérskom a obchodnom potenciáli, či prežijeme.“

Pre VTÚ to nebude jednoduché. V roku 2004 dostali od MO SR príspevok necelých 50 miliónov korún. Vlni mohli pracovať s príspevkom necelých 29 miliónov. A tento rok? Nula! Jedna z prvých otázok pre riaditeľa teda znie, ako sa transformácia dotkne 160 zamestnancov?

„Počet ľudí v našom ústave sa mierne zníži, najmä v obslužnom personáli a logistike. V prvom rade pôjde o prirodzenú odchodovosť a možno aj o zníženie objemu pracovného času. Vytvorí sa však oveľa väčšie možnosti v odmeňovaní a stabilizácii kľúčových expertov. Sú to v prvom rade výskumní a vývojoví pracovníci, ale aj skutoční majstri vo výrobe, ktorých je spolu približne stovka. Udržať si totiž takýchto expertov platní odvíjajúcimi sa od tabuľkových miest zamestnancov vo verejnom záujme bolo už aj v rámci nášho Liptova takmer nemožné. Odchádzali tam, kde je menej práce a viac peňazí aj zábavy – do väčších miest a do zahraničia. Pritom technickej inteligencie je čoraz menej...“

BUDÚCNOSŤ

Riaditeľ, ktorý v podniku robí už 25 rokov, vie, že jednou z perspektív je spolupráca s vysokými školami. Aj pri doplnení personálu nádejnými výskumníkmi, aj pri tvorbe nových projektov. Spolupracujú preto s TU Košice a s AOS v Liptovskom Mikuláši. Vysokým školám ponúkajú spoluprácu pri výrobe funkčných vzorov a modelov, VTÚ má záujem participovať na vedeckých aj študentských prácach. Taktiež spolupracuje s inými výskumno-vývojovými pracoviskami. Úlohy pre náš rezort bude plniť naďalej. Treba povedať, že

peniaze za ne sú nateraz naďalej rozhodujúcim zdrojom ich príjmov. V tomto smere možno spomenúť príslušnú sekciu ministerstva, hlavne však pozemné sily, vzdušné sily, sily výcviku a podpory, ale aj VOP 027, a.s. Trenčín, Úrad obrannej štandardizácie, kodifikácie a štátneho overovania kvality a niektoré úlohy riešené priamo pre útvary. Aj v tejto oblasti však už pôjdu do otvorenej konkurencie. Prvoradá otázka do budúcnosti však znie, ako získať peniaze z mimorezortných zdrojov?

„Už teraz pracujeme pre Národný bezpečnostný úrad a podarilo sa nám získať zákazky od civilných podnikateľských subjektov. Náročnosť na manažérsku prácu rastie, vrátane najnižších úrovni riadenia. Pravidlá hry sa zmenili a absolútnu zodpovednosť voči celku musí cítiť každý zamestnanec,“ prízvukuje P. Varholák. Zároveň sa teší, že sa im darí na novú akciovku transformovať obchodné zmluvy z predchádzajúceho obdobia. Podobne transformovali aj Certifikát systému manažérstva kvality pre oblasť aplikovaného výskumu, vývoja a skúšobníctva, bez ktorého by sa pri rokovaniach so zahraničnými partnermi nepohli. Po transformácii však o niektoré licencie musia žiadať celkom nanovo. Týka sa to napríklad obchodovania s vojenským materiálom.

Diaľkový detektor toxických chemických látok, prieskumný komplet radiačnej, chemickej a biologickej ochrany, mobilné pracovisko RCHBO, či súprava na zber a prepravu kontaminovaných vzoriek – to všetko sú aj v medzinárodnom meradle výnimočné produkty VTÚ Liptovský Mikuláš. Zatiaľ bez výraznejšieho medzinárodného komerčného úspechu. Ak teda naša armáda zaviedla a postupne zavádza tieto výrobky do svojej výzbroje, ak štát uvoľnil firme v podnikateľskej oblasti ruky a ak chce podnikateľom politicky otvárať dvere aj v zahraničí, ostáva predovšetkým na manažéroch, aby ukázali, čo v nich je.

Text a foto Pavol VITKO

Opravári modernejšie

Profesionalizácia a modernizácia OS SR si vynútila aj zmeny v pohľade na jednotky, ktoré sú zdanlivo v pozadí, ale svojou činnosťou aktívne podporujú a zabezpečujú efektivitu cvičiacich útvarov či vojakov v nasadení. O zmenách, ktorými vojenski opravári prechádzajú, sme sa porozprávali s podplukovníkom Martinom Molnárom, náčelníkom Oddelenia údržby a prevádzky Štábu logistiky GŠ OS SR.

● *Pán podplukovník, ste odborným garantom pilotného projektu na úseku rozvoja výzbroje, techniky a materiálu s názvom „Modernizácia dielenských prostriedkov“. Aké dôvody viedli k pripravovaným zmenám v oblasti opráv?*

Celý proces sa začal samotnou reorganizáciou opravárenských jednotiek. Hlavne v martinskom opravárenskom prápore, ktorý je v súčasnosti jediným mobilným opravárenským prvkom na operačnej úrovni. Po reorganizácii, ktorá sa skončila v tomto útvere na jeseň minulého roku, vznikli nové štruktúry aj nové potreby na zabezpečenie opráv techniky v poľných podmienkach. Vzhľadom na zmeny v organizačných štruktúrach jednotiek ozbrojených síl, ich úloh a tiež v modernizácii výzbroje sa existujúce dielenské prostriedky stali svojim predurčením, vekom a opotrebovaním nevhodné pre použitie v súčasných podmienkach.

● *Aký je teda súčasný stav dielenských prostriedkov v Ozbrojených silách SR?*

Prevažnú časť pojazdných dielenských prostriedkov využívame už takmer tridsať rokov. Táto technika je fyzicky i morálne zastaraná! Bola vytvorená pre štruktúry a taktiku, ktoré sú dnes už minulosťou. V súčasnosti máme veľké množstvo rôznych typov mobilných dielenských prostriedkov, ktoré sú predurčené na opravy jednotlivých druhov vojenskej techniky. Drvivá väčšina týchto prostriedkov je konštruovaná na podvozkoch PV3S. Najviac nám chýbajú predovšetkým špeciálne prípravky potrebné k opravám novej výzbroje a techniky, ako sú Aligator, Aktis, raketomet Modular a ďalšie.

● *Prípravovaná modernizácia sa dotýka dielenských prostriedkov celoplošne, alebo máme aj systémy, ktoré vyhovujú aktuálnym potrebám ozbrojených síl?*

V projekte ide skôr o zavedenie úplne nových dielní. Usilujeme sa vyvinúť nový systém pre opravy techniky v poľných podmienkach. Bude flexibilnejší, efektívnejší a v maximálnej miere zabezpečí požiadavky profesionálnych ozbrojených síl. Zo súčasných prostriedkov, našim potrebám vyhovujú len niektoré špecializované dielne. Napríklad časť chemických dielní a zámočnícke pojazdné dielne na podvozku Tatra 815. Túto techniku plánujeme obmeniť až niekedy v roku 2018. V koncepcii tiež nerátame s vývojom prostriedkov potrebných na opravy ucelených špeciálnych systémov, ako napríklad prostriedkov protivzdušnej obrany. Zavedieme ich plánovite pri nákupe nových zbraňových systémov ako ich súčasť.

● *Môžete konkretizovať cieľ a nosné prvky rozvoja dielenských prostriedkov?*

Naším hlavným cieľom je predovšetkým unifikácia. Ak ozbrojené sily napríklad zavedú novú bojovú techniku,

budeme schopní jednoduchým, takzvaným modulárnym spôsobom upraviť jednotlivé dielne tak, aby boli schopné okamžite prejsť na technológiu opráv novej techniky. Ďalšou výhodou modulárnosti dielní bude modifikovateľnosť vybavenia pre konkrétny druh vojenskej jednotky. V koncepcii je navrhnutý vývoj a zavedenie troch základných typov univerzálnych dielenských prostriedkov v kontajneroch na rozmerovej báze s medzinárodným označením ISO 1C. Tie budú umiestnené na nosičoch kontajnerov a v jednotkách, zabezpečujúcich opravy vyššieho stupňa na jednodávkovom nakladači. Po zložení kontajnera umožní využiť vozidlo v kombinácii s plošinou Flatrack ako odsunový prostriedok poškodenej techniky. Podstatne tak zvýši schopnosti jednotiek v tejto oblasti. Zatiaľ uvažujeme o podvozkoch v predvedení 6x6.

● *Podporné opravárenské jednotky budú v budúcnosti pôsobiť aj mimo územia SR. Zohľadňuje koncepcia aj tento aspekt?*

Navrhované riešenia zabezpečujú nielen ich univerzálnosť, ale aj schopnosť interoperability s členskými krajinami NATO. Zahrňujú tiež schopnosť poskytovať, prijímať a využívať služby iných, cudzích systémov tak, aby sa zabezpečilo optimálne spolupôsobenie pri podpore našich jednotiek mimo územia SR. Jednou z hlavných

požiadaviek je aj zabezpečenie maximálnej ochrany osádky vozidla proti zbraňam hromadného ničenia a účinkom ručných zbraní. Zo skúseností zo zahraničných misií vieme, že častým terčom nepriateľských útokov sú práve prostriedky, ktoré nie sú tak dobre chránené ako napríklad technika bojových jednotiek. V tejto oblasti sa zameriame predovšetkým na zavedenie účinného pancierovania a možnosti lafetovania obranných palebných zbraní.

● *Čerpali ste pri tvorbe koncepcie aj zo skúseností iných armád, prípadne využili niektoré prvky zo zavedených systémov?*

V ozbrojených silách iných štátov sme nezistili žiadnu takúto ucelenú koncepciu. Rovnako ani žiadny zavedený systém pojazdných dielenských prostriedkov, ktorý by komplexne vyhovoval našim požiadavkám. V budúcnosti môžeme byť v tejto oblasti určitým vzorom aj pre armády iných členských štátov NATO. Čerpať skúsenosti zo zahraničia je pomerne zložité. Armády majú iné štruktúry, počty i druhy vojsk. Vyvíjame teda niečo úplne nové.

● *Kedy sa teda môžu vojenski opravári tešiť na nové dielne?*

Prvé dielne by k opravárenským jednotkám mohli pribudnúť v roku 2008. Koncepcia predpokladá obmenu pojazdných dielenských prostriedkov v deklarovaných jednotkách do roku 2012. V ostatných do roku 2018. Tento časový harmonogram ale vychádza z predpokladu vyčlenenia požadovaného množstva finančných prostriedkov a môže sa zmeniť.

Text a foto Vladislav VAVRINEC

Ministri obrany SR a ČR

V utorok 10. októbra 2006 prijal minister obrany František Kašícký svojho rezortného kolegu z Českej republiky Jiřího Šedivého. Predmetom rokovania boli aktuálne otázky bilaterálnej spolupráce. Konkrétne sa zaoberali postupom prác na projekte zapojenia slovenských vojakov do spoločnej česko-slovenskej skupiny bojových jednotiek. Tá by mala byť od roku 2009 súčasťou Síl rýchlej reakcie EÚ. Opätovne otvorili aj otázku delenia vojenských archívov. Dotkli sa i sociálneho zabezpečenia, týkajúceho sa výmen rekreácií. Minister Kašícký ocenil účasť príslušníka Českej armády v Kurze národnej bezpečnosti, čím sa zvýšila prestíž kurzu. Oba ministri považujú vzájomné vzťahy rezortov za nadštandardné.

rtn. Zuzana MILDEOVÁ
Foto npor. Mária PAŽICKÝ

Stretnutie náčelníkov

Dňa 11. októbra prijal NGŠ OS SR generálporučík Ľubomír Bulík svojho partnera NGŠ Rakúskej republiky generála Rolanda Ertla (na fotografii). Podľa generála Bulíka susedstvo oboch štátov otvára široký priestor pre spoluprácu. Tá sa prejavuje v spoločnom výcviku malých jednotiek, v oblasti výmeny skúseností, technológií a vzdelávania personálu. Počas návštevy sa generáli telefonicky spojili s príslušníkmi oboch armád v misii UNDOF na Golanských výšniach. Naši vojaci tam už 8 rokov pôsobia v rámci organizačného začlenenia do rakúskeho práporu. Obe krajiny kooperujú v misiách na Cypre, v Kosove aj v Bosne a Hercegovine. Generál Ertl zdôraznil dôležitosť vonkajšej bezpečnosti pre udržanie mieru doma. Minister obrany František Kašícký udelil generálovi Ertlovi Pamätnú medailu ministra obrany SR I. stupňa za spoluprácu a rozvoj medzi OS SR a rakúskym Bundesheerom.

(mild)

Foto kpt. Richard HLAVNÁ

Pápež prijal nášho ordinára

Medzi hlavné body programu prvej púte do Vatikánu patrila účasť slovenských vojakov a policajtov na generálnej audiencii pápeža Benedikta XVI. na námestí sv. Petra. Pápež osobne prijal 27. septembra Mons. Františka Rábeka (na fotografii). Po prijatí ordinár s generálnym vikárom Františkom Počurkom odovzdali pápežovi dar od slovenskej výpravy. Benedikt XVI. v závere audiencie osobne pozdravil slovenských vojakov a policajtov a vzdal úctu štátnej vlajke v rukách Čestnej stráže OS SR.

„Bolo to moje prvé stretnutie s novým pápežom. Stretnutie so svätým otcom je o to významnejšie, že pre šírenie viery je nevyhnutné byť s ním v zhode. Dôležité bolo aj to, že Benedikt XVI. menoval v podstate pred celým svetom slovenský ordinariát a udelil mu svoje požehnanie, ktoré je prakticky sprostredkovaním božieho požehnania ako pre nás, tak aj pre rodinných príslušníkov,“ zdôveril sa Mons. Rábek.

Text a foto kpt. Peter MICHNICA

Slovenské modré barety

Práve v deň 62. výročia Karpatsko-duklianskej operácie otvorili v trenčianskom Kultúrnom a meto-
dickom centre ozbrojených síl výstavu Slovenské mo-
dré barety v službách mieru. Jej kurátor, nadpráporčík
vo výslužbe Jozef Korený (na fotografii vpravo) bol
v uplynulých rokoch autorom už niekoľkých výstav
s podobným zameraním.

Tohtoročná výstava je prierezom činnosti
slovenských vojakov (do roku 1993 v rámci armády
ČSSR a ČSFR) v mierových misiách v období od roku
1953 v Kórei, cez misiu UNPROFOR na území bývalej
Juhoslávie až po misie v Iraku a Afganistane. Jednot-
livé panely prostredníctvom dobových fotografií,
listov, novinových článkov a archívnych dokumentov
približujú každodenný život a pôsobenie našich vo-
jakov v rôznych kútoch sveta (v Európe, Ázii, Afrike)
v misiách pod vlajkou OSN, NATO i Európskej únie.
Mnohých, najmä mladších návštevníkov výstavy, dosť
prekvapila účasť československých vojakov v Dozornej
komisii neutrálnych štátov pre Kóreu. V tejto misii sa
od roku 1953 až do roku 1993 vystriedalo vyše
600 vojakov. V prvom období si tam naši vojaci
dokonca sami piekli aj chlieb v upravenej poľnej
pekárni. Výstava venuje pozornosť aj účasti Slovákov
v pozorovateľských misiách. Od misie UNTAG v roku
1990 v Namíbii až po terajšiu misiu v sudánskej pro-
vincii Darfúr.

Vhodným oživením výstavy bola i audiovizuálna
prezentácia školskej práce študentky AOS slobodníčky
Andrei Rapčanovej. Zamerala sa v nej na skutočnosť,
že pôsobenie našich vojakov v týchto zahraničných
misiách so sebou prináša žiaľ aj ľudské obete. Aj na-
priek tomu je ale v záujme našej krajiny pomáhať
svojou prítomnosťou pri nastolovaní mieru v rôznych
krízových oblastiach sveta.

Text a foto **Dušan OVÁDEK**

Plakety Žilinčanom

Pamätné plakety za 2. miesto v súťaži Antropoid 2006
prevzalo z rúk náčelníka GŠ OS SR genpor. Ľubomíra Bulíka
súťažné družstvo 3. oddielu špeciálneho určenia žilinského
5. pluku špeciálneho určenia: rotný Patrik Fraštia, čatári
Maroš Skuhra a Jozef Vavrek, desiatnik Martin Kopačka
a slobodník Jozef Solár.

Ľ. Bulík im podakoval za reprezentáciu pluku, pozem-
ných síl, ozbrojených síl a SR. Zdôraznil, že nové profesio-
nálne prostredie sa lepšie buduje na pozitívnych príkladoch,
a preto by chcel aj v budúcnosti pokračovať v oceňovaní tých

príslušníkov, ktorí sa na medzinárodných súťažiach umiestnia
na stupni víťazov.

Žilinské družstvo súťažilo v konkurencii dvanástich
päťčlenných hliadok z ôsmich krajín. Súťažiaci museli v dvoch
denných etapách a jednej nočnej, dlhých okolo 40 kilo-
metrov, prekonať nástrahy náročného horského terénu
Martinských hôľ, umelých lanových prekážok a ukázať dobrú
mušku v streleckej časti súťaže.

kpt. Peter MICHNICA
Tlačové oddelenie MO SR

Jakub Building Gun na Lešti

V novovybudovanej strelnici si ostrou muníciou
13. októbra 2006 zastrieľali minister obrany František
Kašícký a minister vnútra Robert Kaliňák. Tá je sú-
časťou výcvikovej budovy Jakub Building Gun, ktorú
po symbolickom prestrihnutí pásky za účasti ná-
čelníka GŠ OS SR genpor. Ľubomíra Bulíka
a zástupcov silových rezortov otvorili v priestoroch
VÚŠZ Lešť. Poloha simulátora je ideálna. Nachádza sa
vedľa vododromu a vrtulníkovo-výsadkového
trénažéra Jakub Koloseum. Je predurčený na nácvik

a tréning širokého súboru vojenských, policajných či
záchranných činností. Budovu za tri mesiace
postavili slovenské firmy na základe českého
projektu. Plánuje sa jeho ďalšie rozšírenie na unikátne
nadrezortné komplexné cvičisko. Ministri očakávajú
návrat niekoľkomiliónovej investície najmä z jeho
prenájmu zahraničným ozbrojeným zložkám.

rtn. Zuzana MILDEOVÁ
Foto **npor. Mário PAŽICKÝ**

Strel'by letcov v Poľsku

www.profesionalnaarmada.sk
infolinka 0800 11 24 11

Na poľskom nebi

Konečne sa po štyroch rokoch podarilo zosúladiť techniku, personál i financie na ostré bojové strelby lietadlami MiG-29 v Poľskej republike. Tie sa v druhý októbrový týždeň odohrali nad Baltickým morom vo Vojskom výcvikovom priestore Ustka pod názvom Strela I. 2006. Príprava na ne prebiehala už na modernizovanom type lietadiel. Nové navigačné systémy dávajú pilotom komplexnejšie informácie a vo väčšej miere umožňujú im sústrediť sa na plnenie bojovej úlohy. Pôvodne mali ísť v lete spolu s nitrianskou protiletadlovou raketovou brigádou. V tom čase však neboli na MiG-och ukončené vojenské skúšky.

IDE SA NA VEČ

V nedeľu 8. októbra odleteli zo sliačskeho letiska dve dopravné lietadlá An-26 a L-410 patriace Dopravnému leteckému krídlu Kuchyňa. Na palube mali

24 osôb, materiál, leteckú muníciu, ktoré uložili vzápätí do pripravených úkrytov na letisku Miroslawiec v Poľsku.

Hlavná skupina cvičiacich priletela až v pondelok ráno. Okolo dvanástej sa na oblohe objavili štyri stíhacie nadzvukové lietadlá MiG-29 AS a jedno MiG-29 UBS. Šťastlivo zosadli na miroslawiecku prístávaciu dráhu. Po výdatnom obede nasledoval briefing. Príslušníci 12. leteckej základne Miroslawiec poučili našich pilotov a letovodov o bezpečnostných smerniciach na polygóne Ustka a oboznámili so spôsobom vykonania strelieb a riadením letovej prevádzky. Jednotlivé postupy si prešli niekoľkokrát. Bezpečnosť vždy na prvom mieste.

Technický personál zatiaľ nezaháľal. Všetko bolo treba dôkladne skontrolovať a doplniť palivo. Logistické zabezpečenie mala na starosti miroslawiecká letecká základňa.

DEŇ STRELIEB

V utorok vstávali za tmy. Brieždenie ich zastihlo už na letisku. Jemný opar pripomínal sliačske hmlý. Predpoveď počasia však bola priaznivá. Okolo deviatej hodiny vztýčil starší inžinier technického krídla major Daniel Tarajčák slovenskú zástavu na letovom disku. Mohlo sa začať. Priestor polygónu Ustka bol uzavretý od ôsmej ráno do šiestej večer.

Riadiacim bojových strelieb bol veliteľ sliačskej základne plukovník Ing. Jozef Dobrotka. Neodolal volaniu výšok a spolu s inšpektorom bezpečnosti letov kapitánom Jozefom Hausnerom vzlietol na dvojmiestnom MiG-29 USB, tzv. spárke, na zálet počasia. Na ich pokyn začali zbrojáři podvesovať bomby a rakety.

„Spárka je v podstate cvičným lietadlom. Chýba jej lokátor, preto nemôže navádzať rakety. Z toho dôvodu bola počas strelieb využívaná na prenos leteckých osvetľovacích bômb. Tie sa podvesujú na spodnú časť krídel za pomoci špeciálneho zdvíhaka. Jedna váži 250 kilogramov. Bomby SAB-250-200 sú určené na osvetľovanie bojového poľa. My sme ich použili ako vzdušný terč pre lietadlá podvesené raketami R-60MK

Piloti odlietali na streľby s ťažkým srdcom na našich logistov. Tí ich vystrojili nepraktickým záchranným kompletom. „Poliaci pomohli a požičali nám ich záchranné vesty. Podobné sme používali i my, pokiaľ nestratili životnosť. Po poslednej leteckej katastrofe MiG-ov nám prisľúbili nákup nových moderných viest s kompletnou záchrannou výbavou, avšak dosiaľ na ne len čakáme,“ konštatuje stíhač pilot kapitán Bukovský. More malo teplotu okolo dvanásť stupňov Celzia. Nikoho nelákalo okúpať sa v ňom. Lietalo sa vo vzdialenosti 20 kilometrov od pobrežia. Možnosť podchladenia bola veľká.

„Poľskí piloti navyše používajú neoprén. Vo vode vydržia aj 24 hodín,“ dopĺňa kapitán. Na okrajoch polygónu boli prichystané lode a na pevnine vrtulník. V prípade leteckého incidentu boli Poliaci pripravení ihneď spustiť záchrannú akciu.

Po pristáti nasledovala príprava lietadiel na opakovaný vzlet. Technici pracovali na sto percent. Riadenie letovej prevádzky a navedenie na cieľ bolo v slovenskom jazyku, prelety a lety mimo zónu v zodpovednosti Orgánu riadenia letovej prevádzky Miroslawiec v angličtine.

ČAS MIGRÁCIE

Letisko Miroslawiec je situované približne 60 až 70 km od polygónu Ustka. V oblasti s množstvom jazier. Nádherná príroda pripravila pre cvičiacich dve prekážky. Ranná dohľadnosť bola len na 1 až 1,5 kilometra. Opar sa našťastie stratil okolo jedenástej hodiny. Druhá hrozba v podobe migrujúceho vodného vtáctva pretrvávala. „Letový deň mali i poľskí vtáci. Lietali v pre nás nebezpečnej výške. Dosahovali okolo 200 m,“ podotkol plukovník Dobrotka. Jeden vták skončil na kryte pilotnej kabíny. Zostal po ňom len krvavý šrám. „Poliaci počas letových akcií plašia vtáky natlakovanými propánbutánovými fľašami. Tie v pra-

videlných intervaloch vybuchujú. U nás to robia pyrotechnici za pomoci šrapnelov,“ podotkol veliteľ Dobrotka.

VYHODNOTENIE

„Účelom ostrých bojových streľieb Strela I. 2006 bolo praktické overenie práce s leteckou muníciou. Práca technického personálu bola na veľmi vysokej úrovni. Bolo odstrieľaných 15 rakiet typu R-60 a odhodené 4 bomby SAB-250-200. Činnosť pozemného personálu hodnotím bez nedostatkov. Nebo nad letiskom Miroslawiec nám doprialo nádherné počasie. Úlohu sme splnili na jednotku,“ hodnotil streľby zástupca hlavného inžiniera sliačskej leteckej základne major Ľubomír Šulek. Podobne sa vyjadril veliteľ leteckého krídla podplukovník Martin Hronec: „Skvelú prácu odvedli aj piloti. Zaznamenali sme kvalitatívny skok dopredu, pretože až polovica z ôsmich pilotov strieľala s ostrou muníciou po prvýkrát.“

„Neveril som tomu, že sa podarí pripraviť 5 lietadiel s tým, že dva stroje zostávajú doma plniť úlohy pohotovostného systému. Stalo sa takmer nemožné. Bola to aj zásluha technikov. Bol to impozantný pohľad, keď som vás v stredu čakal a preleteli ste nad letiskom. Chcem si na taký pohľad zvyknúť. Dúfam, že sa to novými podmienkami abonentnej zmluvy bude dať dnes a denne. Čestne a perfektne ste splnili úlohu streľieb,“ vyhodnotil cvičenie zástupca veliteľa Vzdušných síl plukovník generálneho štábu Peter Vojtek v piatok na sliačskom nástupisku. „V novembri odchádza do Poľska koordinačná skupina. Budú plánovať streľby na budúci výcvikový rok,“ dal bodku za tohtoročným cvičením.

Štvorstranu pripravila **rtn. Zuzana MILDEOVÁ**

Foto **mjr. Tibor ČIČMANEC,**
kpt. Ľubomír FERTAĽ, ppráp. Ľuboslav BÁLINT

typu vzduch-vzduch. Každá je s lietadlom prepojená spojovacím článkom. Po jeho uvoľnení sa spustí časovač. Ten sa vo vopred nastavený čas oddelí a bomba sa rozbalí na 7 svetlíc. Vďaka rôzne veľkým padákom postupne padajú k zemi. Predtým ako dohoria, musia ich piloti zamerať a odpáliť na ne rakety,“ vysvetľuje náčelník štábu technického krídla major Tibor Čičmanec.

KEĎ HÚKA SIRÉNA

Akcia prebieha podľa plánu. Za hukotu sirény odlieta spárka – nosič cieľa. Hneď na to vzlieta dvojica MiG-29 a o päť minút na to ďalšia. „Na ostrých streľbách som sa zúčastnil po prvýkrát. Cítil som, ako mi v krvi stúpa adrenalin,“ priznáva dôstojník streleckej prípravy 1. letky kapitán Ľubomír Fertaľ. Na odpal letel v dvojici s kapitánom Mariánom Bukovským. Ten si už ostré streľby na Balte vyskúšal v roku 2002. „Som letovodom 1. letky. Letel a strieľal som ako prvý, aby som odskúšal systém. Cieľ som zameral už 15 kilometrov pred ním, takže podmienky na odpal rakety som mal splnené. Potom som už len sledoval úspešnosť kolegu,“ hodnotí kapitán Bukovský.

Päť úspešných cyperských rokov

Jednu z najstarších misií OSN – UNFICYP, ktorá na ostrove Cyprus pôsobí už od roku 1964, navštívil koncom októbra minister obrany SR František Kašícký. Sprevádzal ho náčelník Generálneho štábu Ozbrojených síl SR generálporučík Ľubomír Bulík, veliteľ pozemných síl generálmajor Milan Maxim a ďalší zástupcovia rezortu obrany. Ich cieľom bolo oboznámiť sa s činnosťou 195 slovenských príslušníkov misie, ktorí na ostrove pôsobia od mája 2001.

V júni 2001 prevzali od príslušníkov rakúskej armády sektor 4 a odvtedy v ňom plnia úlohy. Po prvýkrát sa tak stalo, že Slovensko prevzalo velenie v niektorom zo sektorov misií. Spomínaný sektor sa nachádza na východ od hlavného mesta rozdeleného ostrova a pozostáva z dvoch slovenských a jednej maďarskej roty. Okrem nich sú súčasťou kontingentu aj štyria chorvátski vojenski pozorovatelia. Hlavný tábor Štefánik je umiestnený v meste Famagusta v tureckej časti ostrova.

ROZDELENÉ HLAVNÉ MESTO

Nikózia je v súčasnosti jediné rozdelené hlavné mesto v rámci Európskej únie (súčasťou EÚ je len grécka časť ostrova, na severe zhruba na 37 percentách rozlohy je medzinárodne neuznaná Severocyperská turecká republika). Františka Kašíckého obzvlášť potešili slová chvály, ktoré počul na adresu slovenských vojakov z úst predstaviteľov misie UNFICYP, najmä jej hlavného veliteľa generálmajora Raffaela José Barniho a neskôr aj od ministra obrany Cyperskej republiky Nikosa Symeonidesa.

„Takéto slová chvály sa v zahraničí dobre počúvajú. Cieľom mojich ciest po jednotlivých zahraničných misiách, kde slovenskí vojaci pôsobia, je okrem iného zistiť, ako sú v týchto misiách využívaní. Na Cypre naši vojaci plnia úlohy aj v iných sektoroch v prospech príslušníkov ozbrojených síl Argentíny a Veľkej Británie. Počul som, že najmä naša ženijná jednotka je plne vyťažená a zabezpečuje riešenie úloh v rámci celej misie. Som rád, že naši vojaci sa zapojili aj do humanitárnej pomoci utečencom z Libanonu, ktorí boli na ostrov evakuovaní,“ poznamenal spokojný šéf rezortu.

Slovenská ženijná čata pod velením poručíka Martina Siekela má svoj hlavný stan v tábore Tatry, ktorý je v komplexe veliteľstva misie UNFICYP v Nikózii. Jej tri družstvá disponujú vyše dvomi desiatkami kusov ťažkej techniky. Medzi nimi nechýbajú buldozéry, grégre, exkavátory či nákladné automobily. Celá ženijná čata je v poslednom období podľa poručíka Siekela mimoriadne vyťažená. Jej príslušníci dokončujú takmer jeden a pol kilometra dlhý ochranný plot okolo veliteľstva misie. Medzi nimi je aj vojak Peter Pehanič. Na ostrov prišiel v septembri v rámci rotácie spolu s ďalšími príslušníkmi michalovského mechanizovaného práporu.

NEDOVOLENKOVÝ POHľad NA OSTROV

Jeho kolega, slobodník Igor Tóth, je v misii už sedem mesiacov. Ako dnes s úsmevom spomína vodič Tatry 815, spočiatku si musel zvyknúť najmä na to, že na Cypre ako bývalej britskej kolónii sa jazdí vľavo. „V prvých dňoch ma návyky zo Slovenska neraz nutkali prejsť na druhú stranu cesty, ale rýchlo som si zvykol. Horšie to už bolo s prevozom materiálu

SPOLUPRÁCA VOJENSKÝCH POLICAJTOV

Misia UNFICYP medzi severnou a južnou časťou rozdeleného ostrova v nárazníkovom pásme je vojensko - politickou. Jej hlavnou úlohou je zabezpečiť dodržiavanie primeria medzi znepriatelenými stranami, prispieť k udržaniu práva a poriadku a plniť aj niektoré humanitárne úlohy. Nezastupiteľnú úlohu pri plnení spomínaných úloh majú aj vojenski policajti. V medzinárodnej jednotke spoločne pôsobia britskí, argentínski, maďarskí i slovenskí vojaci. Medzi nimi aj rotmajster Jindřich Sosna z prešovskej jednotky vojenskej polície. Misia na Cypre nie je pre neho prvá. Rok pôsobil v Eritrei. Pravda, vtedy ešte ako odminovač. Jeho kolega nadrotmajster Marcel Fraňo z trenčianskej expozitúry topolčianskej jednotky vojenskej polície je na ostrove už tretikrát. Svojím menej skúseným druhom vždy vie poradiť. Zažil v misii aj tri úmrtia. Vyšetroval haváriu, pri ktorej zahynuli dvaja argentínski vojaci i nehodu slovenského vojaka, ktorý pred dvoma rokmi zahynul pri vystupovaní z vrtuľníka.

„Práca v medzinárodnej jednotke je pre mňa dobrá škola. Vyžaduje dobrú znalosť angličtiny, ale aj istý stupeň diplomatických schopností. Miestni obyvatelia jazdia dost benevolentne, predpisy veľmi neuznávajú, a preto je tu väčšia nehodovosť. Musíme pri riešení problémov často komunikovať s miestnou políciou. Z gréckej i tureckej strany. Niekedy je to dosť zdĺhavé. Na všetko majú dosť času. Ale aj v rámci misie, keď napríklad riešime priestupok, v ktorom sú zainteresovaní argentínski vojaci, musí človek brať do úvahy ich rozdielnu mentalitu a výbušnú povahu. Rovnako aj ich všeobecne slabšiu znalosť angličtiny,“ hovorí nadrotmajster Fraňo.

ALCATRAZ

Priamo nad dedinou Pyla, ktorá je jedinou v celej nárazníkovej oblasti pod správou našich vojakov, kde žijú spoločne Gréci a Turci, je pozorovacie stanovište 126

Alcatraz. Šéfuje mu veliteľ patrolovacieho družstva rotný Jaroslav Spišiak.

„Naša nárazníková zóna má veľkosť 35 kilometrov štvorcových. Vojaci vychádzajú na motopatroly. V priebehu jednej najazdia vyše 200 kilometrov. V tých horúčavách, ktoré tu panujú od jari do začiatku jesene sa vždy vracajú poriadne vyštavení. V priebehu mnohých musia riešiť problémy. Miestni obyvatelia sa radi zbavujú odpadu v našej zóne. Často vznikajú nelegálne skládky. Doslova zo dňa na deň. V spolupráci s políciou OSN sa to snažíme riešiť. Teraz nám pribudne množstvo polovníkov. V nárazníkovej zóne je zákaz poľovania. Podľa miestnych sa ale práve tu sústreďujú tie najlepšie kusy prepelíc a zajacov. Ľudia do našej zóny chodia zbierať aj slimáky a bodliaky, čo je vďaka vysokej cene miestna špecialita. Zatiaľ som sa ju neodvážil ochutnať,“ konštatuje rotný Spišiak. Priamo v spomínanej dedine je na námestí, kde sa stretávajú domy oboch komunít, pozorovacie stanovište 129.

Veliteľ pozemných síl generálmajor Milan Maxim, ktorý sa zaujímal o vybavenie i zabezpečenie činnosti našich vojakov, poznamenal, že v budúcom roku hlavnú ťarchu zahraničných misií prevezme prešovská mechanizovaná brigáda. „Topolčianska brigáda sa bude venovať príprave cieľov síl. Pre obe brigády to bude náročné. Plnenie týchto úloh bude klást' zvýšené nároky na veliteľov. Aj v rámci prešovskej brigády uvažujeme nad výmenou zodpovednosti za zahraničné misie. Cyprus mal doteraz na starosti michalovský mechanizovaný prápor, Kosovo zasa trebišovský. Chceme to vymeniť, aby vojaci získali skúsenosti aj z iných misií. Po splnení úloh topolčianskou brigádou plánujeme, že zasa ona niekedy koncom nasledujúceho roka, poprípade začiatkom roku 2008 prevezme štafetu v zabezpečovaní zahraničných misií,“ zdôrazňuje generál Maxim.

Jozef ŽIAK

Foto npor. Mário PAŽICKÝ

po strmých a úzkych cestách, kde sa dve autá ťažko vyhnú. Hlavne v severnom argentínskom sektore. Je dosť hornatý a v prípade privalového dažďa sa nevinne vyschnuté riečisko veľmi rýchlo dokáže zmeniť na rozvodnenú ríavu a cesta, ktorá zvyčajne nemá asfaltový povrch na bahnitú prekážku,“ hovorí slobodník Tóth. Podobné skúsenosti má aj strojník grégra slobodník František Hamar, ktorý nedávno pracoval na výstavbe novej patrolovacej cesty okolo hlavného tábora v Nikózii.

Náčelník ženínej služby misie UNFICYP major Karol Kubica pripomína, že jarné a zimné dažde dokážu poriadne skomplikovať situáciu. „V jarných mesiacoch sme robili rekonštrukciu jedného mosta. Neskoro popoludní som dostal správu, že v riečisku zapadol buldozér. Prišli sme na miesto a zistili sme, že je zaborený asi v jeden a pol metrovom bahne. Špecialista miestnej firmy, ktorú sme zavolali, nám oznámil, aby sme ho nechali tam. Vraj buldozér vyťahnu, až keď koryto rieky vyschne. Nechceli sme sa s tým zmieriť. Zapojili sme do záchranej akcie všetky sily našej ženínej jednotky a nakoniec sme ho o deviatej večer vytiahli. Museli sme síce popliť dva telegrafné stĺpy, využiť haluze z blízkyh krovík i dve tatrovky štrku, ale akcia dopadla dobre. Naši vojaci aj v tomto prípade ukázali, že si vedú poradiť doslova v každej situácii. Spomínaný špecialista spočiatku vôbec nechcel veriť, že sa nám to podarilo,“ spomína na jeden zo zážitkov major Kubica, ktorý pôsobí v trenčianskom veliteľstve pozemných síl.

Transparentnosť v hospodárení

Jedným z hlavných cieľov novely zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, ktorá bola prijatá Národnou radou Slovenskej republiky v októbri 2005 a účinnosť nadobudla 15. decembra 2005, je dosiahnuť efektívnejšie a hospodárnejšie nakladanie s prebytočným majetkom štátu.

Treba však povedať, že novela neprešla medzirezortným pripomienkovým konaním, ale bola prijatá na základe návrhu Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu, pri prerokovávaní vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a uverejnená ako Čl. IV zákona č. 534/2005 Z. z.

Novelou, ako sa uvádza v odôvodnení jej návrhu, došlo k sprísneniu a úprave pravidiel nakladania s majetkom štátu s cieľom vytvorenia transparentných kritérií pri využívaní a predaji tohto majetku. Preto v ďalšej časti stručne uvediem niektoré novo zavedené pravidlá.

SPRÁVA POHLÁDÁVKY ŠTÁTU

Správca pohľadávky štátu, teda aj ministerstvo obrany SR, už nemá povinnosť uplatniť a vymáhať úroky z omeškania alebo poplatkov z omeškania, ak v jednotlivom prípade nepresiahnu sumu 500.-Sk. Tým dochádza k zefektívneniu správy pohľadávok štátu a tiež k hospodárnosti, nakoľko náklady na vymáhanie úrokov z omeškania a poplatku z omeškania do výšky 500.-Sk často predstavujú oveľa väčšiu sumu.

V súvislosti s pohľadávkami štátu novela zároveň umožňuje správcovi upustiť od vymáhania premlčanej pohľadávky bez toho, aby dlžník musel uplatniť námietku premlčania na súde.

Zároveň novela oprávňuje vládu na základe návrhu ministerstva financií rozhodnúť o zániku pohľadávky štátu v zahraničí bez toho, aby bolo rozhodnuté o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu.

PONUKOVÉ KONANIE A OSOBITNÉ PONUKOVÉ KONANIE

Novela upravila ponukové konanie pri prevode správy nehnuteľného majetku štátu. Odstraňuje sa formálnosť pri realizácii ponukového konania. Ako sa uvádza aj v odôvodnení novely, v praxi často dochádzalo k situáciám, že správca ponúkol majetok takým štátnym rozpočtovým alebo štátnym príspevkovým organizáciám, ktorým vzhľadom na ich sídlo, územnú pôsobnosť a charakter činnosti nemohol slúžiť.

Od nadobudnutia účinnosti novely - 15. decembra 2005 - je správca povinný prebytočný majetok štátu písomne ponúknuť len tým štátnym rozpočtovým organizáciám alebo štátnym príspevkovým organizáciám v regióne, v ktorom sa tento prebytočný majetok štátu nachádza a ktorým by tento majetok mohol účelne slúžiť na plnenie úloh v rámci predmetu ich činnosti alebo v súvislosti s ním.

Novela zaviedla povinnosť pre záujemcu o prebytočný nehnuteľný majetok štátu preukázať, že tento nehnuteľný majetok štátu nevyhnutne potrebuje na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním a že ho bude užívať aspoň päť rokov odo dňa jeho nadobudnutia.

Zároveň musí preukázať finančné krytie na prevádzku tohto nehnuteľného majetku.

Ak o ponúknutý majetok štátu neprejaví záujem žiadna štátna rozpočtová organizácia alebo štátna príspevková organizácia, je správca povinný vykonať osobitné ponukové konanie.

SCHVAĽOVANIE ZMLÚV O PREVODE

Od 15. decembra 2005 bola tiež založená príslušnosť ministerstva financií schvaľovať zmluvy o prevode správy nehnuteľného majetku štátu, týmto bola nahradená príslušnosť zriaďovateľa.

ZRIAĐOVATEĽ

Novela upresnila aj pojem zriaďovateľa na účely nakladania s majetkom štátu. Zriaďovateľom môže byť len ústredný orgán štátnej správy.

MOŽNOSŤ ŽIADAŤ FINANČNÚ ZÁBEZPEKU

Novela umožnila v záujme vylúčenia nereálnych ponúk v osobitnom ponukovom konaní žiadať od záujemcov finančnú zábezpeku. Finančné zábezpeky je správca povinný neúspešným záujemcom vrátiť najneskôr v deň uzavretia zmluvy o prevode majetku štátu a úspešnému záujemcovi sa suma prijatej finančnej zábezpeky započítava do kúpnej ceny.

JUDr. Stanislav ČREP, PhD.

Úrad právnych služieb MO SR

Ilustračné foto Vojtech HUČKO

Novinky v rekreáciách

O plánovaných novinkách v poskytovaní rekreačnej starostlivosti v budúcom roku nás informovala Ing. Monika Valentovičová z Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava.

Rekreačná starostlivosť v roku 2007 bude orientovaná predovšetkým na posilnenie zdravia a zvýšenie telesnej zdatnosti formou rekondičných, rehabilitačných a športových činností osôb, ktoré sa na rekreácii zúčastnia. V budúcom roku je naším cieľom urobiť viac hlavne pre deti profesionálnych vojakov, zamestnancov rezortu a tiež poberateľov výsluhových dôchodkov," uviedla Ing. Valentovičová.

Počas jarných prázdnin sa vo Vojenskej zotavovni Smrekovica budú organizovať jarné detské pobyty zamerané na lyžovanie a snowboardovanie pre deti vo veku od 10 do 16 rokov. V prípade záujmu môže o tieto rekreácie požiadať rodič dieťaťa písomne na adrese Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, alebo do 31. januára 2007 telefonicky na čísle 0960 316 071 – PaedDr. Katarína Gregová.

KEDY A ZA KOĽKO

Pobyty budú organizované v troch termínoch:

od 17.02.2007 do 23.02.2007

od 24.02.2007 do 03.03.2007

od 03.03.2007 do 09.03.2007

Cena účastníckeho poplatku za jednu tzv. „lôžkonoc“: 230,- Sk.

V cene bude zahrnuté :

- zvoz detí zo zberných miest a miest trvalého bydliska do VZ Smrekovica
- celodenný lyžiarsky vlek
- inštruktorský dohľad nad deťmi
- celodenná strava (obed a večera bez nápojov)
- ubytovanie

„Predpokladáme, že o tieto pobyty bude veľký záujem. V období, v ktorom budú tieto detské zimné pobyty organizované, je v oblasti VZ Smrekovica vždy dosť snehu, a sú vytvorené výborné podmienky pre zimné športové aktivity. Organizovať sa budú tiež rôzne súťaže a podujatia, podobne ako počas deťmi obľúbených letných detských táborov v uvedenej lokalite," zdôraznila M. Valentovičová.

Letné detské tábory budú organizované v Klimatických kúpeľoch Tatranské Matliare, v hoteli Tatranské Zruby, vo VZ a hoteli Zemplínska šírava a VZ Smrekovica. Podrobnejšie informácie o letných detských aktivitách sa dozviete začiatkom roka 2007 na internetových stránkach VÚSZ a z časopisu Obrana.

DOMÁCE REKREÁCIE PO JANUÁRI

Aj v roku 2007 bude rekreačná starostlivosť prioritne zameraná na prevenciu aj na posilnenie zdravia. V rámci do-

máciach rekreácií sa vo vojenských zotavovniach budú poskytovať záujemcom rôzne procedúry. Prebiehať budú nasledovne:

- v hoteli Tatranské Zruby denne v čase od 8.00 do 21.00 – v cene poukazu bude jedna procedúra podľa vlastného výberu zdarma
- vo VZ a hoteli Zemplínska šírava v čase od 8.00 do 19.00 počas celého pobytu – jeden vstup do plaveckého bazéna, alebo jedna procedúra podľa vlastného výberu zdarma
- vo VZ Smrekovica v čase od 6.30 do 18.30 - jedna procedúra podľa vlastného výberu zdarma

„Mnohých poberateľov výsluhových dôchodkov vo veku od 55 rokov doteraz odrádzala od rekreácie cena za pobyt. Oddelenie zabezpečenia rekreácií sa preto dohodlo s vojenskými zotavovňami o kategorizácii ceny pre takzvaných seniorov nad 55 rokov (poberateľov výsluhových dôchodkov). Cena v uvedených zariadeniach by mala byť nižšia asi o 70-80 Sk na jednu „lôžkonoc“. Táto cenová relácia sa bude týkať aj ich manželiek, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. Upozorňujem ale, že k tejto novej cenotvorbe sa prístupí

zatiaľ iba počas mimosezónnych pobytov. Diferencovali sme tiež ceny pre deti oprávnených osôb od 2 do 10 rokov. Deti do 2 rokov budú vo vojenských zariadeniach rekreované zdarma, avšak bez nároku na služby (strava a ubytovanie). V prípade, ak bude dieťa ubytované na prístelke, táto cena bude pochopiteľne zvýhodnená. Cena za pobyt pre rodiny s menšími deťmi bude omnoho atraktívnejšia," upozornila Ing. Valentovičová.

Oddelenie zabezpečenia rekreácií VÚSZ plánuje zabezpečovať od augusta budúceho roku aj rekondičné pobyty v novo zrekonštruovanom zariadení v Trenčianskych Tepliciach. Tu bude na každého klienta čakať základná lekárska vstupná prehliadka a štandardné procedúry. Podrobnosti sa záujemcovia dozvedia začiatkom roka z internetových stránok VÚSZ.

Svoje podnety, námety a skúsenosti z rekreácií môžete pracovníkom Oddelenia zabezpečenia rekreácií okrem iného prezentovať aj prostredníctvom webovej stránky úradu - www.vusz.sk - Fórum OZR.

Prípravil **npor. Vladislav VAVRINEC**

Bližšie informácie získate na adrese:

VÚSZ

Špitálska 22, 812 74 Bratislava

tel.: (0960) 316 070, 316 071, 316 074

www.vusz.sk

Veliteľka s dušou rebela

Napriek šesťnásťročnej kariére profesionálnej vojačky, skúsenostiam z dvoch zahraničných misií a z rôznych funkcií, vrátane tej súčasnej, ešte stále neznáša, keď „niečo musí“. Sama o sebe hovorí, že je napriek vojenskej disciplíne vo svojom vnútri tak trochu rebelom. Hovoríme o bývalej zástupyni veliteľa Práporu logistiky nitrianskej protiletadlovej brigády kapitánke Ing. Jane Turčekovej, ktorá od tohto leta bola ustanovená do funkcie náčelníčky skupiny bezpečnosti, ochrany informácií a komunikačno-informačných systémov veliteľstva tejto brigády.

Rodáčka zo Žiaru nad Hronom si prvýkrát obliekla vojenskú uniformu v roku 1990, keď po absolvovaní civilného gymnázia v Novej Bani nastúpila do ročnej práporčickej školy v Prahe na spojársky smer. „Vždy ma lákalo právo a literatúra, no po rozvoze rodičov už neboli možnosti ísť niekde študovať. Vyrastala som v jednoduchých podmienkach a do armády som sa vtedy rozhodla vstúpiť hlavne pre ekonomické zabezpečenie – seba a v budúcnosti aj svojej rodiny,“ úprimne priznáva bývalá spojárka. Svoje rozhodnutie neľutuje. Nie pre spomínané finančné zázemie, ale skôr pre skúsenosti a zážitky, ktoré jej dobrodružnej povahe služba v armáde dovolila získať.

NESPLNENÝ SEN

Po práporčickej škole pôsobila rok ako radistka vo vtedajšom Západnom okruhu v posádke Stará Boleslav. Práve tu sa od vojaka, odchádzajúceho do zahraničnej operácie v Iraku, dozvedela o prieskumnom útvere v Českom Krumlove, kde pripravovali vojakov na plnenie úloh v zahraničných misiách. Keďže skákanie s padákom, náročná fyzická príprava a pravé „vojenské dobrodružstvo“ ju lákalo už dlhšie, rozhodla sa požiadať o preloženie k spomínanému útvaru.

„Vtedy som sa prvýkrát stretla s názorom, že som žena a že na funkciu veliteľky družstva v prieskumnom útvere jednoducho nestačím. Moju žiadosť zamietli. Absolvovala som u nich iba dvojtýždňový výcvik, ktorý som zúročila hneď v roku 1992, keď som ako radistka odišla na rok do bývalej Juhoslávie do misie UNPROFOR. No a zoskok na padáku? Ten sa mi nikdy nepodarilo zrealizovať a dnes už mám z lietania aj trochu strach,“ dodala s úsmevom energická kapitánka.

ŽIVOT V MISII

Pre dvadsaťdvaročnú mladú ženu bolo pôsobenie v misii niečím úplne novým. Keďže sa vojenský tábor ešte stále budoval, podmienky pre život sa s tými doma nedali ani zďaleka porovnávať. „Zo začiatku sa nebolo kde umyť a elektrina nebola ani v miestnej dedine. Boli sme ale

dobrý kolektív, pomáhali sme si, ako sa dalo. S viacerými bývalými spolubojovníkmi udržiavam kontakty ešte i dnes. Zažila som tam ale aj horúce chvíľky. V tom období práve rozpúšťali juhoslovanskú armádu, čo vyvolávalo rôzne nebezpečné situácie. Moja túžba po dobrodružstve sa naplňovala. Veď práve to bol jeden z motívov, prečo som išla na misiu. Svedčí o tom aj fakt, že som vtedy vôbec nevedela, koľko zarobím. Dnes tomu už ale nikto neverí,“ zdôverila sa kapitánka.

Ďalší rok strávený v druhej misii v bývalej Juhoslávii, na ktorú odišla v roku 1994, už bol o niečom inom. „Atmosféra a ani vzťahy už neboli ako v tej prvej. Tábor a aj ostatné zabezpečenie už bolo dávno vybudované a služba tam sa začínala podobáť skôr na bežný pracovný život u nás doma. Obe misie mi ale dali veľmi veľa. Okrem kamarátstiev, spoznania novej krajiny a domácej kultúry mi humanitárna pomoc, ktorú sme poskytovali domácejmu obyvateľstvu, umožnili nájsť ten pravý zmysel a poslanie svojej práce. Viem, že tvrdenie o uniforme, ktorá nie je vždy synonymom pre vojnu, ale môže znamenať aj mier, znie frážovito, no vtedy som bola skutočne hrdá na to, že aj ja som bola jednou z tých, ktorí ten mier pomáhali budovať.“

BOJ S PREDISUDKAMI

Získať dôstojnícku hodnosť jej umožnilo absolvovanie externého štúdia vo Vojenskej akadémii v Liptovskom Mikuláši, kde vyštudovala ekonomický smer a v roku 2000 získala inžiniersky titul. A čo bolo na celej jej profesionálnej kariére najťažšie? „Asi relatívne častý boj s predsudkami, ktoré tvrdili, že ženy vojačky sú vhodné iba na funkcie do spisovní, ďalej personalistiek a podobne, a že na tie „chlapské“ funkcie sa jednoducho nehodia. Neľahký bol tiež začiatok na súčasnej funkcii. Adaptovať sa na velenie stovke profesionálov a hlavne prijať zodpovednosť aj za menej populárne rozhodnutia bolo pre mňa náročné. Pol roka po mojom nástupe do funkcie v septembri 2005 odišiel veliteľ práporu na kurz a ja som ho zastupovala. Ako sa vraví, bola som vo vode a musela som plávať. Som tomu ale rada – veliť práporu bolo pre mňa niečím novým, rovnako ako technika, za ktorú som zodpovedala. Musela som sa rýchlo zorientovať a spoľahnúť sama na seba. Vďaka patrí predovšetkým mojim nadriadeným, ktorí mi túto funkciu ponúkli a verili mi. Dúfam, že ich nesklamem. Myslím si, že do mňa armáda dosť investovala a že jej ešte mám čo dať,“ vyznala sa kapitánka Turčeková.

RODINA A ROZPRÁVKY

Ako vyplýva z jej povahy, nuda je pre ňu neznámy pojem. Všetok voľný čas venuje rodine. Manžel veľmi dobre vie, o čom je služba v armáde – sám totiž oblieka vojenskú uniformu už sedemnásť rokov. Štvorročná dcérka Tereza zo všetkého najviac miluje chvíle, keď jej mama pred spaním rozpráva rozprávky. „Mám bohatú fantáziu a deťom sa moje rozprávky páčia. Ešte som o tom nikomu nepovedala, no mojím veľkým snom je vydať knihu detských rozprávok,“ zdôverila sa Jana Turčeková.

npor. Vladislav VAVRINEC

Foto autor

Riaditeľ - kapitán - riaditeľ

„Keď som po završení základnej vojenskej služby v Starej Boleslavi opúšťal v roku 1983 kárárne, ani vo sne by mi nenapadlo, že sa raz stanem vojakom z povolania. Bol som znechutený z celej armády, no najmä z majora, ktorý mi velil. Bohužiaľ, vtedy bolo bežné povyšovať do dôstojníckych hodností i ľudí so základným vzdelaním,“ spomína riaditeľ Stredného odborného učilišťa vo Zvolene kapitán v zálohe Mgr. Ján Čmarada.

Narodil sa v Handlovej a tam absolvoval i gymnázium. V roku 1982 úspešne ukončil štúdium na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Následne začal pracovať ako vychovávateľ na Strednej priemyselnej škole poľnohospodárskej v Liptovskom Mikuláši. Po základnej vojenskej službe sa vrátil späť, ale už ako učiteľ všeobecno-vzdelávacích predmetov. Po siedmich rokoch učiteľovania bol menovaný za riaditeľa školy. Túto

funkciu vykonával do roku 1996. Medzitým v roku 1994 otváral v Liptovskom Mikuláši obchodnú akadémiu postavenú takrečeno na „zelenej lúke“.

UČITEĽ VOJAKOM

„Pre vstup do armády ma motivovala najmä chuť zmeniť systém práce. Skúsiť niečo iné. Nebolo ľahké odísť zo školstva. Po štrnástich rokoch som ale cítil potrebu zmeny. Obdobie po revolúcii bolo náročné. Pre všetkých. Ľudia boli zvyknutí robiť po starom, legislatíva bola v plienkach, bolo to psychicky vyčerpávajúce,“ hovorí Ján Čmarada. Priateľ mu odporučil vstúpiť do armády. „Spočiatku ma nechceli zo školstva pustiť, avšak keď prišiel rozkaz, povolili,“ hovorí magister Čmarada.

Tak začínal odznova. Ako dôstojník proviantnej služby pôsobil na Prápor podpory velenia Veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene. Týždenné dochádzanie za rodinou do Mikuláša sa našťastie skončilo, keď im prideliť služobný

byt na zvolenskom sídlisku Podborová. Kontrakt s armádou podpísal na desať rokov. Odsľúžil však len sedem. Kvôli reorganizácii v 2003 musel odísť. Jeho funkcia sa rušila. Vzhľadom na jeho vek bolo pre zamestnávateľa jednoduchšie ho prepustiť, než mu hľadať iné miesto. „Na armádu nenadávam, hoci mám ťažké srdce na to, akým spôsobom sa so mnou rozlúčila. Ale je to za nami,“ spomína bývalý kapitán.

VYSLŮŽILCI ZA KATEDROU

Po odchode z ozbrojených síl si podal žiadosť na Stredné odborné učilište železničné vo Zvolene. Prijali ho a začal učiť slovenský jazyk a občiansku náuku. Minulý rok sa uchádzal o miesto riaditeľa školy. „Prvého apríla 2005 som bol Banskobystrickým samosprávnym krajom menovaný do funkcie,“ hovorí riaditeľ. Od 1. septembra 2005 bola škola premenovaná na Stredné odborné učilište a učilište Zvolen. Žiaci tu môžu študovať učebné odbory končiace záverečnými skúškami s výučným listom alebo študijné odbory končiace maturitou. V súčasnosti majú 486 študentov, z toho 13 je ľahko zdravotne postihnutých. Tí sú plne integrovaní, takže sa naplno zúčastňujú na vyučovacom procese. Vlni sme vybudovali novú počítačovú a dve jazykové učebne, ako i knižnicu v podkroví. V tomto roku sa mi podarilo získať finančné prostriedky na rekonštrukciu priestorov učebne pre výučbu autoopravárov. Za veľký úspech považujem zníženie zadĺženia školy, hoci na úkor výšky miezd a redukcie učiteľského zboru.

„Máme živú spoluprácu s ozbrojenými silami. Pravidelne nás navštevujú pracovníci Rekrutačného strediska z Banskej Bystrice. Chlapci, ale i niektoré dievčatá javia záujem vstúpiť do armády a mnohí už vstúpili. Na našej škole učia piati bývalí profesionálni vojaci. Boli prijatí skôr, než som sa ja stal jej riaditeľom. Každý z nich skončil doplnkové pedagogické štúdium, takže sa stali plne kvalifikovanými učiteľmi,“ hovorí riaditeľ. Jedným z nich je bývalý technik, major v. z. Ing. Vít Kryl. Po dvadsiatich dvoch rokoch v armáde vymenil uniformu za učiteľský plášť. Dnes učí elektrotechnické predmety a informatiku. „Sú to odborníci na vysokej úrovni a v triedach sa uplatnia veľmi dobre. Mnohé naše deti pochádzajú zo slabších sociálnych vrstiev, prípadne z rozvrátených rodín a oni sú pre nich vzorom aj oporou,“ rozpráva magister Čmarada. V regióne je o absolventov tejto školy veľký záujem, v minulom roku si až 90 % z nich našlo uplatnenie vo svojom odbore.

„Čo mi dala armáda? Najmä istotu v rozhodovaní. Niezeby som to za tých šesť rokov riadenia v Mikuláši nezvládol. No ako vojak som sa musel rozhodovať rýchlo a plniť úlohy s využitím všetkých dostupných prostriedkov. Som rád, že som na určitú dobu zmenil profesiu. Získal som väčší nadhľad, rozšíril si obzory,“ vyratúva riaditeľ. „Doprial by som to každému učiteľovi.“

Text a foto **rtn. Zuzana MILDEOVÁ**

Terorizmus – aktuálna hrozba súčasnosti

Seminár s týmto názvom sa uskutočnil 28. septembra v NAO v Liptovskom Mikuláši. Náčelník GŠ OS SR genpor. Ľubomír Bulík v úvode vyslovil presvedčenie, že seminár bude impulzom pre participujúce zložky OS SR v boji proti terorizmu, ako načerpať odborné poznatky a nové skúsenosti v boji proti stúpajúcej tendencii tejto bezpečnostnej hrozby. Bezpečnostné riziká nadobúdajú nové formy a preto treba hľadať účinné opatrenia k ich eliminácii. Seminár sa zaoberal politickými, sociálno-ekonomickými i morálnymi aspektmi terorizmu, definoval jeho znaky, atribúty, kládol si otázky na jeho podoby a typológie. Položil dôraz na odstraňovanie jeho príčin a predpokladov. Seminár predostrel jeho účastníkom bližšie i úlohy zložiek Ministerstva vnútra SR v boji proti terorizmu a organizovanej kriminalite, poukázal na teroristické pozadie z pohľadu VOS a ďalších bezpečnostných zložiek štátu a ich kooperáciu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Na seminári sa zúčastnilo takmer 200 odborníkov z MO SR, MV SR, MZV SR, Kancelárie bezpečnostnej rady Úradu vlády SR, útvarov a zložiek GŠ OS SR, poslanci NR SR, vysokých škôl a akademii, Prezídia policajného zboru SR, Hasičského a záchranného zboru SR, pridelenci obrany v SR z USA, SRN, Rakúska, Čiech.

Text a foto **Alena HAGAROVÁ**

Seminár regrutátorov

V priestoroch NAO v Liptovskom Mikuláši sa v dňoch 20. až 22. septembra 2006 konal seminár na tému Regrutácia. Pod hlavičkou Centra pre civilno-vojenské vzťahy Národnej postgraduálnej školy v Monterey California ho viedol trojčlenný tím špecialistov na regrutáciu. Kanadský plukovník Kenneth Strain, plukovník Antonius Bernards a podplukovník Remko Sinck z Holandska za účasti zástupcov z ôsmich regrutačných stredísk a dvoch stredísk výberu personálu OS SR pod vedením riaditeľa Personálneho marketingu PÚ OS SR pplk. Ing. Ľubomíra Sičáka počas troch dní hľadali nové spôsoby a optimálne podmienky pre úspešnú regrutáciu.

„Sme na dobrej ceste, používame podobné techniky náboru ako v iných krajinách a riešime i podobné problémy. Okrem iného si uvedomujeme nevyhnutnosť kvalitného výberu a následné školenie samotných regrutátorov,“ uzavrel seminár riaditeľ Personálneho úradu OS SR plk. Ing. Vladimír Vagaš.

rtn. Zuzana MILDEOVÁ
Foto kpt. Štefan BALUŠIAK

Osvetlené archívne dokumenty

Práca vedeckého pracovníka Vojenského historického ústavu PhDr. Igora BAKU, PhD.: Slovenská republika a nacistická agresia proti Poľsku (Vojenský historický ústav, Bratislava 2006, 192 s.) má ambíciu zaplniť biele miesta v najnovších vojenských dejinách Slovenska, ako aj v slovensko-poľských vzťahoch v 20. storočí. Záujem o danú tému súvisí aj s kontroverznosťou tohto obdobia našich dejín.

Autor si všima vývoj slovensko-poľských vzťahov pred 2. svetovou vojnou, analyzuje vnútropolitický, ale i zahranično-politický vývoj Slovenska v tomto období. Samotnú vojnu hodnotí nielen z pohľadu slovenských politických elit, sleduje tiež postoje širokej verejnosti, jej nálady a reakcie na účasť našej krajiny vo vojne (na archívnej snímke VHU slovenskí vojaci pochodujú cez Zakopané). Pomocou vecnej a hĺbkovej analýzy a objektívneho prístupu sa nebojí polemizovať so zaužívanými tvrdeniami, často založenými na jednostrannosti, ale tiež na neznalosti konkrétnych archívnych prameňov. Z tohto uhla si všima aj konkrétnu mieru politickej zodpovednosti vtedajšej slovenskej vlády, ktorú konfrontuje s reálnym politickým tlakom zo strany nacistického Nemecka. Autor zhromaždil skutočne veľké množstvo archívnych dokumentov a ich analýzou a spracovaním výrazne posunul poznanie tejto problematiky.

Imrich PURDEK
Vojenský historický ústav

Kurz lezenia v horách

Týždeň od 24. do 29. septembra strávil v doline Zeleného Plesa 30 príslušníkov z 9 útvarov Ozbrojených síl výcvikom vo vysokohorskom teréne s cieľom naučiť sa prekonávať skalné prekážky, bezpečne sa pohybovať v horolezeckom teréne a využívať tento terén ako taktický prvok pri vedení bojovej činnosti v horách. Kurz pripravil Ústav telesnej výchovy a športu v spolupráci s Oddelením vzdelávania a prípravy štábu PeM MO. Pod vedením piatich inštruktorov vojensko-praktického lezenia zo Žiliny, Martina, Rožňavy a AOS zvládli frekventanti kurzu všetky nástrahy zložitého výcviku. Po skončení kurzu pribudlo do radov špecialistov šesť nových kvalifikovaných odborníkov – jeden inštruktor a piati cvičitelia vojensko-praktického lezenia.

Text a foto **Vladimír PAULÍK**

„PLASTIK – MODEL 2006“

Kultúrne a metodické centrum OS SR v Trenčíne v súčinnosti s Odbornou výcvikovou školou letectva v Košiciach 23. septembra 2006 zorganizovali v Košiciach Majstrovstvá OS SR pre plastikových modelárov. Súbežne s majstrovstvami prebiehala aj súťaž civilných klubov a individuálnych modelárov „CASSOVIA MODELEXPO 2006“ a Deň otvorených dverí útvaru. Uvedené podujatia podporili aj sprievodné akcie, ako napríklad ukážky leteckej techniky, prehliadka historických vozidiel, návšteva Leteckého múzea Košice a nábor do OS SR príslušníkmi regrutačného strediska. Uvedený komplex podujatí bol divákovi zaujímavý, o čom svedčil záujem občanov Košíc a okolia.

Na majstrovstvách OS SR sa zúčastnilo 9 klubov, porota hodnotila vyše 100 rôznych exponátov v 15 kategóriách. V porovnaní s rokom 2005 vzrástol počet súťažiacich a zvýšila sa kvalita predovšetkým v oblastiach tvorby figúriek, diorám a vojenskej leteckej techniky. Titul majstra OS SR v kategórii lietadlá získal Ján Víndt z KPM pri VÚ 7945 Rožňava, v kategórii pozemná technika Martin Vozár z KPM pri KaMC OS SR Trenčín.

Jana KOVALÍČKOVÁ

KaMC OS SR Trenčín

Foto **npor. Andrej VRÁBEL**

OVŠL Košice

Protokol v praxi (11)

Dámske obliekanie

Oblečenie dotvára prvý dojem u každého, kto sa s vami stretne. Človek by nemal predpokladať, že ho ostatní budú vnímať stále rovnako, spoliehať sa na predchádzajúce sympatie a pod. Iba ten, kto pozná skutočnú hodnotu priateľstva, vie, že jeho pestovanie si vyžaduje aktívne úsilie, inak aj blízky vzťah zanikne. Obľiekanie zapadá do stratégie osobnej reprezentácie, dopĺňa vonkajšiu podobu fyzického vzhľadu každého z nás.

Mať dobre vybavený šatník je snom každej ženy. Pre ženu pohybujúcu sa v spoločnosti je to samozrejmosť. Dobře vybavený šatník znamená nakúpiť nie veľa, ale o to kvalitnejšie veci, ktoré sa dajú vzájomne kombinovať. Čas od času ich môžeme oživiť modernými novinkami.

Ak dostanete pozvánku na spoločenskú udalosť, jedna z prvých myšlienok, ktorá vám napadne: Čo na seba? Aj tu platí zásada menej je viac. Pokiaľ si nie ste istá, aké oblečenie zvolíte, nechajte v skrini nápadné modely. Pretože, ak sa netrafíte, v nenápadných šatách viac zapadnete.

Poznáme niekoľko druhov spoločenských udalostí, ktoré sa konajú v rozdielnych časoch počas dňa. Pokiaľ ide o doobedňajšiu udalosť, najlepšie je si obliecť svetlý kostým, popoludňajšia udalosť máva slávnostnejší charakter, môžete si obliecť rovnako kostým, ale tmavší alebo spoločenské šaty. Väčšina akcií však začína po piatej hodine poobede, kde je rovnako vhodný tmavší kostým (môže byť aj nohavicový) alebo koktailové šaty.

Slávnostná udalosť sa väčšinou koná večer, v tomto prípade býva na pozvánke uvedený druh požadovaného oblečenia, napr. White tie – cravate blanch – znamená, že partner musí mať frak a dáma dlhú večernú toaletu, výnimky neexistujú, Black tie – cravate noire – partner si oblieka smoking, dáma malú večernú toaletu, Formal dress – partner má tmavý oblek, žena si zoberie krátke šaty (siahajúce od polovice lýtok ku kolenám, až mierne nad), výnimkou je iba ples, kde si žena môže obliecť veľkú večernú toaletu. Pokiaľ nie je na pozvánke uvedený druh oblečenia, kompromisom je tmavý kostým. Neformálne oblečenie znamená zobrať si na seba to, v čom sa cítite najlepšie.

Pozitívny účinok šiat sa dá zvýšiť voľbou vhodnej farby. Nasledujúce farby sa hodia k sebe takmer vždy – čierna k všetkým ostatným farbám, biela k všetkým ostatným farbám, sivá k všetkým ostatným farbám, modrá k bielej alebo sivej, hnedá k všetkým odtieňom hnedej, červená k čiernej, bielej a k všetkým odtieňom sivej. Ružová farba by mala byť tabu. Nie je vhodné nikdy miešať spolu rôzne vzorky, nikdy si neobliekame napríklad pružkovanú blúzku ku kvietkovanej sukni atď.

kpt. Miloš ARNOLD

Oddelenie protokolu KaMO

O záujme

Záujem o štúdium na Akadémii ozbrojených síl prejavilo v tomto roku 1133 študentov stredných škôl. Pre porovnanie, v roku 2005 si podalo prihlášky 1034 študentov a v roku 2004 približne 850. Záujem o štúdium sa zdá byť na základe týchto údajov uspokojivý. Vzhľadom na to, že AOS má plánované na každý akademický rok prijať 120 študentov, je pomer 10 neúspešných uchádzačov o štúdium na jedného prijatého veľmi dobrý. Ako však ukazuje podrobnejšia analýza, nie je to celkom tak.

„Analýza dôstojníckeho povolania ukazuje, že je dosť zložitá. Ak sú niekde delené povolania: 1. na tie, kde sa práca vykonáva podľa predpisu, podľa dopredu stanovených noriem, 2. na povolania tvorivé, kde sa v určitých medziach vyžaduje samostatnosť, 3. na povolania vedúce, ktorých nositelia rozhodujú a dávajú pokyny iným, 4. na povolania s vplyvom na iných ľudí – či už podriadených alebo sebe rovných, 5. na povolania tvorivé, kde ide o objavovanie nových ciest a poznatkov, - potom u dôstojníka sú potrebné všetky vlastnosti, ktoré treba mať k týmto piatim kategóriám povolaní.“ (Z článku profesora Šerackého, Vojenské rozhledy č.11, str.1305-1313, ročník 1935.)

POROVNANIA

Už toto krátke hodnotenie zložitosti práce dôstojníka od jedného z nestorov československej vojenskej psychológie ukazuje, aké dôležité poslanie plní AOS v Liptovskom Mikuláši. V nej sa pripravuje budúcnosť OS SR, veliteľský zbor, na pleciah ktorého spočíva zodpovednosť za obranu vlasti.

Úspešnosť študentov akadémie však nie je len otázkou samotnej prípravy. Veľmi dôležitý je výber vhodných uchádzačov o štúdium, ktorí majú zdravotné, psychické aj fyzické predpoklady. Tohtoročné prijímacie konanie bolo tretie v poradí, ktoré v nových podmienkach v OS SR pripraví absolventov školy na službu v plne profesionálnej armáde. Na základe toho možno analyzovať a porovnávať, aký je záujem mladých ľudí na Slovensku o štúdium na AOS, z akých stredných škôl sa hlásia uchádzači, aj aké výsledky stredoškôláci dosahujú na prijímacích pohovoroch.

V roku 2006 splnilo administratívne a zdravotné podmienky prijatia za profesionálneho vojaka z pôvodne prihlásených 1133 uchádzačov o štúdium 840. Z nich zvládlo fyzické testy a psychodiagnostické vyšetrenie 467 ľudí. Na prijímacie pohovory do AOS sa dostavilo 408 uchádzačov o štúdium a podmienky prijímacieho konania z cudzieho jazyka a matematiky zvládlo 136 uchádzačov. Z uvedených údajov vyplýva, že skutočný výber budúcich profesionálnych vojakov – dôstojníkov bol zredukovaný na 120 prijatých zo 136 schopných slúžiť v OS SR a zároveň študovať na AOS.

Z tohto pohľadu už pozitívne číslo 1133 záujemcov o štúdium na AOS nie je adekvátne očakávaniam. Podobne vyznievajú aj porovnávania s predchádzajúcimi rokmi 2004 a 2005. Na základe týchto porovnaní možno konštatovať, že z pôvodne prihlásených okolo 1000 záujemcov tvorili v každom roku až polovicu takí študenti, ktorí sa nemôžu stať profesionálnymi vojakmi zo zdravotných dôvodov, nemajú psychické alebo fyzické predpoklady stať sa vojakom, alebo si prihlášku na túto školu podali iba ako „zadné vrátka“ a nakoniec na prijímacie pohovory vôbec neprišli. Z tých asi 500 študentov, ktorí prišli na prijímacie pohovory, bolo však bohužiaľ

v každom roku úspešných iba zhruba 150 študentov. To znemožňuje uskutočniť skutočný výber, zaoberať sa napríklad motiváciou uchádzačov o štúdium a hlbším záujmom o vojenské povolanie. Škola je nútená neprijať iba zopár uchádzačov o štúdium s najsilnejšími výsledkami.

O SCHOPNOSTI OSLOVIŤ

Jednou z hlavných príčin takéhoto stavu je neschopnosť rezortu obrany ešte výraznejšie osloviť ponukou vojenského povolania gymnazistov, alebo úspešnejších študentov priemysloviek a odborných škôl. Títo študenti sú prijímaní na civilné vysoké školy, ktorých počet je na Slovensku čoraz vyšší, prípadne rozhodnú sa ísť pracovať do zahraničia - kvôli lepším zárobkom, jazykovým znalostiam aj skúsenostiam z iného kultúrneho prostredia. Záujemcovia o vojenské povolanie sú prevažne študentmi stredných odborných škôl, priemysloviek a stredných odborných učilišť. A práve na týchto školách je výučba matematiky a cudzieho jazyka najsilnejším článkom štúdia.

Nemožnosť vybrať si študentov akadémie nielen podľa hrubého sítia výsledkov znalostných testov, ale aj prostredníctvom hlbšieho záujmu a motivácie stať sa profesionálnym vojakom, sa vracia vo vyšších ročníkoch ako bumerang. V druhom ročníku študuje z pôvodných 120 študentov 97, a v treťom ročníku už len 84 študentov. To znamená, že ak personálny manažment OS SR počítal s 360 novými dôstojníkmi z týchto troch ročníkov štúdia, tak k dnešnému dňu ich zostáva iba 300 a je ťažké uveriť, že z tohtoročných študentov zostanú po roku či dvoch všetci.

Luboš BERKY

Personálny úrad OS SR

Ilustračné foto **npor. Vladislav VAVRINEC**

Pre vyše 10 000 stredoškôľakov ponúklo 10. – 12. októbra až 89 vystavovateľov zo Slovenska a ďalších 15 štátov možnosť vysokoškolského štúdia a pracovných pobytov spojených so štúdiom. Veľtrh pomaturitného vzdelávania **Akadémia 2006** a **VAPAC 2006** zaznamenal 10. ročník a piatykrát sa na ňom zúčastnila AOS (predtým VA). Jej výstavný stánok patril medzi desať najpútavejších. Najväčší úspech mali vysvetlenia priamo od nášho študenta, ktorému stredoškôľáci kládli zvedavé otázky. Viacerí prejavili záujem študovať na AOS. Úspešná prezentácia školy na výstave Akadémia 2006, ďalej Akademický triangel, Deň otvorených dverí sú len prvé z podujatí tohtoročnej kampane na získanie čo najväčšieho počtu čo najkvalitnejších uchádzačov na prijímacie skúšky pre akademický rok 2007/2008.

Ján ŠTURMANKIN

„Môžeme vás pozvať aj nabudúce?“ - bola otázka Ivety Rusňákovej z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom. NAO z Liptovského Mikuláša sa s propagačnými tabulami, videoprojekciou o príprave a výcviku profesionálneho vojaka OS SR zúčastnila spolu s Regrutačným strediskom Prešov 12. októbra na „**Burze informácií**“, ktorá sa zamerala na ponuky voľby profesie či možnosti štúdia. Určená bola pre stredné a základné školy regiónov Humenné a Snina a jej ďalšími cieľmi bolo poskytnúť odborné rady o druhoch povolaní a o predpokladoch na výkon zvolenej profesie. V Humennom navštívilo túto burzu 1400 žiakov a študentov základných a stredných škôl. Organizátori zaznamenali najväčší záujem pri expozíciách a videofilmoch s vojenskou tematikou, a preto na ďalšej burze ozbrojené sily a ich zástupcovia nebudú chýbať.

Alena HARAGOVÁ

Prvá púť do Vatikánu

Posledný septembrový týždeň sa významne zapíše do života slovenských ozbrojených síl a do histórie ich ordinariátu. Na prvej púti Ordinariátu OS a OZ SR do Ríma a Vatikánu 24. – 29. septembra sa zúčastnilo 78 vojenských profesionálov, príslušníkov Policajného zboru SR, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru a ich príbuzných pod vedením ordinára Mons. Františka Rábeka, vojenských a policajných kaplánov.

Púť sa začala svätou omšou v kaplnke Slovenského pápežského kolégia sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Tu účastníkov privítala veľvyslankyňa SR pri Svätej stolici Dagmar Babčanová a veľvyslanec SR v Taliansku Stanislav Vallo. Ordinár v príhovore pripomenul skutočnosť, že v časoch komunistického režimu a náboženskej neslobody bol vtedajší Slovenský ústav svätých Cyrila a Metoda zdrojom a prameňom náboženskej literatúry, ktorá tajnými kanálmi putovala na Slovensko.

Do programu púte zapadla aj oficiálna návšteva Žandárskeho zboru mestského štátu Vatikán. Po prijatí delegácie jeho hlavným inšpektorom a súčasne hlavným pápežovým ochrancom Domenicom

Giannim si slovenskí policajti prezreli operačné centrum a zoznámili sa so systémom bezpečnosti a ochrany Vatikánu. Darčekom od Žandárskeho zboru pre účastníkov bola prehliadka Sixtínskej kaplnky, vatikánskych múzeí, záhrad a ďalších miest, na ktoré sa bežní návštevníci nedostanú.

Kroky pútnikov potom smerovali do katakomb sv. Šebastiána – patrónovi vojakov a zároveň aj patrónovi Ordinariátu OS a OZ SR, kde sa v rovnomennej bazilike zúčastnili na bohoslužbe celebrovanej F. Rábekom.

Medzi hlavné body programu púte patrila účasť slovenských vojakov a policajtov na generálnej audiencii pápeža Benedikta XVI. na námestí sv. Petra. Počas nej pápež osobne prijal Mons. F. Rábeka.

Po audiencii sa uskutočnila v kryptách Svätopeterskej baziliky pri hrobe pápeža Jána Pavla II. krátka spomienka spojená s modlitbou a bohoslužba pre našich pútnikov v Kaplnke Najsvätejšej sviatosti v Bazilike sv. Petra, ktorú celebroval F. Rábek.

Ešte v podvečer toho istého dňa účastníkov púte privítal v priestoroch pápežskej Švajčiarskej gardy jej veliteľ Elmar Mäder. V rámci jeho prezentácie sa pútnici oboznámili s históriou Švajčiarskej gardy, detailmi z ich denného režimu, výcviku, ako aj s pod-

mienkami a spôsobom regrutácie do tejto prestížnej jednotky. "Sme veľmi radi, že sa naše stretnutie môže uskutočniť práve v roku, keď naša jednotka oslavuje 500. výročie založenia," uviedol Mäder. Slovenskí vojaci pozvali príslušníkov gardy na tradičnú vojenskú púť do Levoče.

Posledný deň púte patrila bohoslužbe, ktorú slúžil Mons. Rábek v Bazilike svätého Klementa, v ktorej si vojaci a policajti uctili aj hrob slovanského vierozvestu sv. Cyrila. Po prvýkrát v histórii Ordinariátu takto doputovali príslušníci ozbrojených zložiek pod vedením svojho biskupa – ordinára k hrobom apoštolov, k rímskemu pápežovi a hlavne katolíckej cirkvi, k ostatkom svojho patróna mučeníka sv. Šebastiána, rímskeho vojaka, k hrobu sv. Cyrila, jedného zo solúnskych bratov, vďaka ktorým naši predkovia mohli prijať evanjelium vo svojej vlastnej reči a tiež k hrobu pápeža Jána Pavla II., ktorý pre Slovensko aj jeho vojakov a policajtov veľa urobil.

„Dúfam, že v ďalších rokoch sa podarí prehlbiť spoluprácu oboch zainteresovaných ministerstiev, aby sa mohli na púti zúčastniť aj ďalší príslušníci ozbrojených zložiek. Verím, že sa stretneme s pochopením, aby mohli byť takéto púte aj v budúcnosti," dodal na margo založenia tradície púte do Ríma a Vatikánu Mons. František Rábek.

Text a foto **kpt. Peter MICHNICA**

Tlačové oddelenie MO SR

Klub vojenskej histórie **Golian**

„Záujem o vojenskú históriu vo mne a v synoch prebudil môj otec. Ako príslušník 5. taktickej skupiny 1. česko-slovenskej armády bol priamym účastníkom Slovenského národného povstania. Je paradoxné, že otec sa so svojimi zážitkami začal výraznejšie zverovať až vnukom,“ nostalgicky spomína predseda Klubu vojenskej histórie „Golian“ Banská Bystrica JUDr. Ľubomír Gago.

Spočiatku chodili na bojové ukážky ako diváci. Postupne sa aktívnejšie zapájali do akcií iných združení. V októbri 2004 ich záujem vyústil do založenia vlastného klubu. Keďže pochádzajú z Banskej Bystrice, zo srdca povstania, sídla hlavného štábu povstaleckej armády, zamerali sa na obdobie SNP. „Po revolúcii v roku 1989 sa verejnosti sprístupnili archívy a začali sa hlbšie odkrývať skutočné udalosti predtým tabuizované, či pozmeňované. Radi by sme do nich pomohli vniesť svetlo,“ vysvetľuje predseda klubu. Na znak úcty a vďaka pomenovali klub podľa veliteľa povstaleckej armády generála Jána Goliana. Sú jedným z ôsmich slovenských klubov venujúcich sa vojenskej histórii.

Klub je zaregistrovaný ako neziskové občianske združenie. Svoje príjmy získava z dobrovoľných príspevkov, sponzorských darov a z členského poplatku. Ten je viac-menej symbolický, mesačne predstavuje 100,- Sk. To ale ani zďaleka nepokrýva náklady potrebné na zabezpečenie jednotlivých akcií. Najväčšiu položku predstavuje nákup munície a pyrotechniky. Tu vidia príležitosť pre spoluprácu s armádou. Ocenili by úpravu v legislatíve, ktorá by im umožnila získavať patrične upravenú

demilitarizovanú nadbytočnú vojenskú techniku či muníciu a pyrotechniku potrebnú pre úspešnosť ich podujatí.

Občianske združenie má osem aktívnych, bojujúcich členov a štyroch orientujúcich sa na teóriu. Tí študujú historické dokumenty, týkajúce sa konkrétnej udalosti, ktorú chcú ako klub v ukážke prezentovať. Výber nových členov je náročnou záležitosťou. Záujemca sa ním nestáva ihneď. Najskôr sa zúčastňuje na spoločných akciách a až po dôkladnejšom preverení jeho záujmu, postojov, osobnej iniciatívy a dostatočnom spoznaní, zväžia jeho členstvo v klube.

„Dbáme o dobré meno klubu, preto uprednostňujeme ľudí, ktorých osobne poznáme, prípadne majú postačujúce referencie z okolia. Neradi vidíme takých, čo sa chcú prostredníctvom klubu obohacovať, meniť verejnú mienku, či uplatňovať svoje zábery,“ upresňuje konateľ klubu Ing. Martin Gago.

SPOLUPRÁCA JE NEVYHNUTNÁ

Členovia klubu vlastnia niekoľko originálnych ručných zbraní a výstroj. Imitácie výstroja a výstrojných súčastí, ako napríklad remene, sumky či dávkujú vyhotovovať podľa reálneho výstroja alebo náčrtov. „Radšej sa plazíme po zákopoch v replike než v niekoľkotisícovom origináli, ktorý má navyše historickú hodnotu. Autentické uniformy si ponechávame ako vzácne relikvie v zbierke klubu,“ zdôrazňuje Ing. Martin Gago. Momentálne nevlastnia žiadne ťažké zbrane. Tie si na ukážky požičiavajú z Vojenského historického múzea v Piešťanoch.

V priebehu roka sa zúčastňujú približne na piatich veľkých

akciách doma a v susedných Čechách. Najvýznamnejšou tohtoročnou aktivitou klubu bola v dňoch 15. až 17. septembra rekonštrukcia obranných a ústupových bojov pri potlačaní SNP pod názvom TISOVEC 2006. Tú organizovali pri príležitosti 62. výročia SNP na objednávku mesta Tisovec. Zúčastnilo sa na nej približne tritisícpäťsto návštevníkov. Významnou mierou k úspešnému priebehu prispeli kapitán Ing. Ján Kupec, pyrotechnik Vojenskej polície z Banskej Bystrice a kapitánka Ing. Lenka Opluštilová, náčelníčka Regrutačného strediska Banská Bystrica.

„Nie na každej akcii sa môžeme zúčastniť v plnom počte. Preto je pre zabezpečenie autenticity nevyhnutná spolupráca s inými klubmi. Stretávame sa vo veľmi druhej a priateľskej atmosfére. Sú to dobrí chlapi. Venujú týmto aktivitám takmer všetok voľný čas i peniaze. Vojenskej histórii podľahla celá naša rodina, vrátane manželky. Najskôr sa starala len o podporné služby, dnes sa už priamo zapája do bojových ukážok,“ s úsmevom hovorí JUDr. Ľubomír Gago. „Pokiaľ budú kluby takto tesne a kolegiálne spolupracovať i naďalej, nemám obavy o našu existenciu,“ dodal predseda.

rt. Zuzana MILDEOVÁ

Foto archív klubu

Kontakt: Klub vojenskej histórie „GOLIAN“
Rubínova 1, 974 05 Banská Bystrica
tel.: +421 903 553 522
+421 903 503 803
email: kvhgolianbb@zoznam.sk
www.kvhgolianbb.sk

Ako sa darí veteránom vo výslužbe

Rodinu vojenských výsluhových dôchodcov, ktorá má v súčasnosti okolo 14 000 členov, začínajú čoraz viac naplňať vojenski výsluhoví dôchodcovia, čo počas svojej aktívnej služby v armáde sa zúčastnili zahraničnej vojenskej misie.

Ako sa uplatňujú na civilnom trhu práce? Aký je ich vzťah k súčasným OS SR a aké majú problémy? To boli otázky, ktoré zaujímali sociológov z oddelenia analýz a verejnej mienky ministerstva obrany, keď vyhodnocovali rozsiahly štatistický materiál z výskumu medzi výsluhovými dôchodcami. Ten sa uskutočnil v júni a júli 2006 a záujem sústredil na tých výsluhových dôchodcov, ktorých zákon č. 463 z roku 2003 označuje ako vojnoví veteráni. Medzi veteránov zaraďujeme tých, čo vykonávali podľa príslušného ustanovenia tohto zákona vojenskú službu mimo územia Slovenska ako príslušník ozbrojených síl SR alebo príslušník armád štátov, ktorých právnym nástupcom je SR. Išlo nám o tzv. „nových vojnových veteránov“, ktorí odišli z armády po roku 1991.

Účasť vo vojenských misiách sa stáva súčasťou vojenskej kariéry čoraz väčšej skupiny príslušníkov ozbrojených síl. Počet tých, ktorí pôsobili v zahraničí a odišli do vojenského dôchodku, narastá najmä v posledných rokoch. Svedčia o tom aj údaje z tohto výskumu - 47% vojnových veteránov, ktorí odpovedali na dotazník, odišli do výsluhového dôchodku po roku 2003.

Ich súčasné uplatnenie na trhu práce je pomerne vysoké, takmer 50% z nich pracuje v trvalom zamestnaní, ďalších 9% sú živnostníci, na čiastočný úväzok je zamestnaných viac ako 13%. Ako prezrádza graf č.1, len niečo viac ako každý desiaty vojenský veterán, ktorý už neslúži v armáde, je nezamestnaný a hľadá si zamestnanie.

Takých veteránov, ktorí by nepracovali z dôvodu zlého zdravotného stavu, z dôvodu veku alebo z iného dôvodu, je iba necelých 11%. Vojnoví veteráni sú na tom dokonca v tomto ohľade relatívne lepšie ako ostatní vojenski výsluhoví dôchodcovia, ktorí odišli z armády po roku 1991. V tejto skupine vojenských dôchodcov je takmer 18% takých, ktorí uviedli, že nepracujú zo zdravotných alebo iných dôvodov.

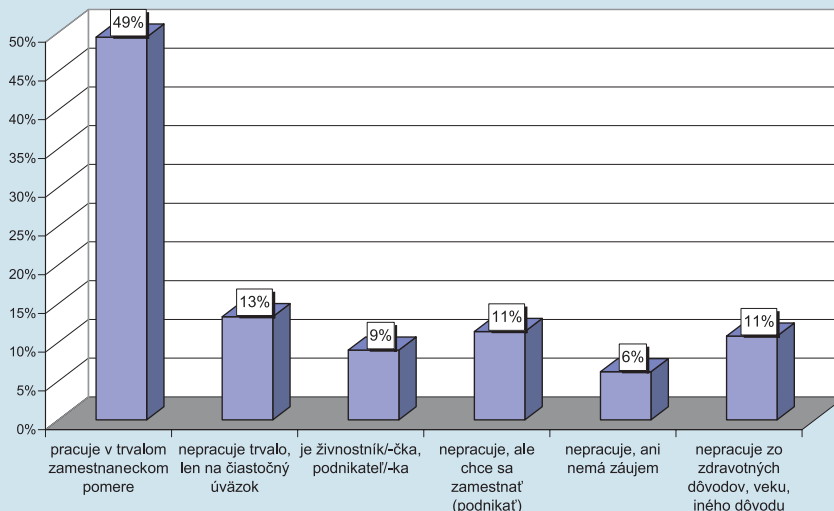
Ak sa bližšie pozrieme na tých, ktorí sú v súčasnosti zamestnaní ukazuje sa, že najčastejšie sú veteráni zamestnaní v súkromnom sektore, na druhom mieste je rezort obrany, resp. štátny alebo verejný sektor.

Pomerne veľká je skupina výsluhových dôchodcov – vojnových veteránov, ktorí sa dali na dráhu podnikateľa, živnostníka. Takých je až 15%.

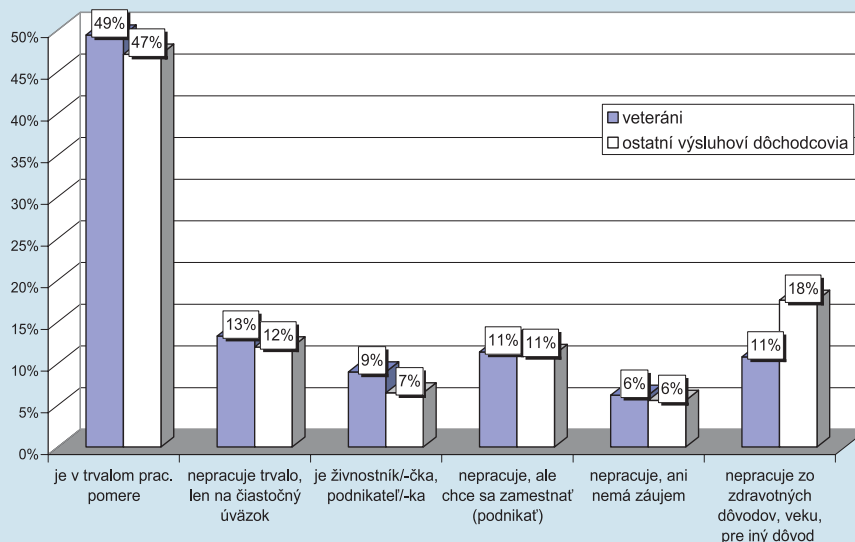
Vojenski výsluhoví dôchodcovia, ktorí pôsobili v zahraničných misiách, v odpovedi na otvorenú otázku zisťujúcu problémy, aké by vo vzťahu k nim mal riešiť rezort MO SR, uviedli ako hlavný problém (okrem zvyšovania dôchodkov) najmä zabezpečenie (poskytovanie) rekreácií a rehabilitácií pre nich a ich rodinných príslušníkov. Vojnoví veteráni upozornili aj na potrebu ich vyššej informovanosti zo strany rezortu. Požiadavka, na ktorej splnenie môže a chce veľa urobiť aj mesačník Obrana.

Karol ČUKAN

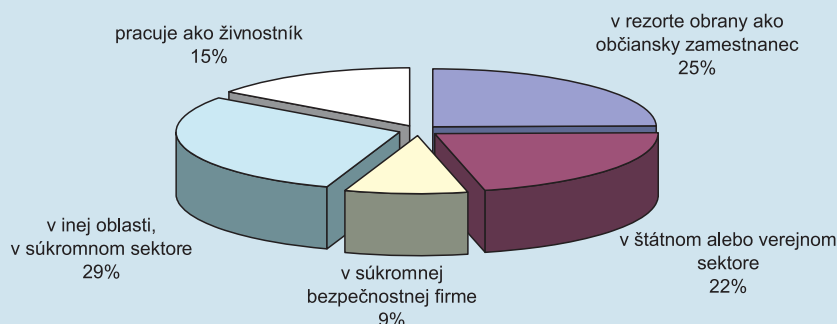
**Súčasná zamestnanosť
vojenských výsluhových dôchodcov - veteránov
(n = 324)**

**Porovnanie súčasnej zamestnanosti
vojenských výsluhových dôchodcov,
veteránov a tých, ktorí sa nezúčastnili misii**

**Oblasti zamestnania veteránov
(n = 215)**

Posádkový klub Prešov

Nezastupiteľné miesto v kultúrnom živote východného Slovenska má aj vojenský Posádkový klub OS SR Prešov. O jeho rôznorodej činnosti sme sa porozprávali s Mikulášom Horváthom, vedúcim klubu.

„Zrod nášho klubu sa niesol v znamení nekonečných prieťahov a sťahovaní. Rok 1996 bol však prelomový. Po rôznych útrapách sme sa konečne nastahovali do vlastných priestorov a mohli naplno rozbehnúť prácu krúžkov a súborov. Naša radosť ale trvala iba necelých deväť rokov. V rámci transformácie ozbrojených síl a vznikom Bytovej agentúry ministerstva obrany sme v roku 2004 prišli o nemalé priestory. Spolu o dvesto metrov štvorcových, čo nám vo viacerých smeroch skomplikovalo činnosť. Paradoxné je, že tieto uvoľnené priestory sú do dnešného dňa stále prázdne,“ zaspomínal M. Horváth.

Súčasný priestor klubu – univerzálnu sálu s tanečným parketom, dve klubovne, salónik a gulečnickovú miestnosť, využívajú nielen krúžky a súbory pracujúce pod ochrannými krídlami PK. V maximálnej miere tiež profesionálni vojaci a zamestnanci rezortu obrany. Už tradične sa v nich konajú služobné zamestnania, odborné školenia a spoločenské posedenia. Výnimkou nie sú ani vojenské svadby či krsty. Svoje zázemie si tu našiel Zväz vojakov – vojenských dôchodcov aj detašované pracovisko Jazykového inštitútu MO SR – pravidelne tu vykonáva skúšky STANAG. Podľa slov šéfa klubu by ale vedeli efektívne využiť aj väčšie priestory.

BEZ NICH NIE SME NIČ

„Posádkový klub je tu hlavne pre vojakov, ktorí nás potrebujú. Bez nich by sme veľa neznamenal. Máme preto zriadenú Radu klubu, ktorá je zložená zo zástupcov všetkých útvarov v posádke. Tá na svojich zasadaniach pripravuje programy a akcie, ktoré sú pre nich zaujímavé. Velitelia si v súčasnosti dobre uvedomujú, že ich dokážeme výborne reprezentovať,“ uviedol vedúci klubu. Dodal tiež, že vy-

borná spolupráca s útvarmi sa odráža aj v ostatných oblastiach. Vďaka patrí predovšetkým spomínaným veliteľom útvarov, ktorí sa snažia vyjsť v ústrety potrebám PK vždy, keď ich o to požiadajú. Pomoc sa najčastejšie týka poskytnutia automobilovej techniky na prevoz materiálu, ale aj autobusu na vystúpenia členov klubu. Rovnako výbornú spoluprácu má vojenský klub aj s mestom Prešov a Šarišským osvetovým strediskom. Zasvätení vedia, že bez dobrých kamarátskych vzťahov to dnes v kultúre nejde. „Naše skupiny a krúžky reprezentujú ozbrojené sily na rôznych podujatiach mesta, športových akciách, dňoch kultúry mesta, kultúrnom lete, umeleckých dielnach a iných významných príležitostiach,“ doplnil M. Horváth.

ČO INÍ NEMAJÚ

Okrem elánu, humoru, fantázie a stále otvoreného srdca sa môže PK Prešov pýšiť aj výnimočnými skupinami. Za všetky môžeme spomenúť napríklad mužskú spevácku skupinu SUCHE KARKI (na fotografii). Tá je zložená čisto z profesionálnych vojakov a zamestnancov. Na umeleckej scéne pôsobí už 12 rokov. Je každoročným účastníkom celorezortných vojenských festivalov a poznajú ju aj za hranicami. Skupina prezentuje regrútske a vojenské pesničky, ako aj ľudový folklór horného Šariša. Pochválil sa môže vydaním dvoch pesničkových CD.

„Nemenej zaujímavý je tiež hudobné teleso TOP BIG BAND, ktoré je zložené z bývalých členov posádkovej hudby a orchestra DJZ (divadlo Jonáša Záborského). Prírastkom najmladším, tohtoročným, je detský tanečný klub BOUNCE, ktorý má pred sebou sľubnú budúcnosť,“ zhodnotil šéf klubu, ktorému sa na členoch krúžkov páči najviac to, že ich nie je potrebné nútiť do žiadnej činnosti. Ba naopak, niekedy musí až „krotiť“ ich aktivitu a temperament.

S veľkým ohlasom sa u pracovníkov rezortu stretol pred tromi rokmi nápad zorganizovať pre ich deti jarné a letné denné detské tábory. Počas prázdnin tak majú deti od siedmej hodiny ránej až do štvrtej popoludní vyplnený

voľný čas bohatým programom, zaujímavosťami a náučnými hrami.

„Náš posádkový klub prechádza každoročne rôznymi vylepšeniami a skvalitňovaním služieb. Napriek tomu nám ešte stále ako soľ chýbajú napríklad nové reštauračné stoly a stoličky. Tie, čo máme, slúžia už úctyhodných 30 rokov. Zišiel by sa aj mikrobús a dataprojektor či veľkoplošná projekcia. Ich neustále zapožičiavanie je pomerne náročné a únavné. Avšak naším najbližším a hlavným cieľom je vytvorenie ľudovej hudby, ktorá nám v súčasnosti veľmi chýba,“ zhrnul vedúci PK Mikuláš Horváth.

npor. Vladislav VAVRINEC

Foto archív PK Prešov

Kluby a krúžky pôsobiace pod záštitou PK Prešov:

- Mužská spevácka skupina SUCHE KARKI
- Tanečný orchester TOP BIG BAND
- Hudobná skupina INDEX
- Hudobná skupina PREŠOVSKÝ DIXIELAND
- Folková skupina MONTE
- Tanečná skupina HARTMAN FEAT
- Filatelistický krúžok
- Krúžok orientálnych a relaxačných tancov
- Detský tanečný klub BOUNCE
- Zväz vojakov OS SR – Klub vojenských dôchodcov
- Oblastný klub vojenských výsadkárov
- Slovenský letecký zväz - pobočka Prešov
- Klub vojenských záhradkárov - vojenských dôchodcov
- Klub bývalých príslušníkov VTNP a PTP
- Slovenský zväz telesne postihnutých - klub Prešov
- Liga proti rakovine – Klub Venuša Prešov
- Klub vojnových veteránov

Kontakt:

Posádkový klub OS SR
Mukačevská 20
080 01 PREŠOV
tel.: 0960 524 100, 101, 115
fax: 0960 524 105
E-mail: mikulas.horvath@mil.sk

Stretli sa v posilňovni

Kpt. Ing. Ivan Pavlisko (nar. 1976 v Ružomberku) a por. Ing. Silvia Pavlísková - Zvarová (nar. 1980 v Banskej Bystrici). Prvýkrát sa stretli v posilňovni v Liptovskom Mikuláši v roku 2004 - Silvia študovala v poslednom ročníku a Ivan slúžil vo vtedajšej Vojenskej akadémii. Zosobášili sa o rok. Obaja mladí dôstojníci úspešne reprezentujú Slovensko, OS SR a VTJ oddiel kulturistiky NAO v súťažiach kulturistiky a bodyfitness.

Silvia je náčelníčkou finančno-právnej učtarne Úradu finančného zabezpečenia vo Zvolene a Ivan je starší dôstojník Oddelenia vnútorného riadenia a plánovania NAO v Liptovskom Mikuláši. Viac o nich prezradí rozhovor.

• Aké boli začiatky športovej kariéry?

Ivan: Otec bol kulturista, doma sme mali rôzne činky, pozeral som si jeho fotografie s vytrénovanou postavou a ešte v základnej škole som začal koketovať s kulturistikou.

Silvia: S posilňovaním som začala pomerne neskoro. Motivovalo ma to, že som bola v triede najmenšia, najtenšia a každý mi hovoril, že musím pribrať.

Ivan: Najskôr som trénoval a posilňoval podľa časopisov. Až na Vojenskej akadémii v roku 1999 v Liptovskom Mikuláši si ma v posilňovni všimol pplk. v. v. Ing. Ľubomír Hečko, tréner slovenskej reprezentácie mužov v kulturistike. Videl ma trénovať a ponúkol mi, že ma pripraví na súťaž. Za dva mesiace som už súťažil v kondičnej kulturistike. Od tohto roku sa začala spolupráca s trénerom a systematická príprava. V kondičnej kulturistike som v rokoch 2002 a 2003 dosiahol absolútne víťazstvo, preto som prešiel do kategórie športovej kulturistiky. Začal som v kategórii do 87,5 kg a hneď v roku 2004 som obsadil 3. miesto na Majstrovstvách Slovenska.

• Je veľký rozdiel medzi kondičnou a športovou resp. klasickou kulturistikou?

Ivan: Kondičná kulturistika je vstupnou bránou do sveta kulturistiky. Je pre tých, čo začínajú, jej úroveň je nižšia. Športová kulturistika je pre kulturistov vrcholová súťaž.

V roku 2006 vznikla nová disciplína – klasická kulturistika, ktorá je odnožou športovej kulturistiky. Vyznačuje sa tým, že je akýmsi návratom k pôvodnej kulturistike, sleduje symetriu, vrysovanie svalov a nielen ich objemy. V klasickej kulturistike je prvoradá estetika, rovnomernosť postavy. Tento druh kulturistiky ma zaujal. Tu sú kategórie podľa výšky postavy a nie telesnej váhy.

• Ktorý výsledok si ceníte najviac?

Ivan: Je to víťazstvo v súťaži NEBBIA CUP v kondičnej kulturistike v roku 2002 v Martine, lebo tam bola silná konkurencia a vyhral som okrem mojej kategórie aj absolútnu.

Silvia: V roku 2004 ma takisto oslovil v posilňovni Ing. Ľubomír Hečko a ja som súhlasila s prípravou na súťaž v bodyfitness. Hneď v tom roku som na Majstrovstvách Slovenska, ktoré sa konali dva dni po mojich štátnicových skúškach na Vojenskej akadémii, v kategórii do 164 cm obsadila 2. miesto. Tento úspech ma motivoval k ďalšiemu tréningu bodyfitness. Táto disciplína je založená na symetrii, estetike, veľké svalstvo nie je prvoradé. V súťažiach sa sleduje rozvoj postavy zo základných postojov. Som stále druhá na majstrovstvách SR i v pohárových súťažiach, tá dvojka je ako zakliata. V tomto roku som reprezentovala SR v bodyfitness na majstrovstvách sveta v Španielsku v Santa Susanne a z 37 pretekárov som skončila na 10. mieste a na majstrovstvách Európy v talianskom Viterbe na 5. mieste.

• Ako harmonizujete rodinný život, službu v OS SR a tréning?

Silvia: Ja pôsobím vo Zvolene, Ivan v Liptovskom Mikuláši, stretávame sa cez víkend v Ružomberku, kde bývame. Posilňujeme v posilňovni u Ing. Ľu-

bomíra Hečka a individuálne v rámci služobného telocviku. Naši nadriadení majú pochopenie pre reprezentáciu OS a SR.

• Vaše športové aktivity si vyžadujú aj špeciálnu stravu, všakže?

Silvia: Naša domáca kuchyňa je stále prispôsobená špeciálne upravovanej strave. Hostia a naši blízki si už na to zvykli.

Ivan: Na svadbe bola Silvia tesne pred súťažou, a tak jediná ona, nevesta, mala špeciálne upravený diétny tanier. Aj na rôznych rodinných oslavách či pracovných stretnutiach si už všetci zvykli, že nejeme a nepijeme to, čo oni.

Alena HARAGOVÁ

Foto archív I.P.

Porozumenie

Žijeme v užšom i širšom spoločenstve ľudí. Osobné vzťahy vznikajú napríklad medzi manželmi, súrodencami, medzi rodičmi a deťmi. Mimo rodinu bývame v spoločenstve kolegov a priateľov. Stretávame sa, zdravíme, spoločne pracujeme a tiež sa vzájomne kritizujeme. Vynášame nad svojimi blíznymi súdy a oni nám odplácajú takou istou mincou.

Sú situácie, keď sa rozchádzame v názoroch. Začínáme sa jeden druhého strániť a navzájom sa odpisujeme. Niekedy máme chvíle, keď si hovoríme: „Ak nám niekto pôsobí trápenie, ak nám niekto zneprijemňuje život, tak sú to predovšetkým ľudia okolo nás. Často tí najbližší.“ Ono by to išlo, hovoríme, keby tí druhí boli iní. Úplne zabúdame na slová Pána Ježiša o posudzovaní, o brvne vo vlastnom oku a o smietke v oku blížneho.

Skutočnú pravdu o človeku počujeme, keď sa na neho pozeráme vo svetle Božieho Slova. Človek podľa Písma je „prach zo zeme“ konečný, nestály, je ako kvet či rastlina, ktorá trvá iba od rána do večera. Ale pri tom človek je stvorený na to, aby bol v spoločenstve so svojim Stvoriteľom. A týmto je človek napriek svojej nízkosti korunovaný všetkou ctou a slávou, akú iné stvorenia nemajú. Biblia nám dáva poznať hranice a rozmery ľudstva. Ukazuje, že môj blízny je mi roven čo do veľkosti určenia, tak i v nízkosti stvorenia. Keď sa nám zdá, že sme viac než tí druhí, keď v nás začína rásť falošné sebavedomie a nebezpečná predstava, že ostatných tým či oným prevyšujeme, dajme sa zastaviť slovami apoštola Pavla: „Budte vo spolok jednomyseľní, nie namyslení, ale nízkym naklonení; nebudte múdri len pre seba.“ (R 12, 16)

Práve to, že o sebe máme vysokú mienku, nám bráni pochopiť druhého. Niekedy nám nechýba vôľa, ale nemáme silu. Je to preto, že sa medzi nás postavil hriech. Hriech nás vedie k tomu, aby sme si druhého nevšíмали. Pozeráme na neho z vrchu, akoby sme boli niečo viac. Zabúdame, že všetko, čo máme, sme prijali z Božej milosti. A tu platí: „Kto si myslí, že stojí, nech dáva pozor, aby nepadol.“ (1 Kor 10, 12)

Koľko trpkých a smutných chvíľ by ubudlo, keby sme počúvali aj hlas svojich kolegov a blízkych a dali sa poučiť?! My ale pokladáme za múdrych iba seba. Podľa toho to aj vyzerá. Tlačíme sa jeden cez druhého. Stúpame hlava - nehlava, len aby sme sa dostali čo najvyššie a odtrhli pre seba čo najväčší kus života. Pokoj naplňuje iba také srdce, v ktorom svitne lúč rána a človek spozná, že skutočná múdrosť, ktorá zachraňuje svet, bola zjavená v slúžiacom Ježišovi Kristovi. Kto porozumel zmyslu Ježišovej služby kríža, nemôže seba pokladať za múdreho a chytrého, ale v druhom vidí priateľa a brata, ktorý je mu blízky. Potom pochopí aj slávu svojej služby.

plk. Jaroslav BALOCKÝ
dekan VePS

Kurz po anglicky

Posilnenie nielen odbornej, ale aj jazykovej zdatnosti vojakov mal za cieľ krátkodobý kurz na tému plánovací a rozhodovací proces na taktickej úrovni velenia a riadenia. Organizovalo ho Centrum výcviku a inštruktáže Centra kariérneho rozvoja Národnej akadémie obrany od 2. do 13. októbra. Slovenskí lektori prednášali pätnástim slovenským vojakom v angličtine. Jeho účastníci sa zdomoňovali v plánovaní operácií vo vymedzenom čase a vojenská angličtina im bude na úžitok aj v rámci ich možného pôsobenia v medzinárodných štáboch a na misiách.

kpt. Pavol KALOČAY

Rarity Technického múzea

Starostlivosť o vojenské pamiatky aj mimo múzeí či pamiatkových zón, ako je Dukla? Tak s tým na Slovensku ešte máme problém. Koľko trebárs vojnových bunkrov stojí len tak ladom?! Vzorový príklad, ako sa starať o vojenskú históriu, publikujeme od našich českých susedov.

V Brne už 38 rokov obohacuje poznanie návštevníkov Technického múzea, jedno z troch, ktoré majú v Čechách. Dokumentuje vývoj vedy, techniky a priemyselnej výroby v takmer 30 odboroch, ochraňuje a rekonštruje technické pamiatky na južnej Morave a Vysočine. Najzaujímavejšie objekty sprístupňuje verejnosti.

Technické múzeum má v súčasnosti veľký záujem o pechotný zrub MJ – S 3 „Záhřada“ v Šatove pri Znojme. Ten má 2. triedu odolnosti, nadzemné i podzemné poschodie, dva pancierové zvony, nepoškodené strielne, funkčné filtroventilačné zariadenie. Bol by magnetom pre zvedavcov. Problém je netypický – objekt nie je zakreslený v katastrálnych mapách... Medzitým TM dostalo od ministerstva obrany bezodplatne dva pevnostné protitankové kanóny vz. 44/59 ráže 85 mm a po určitých peripetiách dostáva aj ľahké a ťažké guľomety, čím sa vyriešil problém s výzbrojením pechotného zrubu. Problém bol, ako nainštalovať zbrane do streleckých miestností zrubu. Pomocnú ruku podali vojenski špecialisti. Bolo treba vyrobiť špeciálne koľajnice a montážne vozíky, na ktorých sa kanóny po dlhom úsilí zasunuli na pôvodné miesto s výhľadom na hranicu. Kanón vyčnieva z objektu a turisti obdivujú jeho veľkosť. Ide o jediný pechotný zrub v Českej republike aj na území bývalého Československa, ktorý je vyzbrojený pevnostným protitankovým kanónom vz. 44/59 ráže 85 mm a prístupný verejnosti. V lete bolo ho možné navštíviť v Šatove pri Znojme každý deň okrem pondelka, teraz v jeseni iba cez víkend.

plk. Bohuslav VLČEK
Univerzita obrany Brno

Manažment – teória, výučba a prax 2006

Katedra manažmentu AOS v Liptovskom Mikuláši zorganizovala v dňoch 28. a 29. septembra medzinárodnú vedecko-odbornú konferenciu Manažment – teória, výučba a prax 2006. Vyše 70 účastníkov si vymenilo skúsenosti na systém vzdelávania a organizovanie prípravy manažérov a lídrov na základe nových vedeckých poznatkov. S referátmi vystúpili medzinárodne uznávaní odborníci z domácich a zahraničných vysokých škôl, manažéri z civilných firiem, aj velitelia pozemných a vzdušných síl a zástupca veliteľa síl výcviku a podpory.

„Zástupcovia ozbrojených síl, ale aj jednotlivých útvarov vyjadrili nespokojnosť s kvalitou nových poručíkov, ktorí k nim prichádzali po ostatné roky. Tí študovali podľa starých študijných programov bývalej Vojenskej akadémie. Absolventi študujúci podľa nového modelu, realizovaného AOS, ktorý už implementoval požiadavky plne profesionalizovaných ozbrojených síl, prídu k jednotkám až v prvých mesiacoch roku 2009, a potom bude možné objektívnejšie porovnávať“, hodnotil priebeh konferencie prorektor pre vojenské veci AOS plk. Peter Fianta.

(sj)

Imatrikulácia v AOS

Tohtoročných 118 prvákov Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika (AOS) v študijných programoch manažment, elektronické systémy a dopravné stroje a zariadenia zložilo imatrikulačný sľub a 11. októbra z rúk rektora prevzalo vysokoškolský index. V akademickej obci ich privítali spolužiaci z vyšších ročníkov, pedagógovia a zamestnanci AOS. „Dúfam, že nadviažeme dobré kamarátske a profesionálne vzťahy,“ odovzdávala odkaz od najstarších študentov AOS tretiačka Eva Stredová, „.....môžete sa na nás kedykoľvek obrátiť, radi vám poradíme i pomôžeme.“ Radu aj pomoc budú počas štvorročného náročného bakalárskeho štúdia v AOS, striedaného s vojenským výcvikom v NAO, určite potrebovať. Na štúdium bolo prijatých z vyše 1100 uchádzačov len 120. Už prvý mesiac preveril silu ich motivácie stať sa v budúcnosti dôstojníkom OS SR.

Soňa JAROŠOVÁ

5 x odpovedz

- 1) Bronzová socha boha slnka Helia – Rodonský kolos, dominoval vstupe do rodoského prístavu v Grécku. Týčila sa do výšky:
 - a) 30 metrov
 - b) 45 metrov
 - c) 52 metrov
- 2) Na to, aby sa dostala raketa na obežnú dráhu okolo Zeme, musí dosiahnuť rýchlosť:
 - a) 15 000 km/h
 - b) 28 000 km/h
 - c) 40 000 km/h
- 3) Prvé preteky automobilov vozidiel poháňaných benzínovým motorom sa uskutočnili v roku:
 - a) 1793
 - b) 1895
 - c) 1903
- 4) V preklade znamená anglické spojenie „support tail“ :
 - a) tylo
 - b) dôverná pošta
 - c) obrnený vlak
- 5) Pod Matúšovým hradom sa 9. – 10. septembra uskutočnil celorezortný festival Folklorný Trenčín 2006. Išlo už o jeho:
 - a) 3. ročník
 - b) 4. ročník
 - c) 5. ročník

Správne odpovede: 1a, 2c, 3b, 4a, 5b.

Nielen Švajčiarska garda, ale aj slovenská Čestná stráž

Vatikán. Pri vyslovení tohto slova každému pravdepodobne príde na um pápež, najmenší štát na svete, Michelangelove diela v Sixtínskej kaplnke, chrám svätého Petra, či Berniniho nezabudnuteľná architektúra na Svätopeterskom námestí. Určite si spomeniete aj na vojakov Švajčiarskej gardy, ktorá mimochodom v tomto roku oslavuje päťsté výročie založenia, v ich charakteristických uniformách. Tie však nenavrhol žiadny veľkán umenia, ako je to často prezentované. Vzhľad vychádza z historických podôb a farby patria rodu Medicejovcov, ktorý Švajčiarsku gardu angažoval.

Koncom septembra však na generálnej audiencii pápeža upútal najväčšiu pozornosť niekto iný, ako Švajčiarska garda. Boli to príslušníci Čestnej stráže slovenských ozbrojených síl. Tí počas prvej púte Ordinarátu OS a OZ SR do Ríma a Vatikánu strážili našu štátnu zástavu. Najväčší záujem o našich vojakov mali neďaleko stojaci turisti z ďalekého Taiwanu. Tí v sebe nezapreli ázijského fotografického ducha a využili každú voľnú chvíľku na zvečnenie sa s nimi.

Text a foto kpt. Peter MICHNICA

[FOTOZAJÍMAVOSŤ]

ZASMEJME SA ...

- James, zavrel si včely?
- Áno, na povalu.
- A zavrel si dvere?
- Nie, ale vzal som rebrik.

...

Pán sa pýta sluhu:

- Jean, má citrón nožičky?
- Nemá pane.
- Och, vzdychne si pán, asi som si do čaju vytlačil kanárika.

...

- James!
- Áno, pane?
- Kopni do steny!
- Prečo, pane?
- Som nahnevany!!!

...

Lord Charles príde neskoro večer domov. Sluha James mu pomáha vyzliecť kabát a potichu si mrmle popod nos:

- Tak čo, ty starý nadržaný krokodíl, zasa si bol v bare nasávať a očumovať pekné dievčatá?
Lord Charles mu odpovedá:
- Ale nie James, dnes som si bol kúpiť načúvací prístroj.

...

James hovorí pánovi:
- Pane, v knižnici sú zlodeji.
- Nehovor?! A čo čítajú?

...

Lord sa stretne s Lady a tá mu oznamuje:
- Lord, rozhodla som sa, že budem mať dieťa.
Lord sa usmeje a pýta sa:
- V poriadku a čo preto mám urobiť?

Lady:
- Ďakujem, nič. James už všetko zariadil.

Zdanlivo malicherné konanie...

Manželstvo por. Ing. Pavla A., príslušníka VÚ 4977 Sliač, bolo síce právoplatne rozvedené, ale vzájomné vzťahy medzi ním, jeho bývalou manželkou a svokrovcami boli aj naďalej dlhodobo vážne narušené. V jeden júlový deň si obžalovaný prišiel do rodinného domu bývalých svokrovcov pre maloletú dcérku. Keďže na jeho zvonenie mu nik neotváral, bez súhlasu vošiel cez otvorenú bráničku oplotenia na súkromný pozemok, na ktorom stojí rodinný dom jeho svokrovcov. Po dlhšom zvonení pri vchodových dverách podišiel k spodnému oknu vpravo, na ktoré búchal pästou ruky, pričom na jednom okne praskla sklenená výplň. Následne prešiel k zadnej časti domu, kde búchal na parapetnú dosku jedného z okien, pričom keď odchádzal k bráničke, hlasno vykrikoval. Poškodením sklenenej výplne vznikla majiteľovi domu škoda vo výške 360,- Sk.

Na základe oznámenia poškodeného majiteľa domu bolo voči por. Ing. Pavlovi A. začaté trestné stíhanie pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31.12.2005. Následne na základe svedeckých výpovedí jeho bývalej manželky a jej rodičov bol obžalovaný rozsudkom Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica uznaný vinným z uvedeného trestného činu. Súd mu uložil peňažný trest 8.000,- Sk. Podľa ustanovenia § 238 ods.1 Tr. zák., kto neoprávnene vnikne do domu, alebo do bytu iného, prípadne tam neoprávnene zotrvá, potrestá sa odňatím slobody až na 2 roky, alebo peňažným trestom. Pritom pod pojmom dom, resp. byt iného sa má na mysli aj riadne oplotený pozemok okolo takej stavby. Je zrejmé, že obžalovaný si uvedenú skutočnosť neuvedomil a namiesto toho, aby sa domáhal vydania svojej dcéry na základe súdom určeného styku za asistencie príslušníkov Policajného zboru, rozhodol sa riešiť situáciu sám. Už podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy SR obydlie je nedotknuteľné a nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. V tomto smere nebola právne relevantná ani námietka obžalovaného, že poškodený a ani nikto z jeho rodiny mu nezakázal vstupovať na pozemok. Protiprávnym vniknutím do domu iného je aj vniknutie bez súhlasu oprávneného užívateľa. Keďže neznalosť zákona nikoho neospravedlňuje, skončilo aj takéto zdanlivo malicherné konanie, keď sa obžalovaný vlastne sám domáhal svojho práva, ale nezákonným spôsobom, jeho odsúdením.

plk. JUDr. František KOVÁČ

Prvý apríl...

Slovenský rozhlas oslávil v minulých týždňoch svoje osemdesiatiny. Vyše 60 rokov je jeho súčasťou aj armádne vysielanie, ktorému v súčasnosti šéfuje plk. v. z. Miroslav MINÁR. Z jeho knihy Partnerstvo v éteri uverejňujeme tento príbeh:

...Uprostred príhovoru ministra obrany Jána Siteka na tlačovej besede pri príležitosti IDEE 1996 v Trenčíne zaznel hukot helikoptéry, ktorá pristála tesne vedľa zariadenia miestnosti. Vystúpili z nej reportéri armádnej redakcie Slovenského rozhlasu Petra Repková a Miroslav Minár, ktorých minister vzápätí privítal slovami: „Ako vidno, zástupcovia siedmej veľmoci ma už nenaháňajú iba po zemi, ale prichádzajú za mnou aj zo vzduchu.“ Asi po roku mi to chcel Ján Sitek vrátiť. Vtedy nielen odchádzajúci generálny riaditeľ Slovenského rozhlasu Ján Tužinský, ale aj nový šéf „pyramídy“ Jaroslav Rezník bombardovali ministra, aby popri sérii mimoriadnych povýšení nezabudol na skvelú prácu armádnej redakcie Slovenského rozhlasu. Nezabudol...

Posledné marcové dni 1997 bola nielen Veľká noc, ale aj oslava mojej štyridsiatky. Vzal som si na ňu dovolenku. Ráno 1. apríla mi volal ministrov hovorca František Kašický, aby som prišiel o 13,00 h k ministrovi a v – uniforme. Všetci vedeli, ako nerád nosím uniformu a navyše tá, ktorú som mal dlho odloženú v skrini, mi bola pritesná. Pomohol kolega Berco Roštecký, zohnal mi uniformu ako uliatu a „naklusal“ som k ministrovi v plnej paráde. Bol prvý apríl a šípil som nejaké huncútstvo. Ešte aj po tom, ako šéfpersonalista Ivan Duhár prečítal rozkaz o mojom mimoriadnom povýšení do hodnosti plukovník. Ministrovi Jánovi Sitekovi som sa pozrel do tváre a nasmelo poznamenal: „Pán minister, je prvý apríl, ak dovoľíte, najskôr si ten rozkaz prečítam, aby som uveril...“

Výrok KONFUCIA	rozpletie	chápal, priznával	4	International Association of Volcanology	Pomôcky: Atar, ala Rúta, aba pons, BT	posádková správa (skr.)	Mária (dom.)	obytná miestnosť	starší brazílsky futbalista	kód nemčiny	Africký národný kongres (skr.)	ale, no, lenže (častica)	a iné (skr.)	Literárne listy (skr.)
Slovania (Moskov- čania)					často priadol nite									
zvuk srd- cového svalu					3 kancelárska skratka (ad acta)									
opäť						plášť z tavej kože pole				kiloampér (zn.) rus. vila na vidieku			vysoký vek	živočíšny tuk
mesiac lásky				čes. plošná miera (100 m²) slovenský výbor			anglická spojka (a) kostolný organista				Klub slov. lyžiarov ženské meno			
ovos po česky					všetko v poriadku citoslovce radosti			prezent most po latinsky				toto dedina (hovor.)		
tam			1 koráb (bibl.)											
na spôsob (z franc.)				román F. Kráľa myknutie					sídlo v Mauretánii zn. vysá- vačov					ryčanie
Pomôcky: Amando autor: V. Kúkoľ	Pleno titulo (adresná skr.)	MPZ Mada- gaskaru plúž			značka bul- harský cigariet	seká prisvedčenie (hovor.)				ostrov v M. Sundách rímske číslo 2				
5											2			
ťažné motorové vozidlo								a iné (skr.)			lesklá náterová hmota			

System na čistenie cesty

Americký systém Mk.7 APOBS (Anti-Personnel Obstacle Breaching System) slúži na vytváranie priechodov cez mínové polia a protipechotné prekážky z ostnatého drôtu.

Firma Ensign-Bickford Aerospace & Defense z Connecticutu získala od námornej pechoty USA kontrakt za 12,6 milióna dolárov na testovanie a výrobu tohto systému. Základná objednávka znie na 200 testovacích a 3000 sériových kusov. Tie majú byť hotové do septembra 2007. Ak by sa však naplnili všetky zmluvné opcie, výroba by sa rozbehla niekoľkonásobne viac a cena kontraktu by sa vyšplhala na 150,8 mil. dolárov.

Americká armáda označila APOBS za jeden z najlepších vojenských vynálezov v roku 2004. Systém nahrádza dovtedy používané torpédo Bangalore, ktoré bolo niekoľkonásobne ťažšie. APOBS môžu prenášať dvaja vojaci v batohoch na chrbte a zároveň môžu niesť aj osobné zbrane. Títo dvaja vojaci tiež tvoria celú obsluhu. Do operačného stavu ho dokážu uviesť za nanajviš 120 sekúnd. Torpédo Bangalore museli obsluhovať ôsmi vojaci a aj príprava im trvala dlhšie.

APOBS tvoria malé nálože navzájom spojené káblom. Pri preprave sú v dvoch plastových boxoch. Pred prekážkou vojaci obe časti spoja navzájom a aj

s raketovým motorom. Ten nastoknú na odpalovaciu tyč a zamieria nad prekážku. Môžu ho odpáliť priamo alebo s časovačom. Raketa potom vynesie kábel s náložami na vzdialenosť niekoľko desiatok metrov. Celú zostavu počas letu stabilizuje padáček. Po dopade na zem nálože vyvolajú výbuch mín a roztrhajú drôtené prekážky. Vytvorí tak chodníček široký 60 až 100 centimetrov a dlhý až 45 metrov. Vojaci sa pri čistení cesty nemusia vystavovať palbe. APOBS môžu odpáliť z 35-metrového odstupu od prekážky.

Miroslav BARIČ
Foto USMC

Seminár o výskume

Oddelenie analýz a verejnej mienky Komunikačného odboru KaMO zorganizovalo 5. októbra odborný seminár pod názvom „Miesto a úloha výskumu verejnej mienky v tvorbe komunikačnej stratégie MO SR“.

Na seminári, ktorý sa uskutočnil v priestoroch klubu MO SR, sa zúčastnili vojenski a civilní sociológovia, vysokoškolskí učitelia a pracovníci výskumných agentúr. Predniesli príspevky, ktoré sa svojím obsahom dotkli vybraných teoretických stránok výskumu verejnej mienky, vzťahu politiky, bezpečnostného sektora a médií. Závery seminára nájdu uplatnenie pri koncipovaní komunikačných aktivít a komunikačnej stratégie ministerstva obrany.

Karol ČUKAN

Armádny magazín
v Slovenskej televízii

PROFESIONÁL

uvidíte v premiére
každý štvrtok na
Dvojke o 19,55 h.

Rozhlasová relácia **PLNÁ POĽNÁ**,
i keď už polstoročná, je stále svieža
relácia o vojakoch a nielen pre
vojakov. Každý piatok sa na vás
o 21,05 h tešia na najpočúvanejšej
stanici **Rádio Slovensko** Miroslav
Minár, Bernard Roštecký a Petra
Repková.

ukáž sa

v regrutačnom stredisku

www.profesionalnaarmada.sk
infolinka 0800 11 24 11

Bratislava Kollárovo nám. 10 | 0960/328 794
Trnava Paulínska 13 | 0960/395 331
Nitra Rázusova 7 | 0960/373 737
Trenčín Hviezdoslavova 16 | 0960/333 787
Žilina Rajecká cesta 18 | 0960/442 222
Banská Bystrica Štefánikovo nábr. 7 | 0960/412 777
Prešov Nám. legionárov 4 | 0960/522 888
Košice Komenského 39/A | 0960/515 525